

V. ROUČKA:

PÍSEMNY
KURS
ASTROLOGICKY

I. DÍL:
TECHNIKA VÝPOČTU

Tisknuto jako rukopis.

Všechna práva vyhražena.

Předmluva.

Jsa si z vlastní zkušenosti vědom nesnáší, s jakými je nucen potýkat se každý, kdo ze zájmu chce se věnovati studiu astrologie, odhodlal jsem se k pořádání písemných

astrologických kursů,

chtěje jimi nahraditi nejen citelný nedostatek vhodných českých příruček, ale po dlouholeté praksi své v tomto oboru podati i osnovu nezbytně nutnou k osvojení si základních znalostí tak, aby se stala lehce přístupnou bez výjimky všem interessentům.

Pokus můj o šíření znalosti astrologie tímto způsobem jest prvý v republice a proto doufám, že setká se s plným pochopením mých snah. Aby se ale neminul i s dobrým zdarem, jest zapotřebí, aby účinnou pomocí posavadních účastníků - co nejvíce propagaci - získáno bylo pokud možno největší množství zájemců, čímž jedině mi bude možno, abych postupně do svých kursů pojál vše, co tento obsáhlý a téměř novyčerpatevný obor v sobě zahrnuje, takže časem vzešla by z jednoltivých dílů kursu příručka skutečně cenná a obsahově tak bohatá, jakou se prozatím může pochlubiti toliko cizina.

Nepatrny počáteční náklad výtisků nedovoluje mi, abych přednášky své mohl vydávat tiskem a také nedostatek času brání, abych se zcela uvaroval chyb do textu se vloudivších. Proto prosím, aby podobné mé přestupky byly posuzovány co nejmírněji, příležitostně byly mi hlášeny a s nimi upozornováno i na jiné nedostatky neb nejasnosti mého dílka, abych tak později, došlo-li by k dalším vydáním neb dokonce k vydání knižnímu, mohl všechny závady svědomitě opraviti.

Těše se na spolupráci s všemi, kdož se mých kursů kdy zúčastní a spoléhaje, že neodeprou mi i splnění mé prosby o hojnou propagaci mezi známými, přeji jim v jejich studiu, podnikaném zajisté s chutí i láskou - protože z opravdového zájmu -

plného záaru!

V. Roubčka.

V Rosicích u Chrasti, v roce 1935.

I.

O ZÁKLADNÍCH JEDNOTKÁCH VÝPOČTUASTROLOGICKÝCH.

Jak brzy se přesvědčíme, budeme se ve výpočtech zaměstnávati ponejvíce s kruhy a jejich díly a časem a jeho zlomky. Nebude tudíž na škodu, jestliže si ve své paměti poněkud oživíme své znalosti o těchto hodnotách.

Základním měřítkem pro všechny kruhy jest jeden stupeň. Celý obvod kruhu obsahne jich 360, čtvrtina jeho či kvadrant 90, šestina či sextant 60. Zlomky stupnů jsou minuty, zlomky minut sekundy a nazýváme je obloukovými na rozdíl od stejnojmenných hodnot časových. 1 stupen má 60 minut, 1 minuta 60 sekund. Zkratky, kterých k označení těchto měr užíváme, jsou pro:

1 stupeň	1°
1 minutu obloukovou	1'
1 sekundu , ,	1''

Největším existujícím kruhem na naší Zemi, ovšem jen zdánlivým, je zemský rovník, o jehož podstatě dozvime se později. Můžeme tedy i k jeho měření použíti jako základu stupně, případně i jeho zlomků. Poněvadž naše zeměkoule mimo postupného pohybu Vesmírem vykonává ještě pohyb druhý - rotační kol vlastní své osy - a rychlostí takovou, že právě za 1 den otočí se jedenkrát, dospíváme k druhému možnému způsobu měření tohoto kruhu a sice k času, jehož základní jednotkou jest 1 hodina. I tu dělíme jako stupen na 60 minut; minuty na 60 sekundy či vteřin a nazýváme tyto míry minutami neb sekundami časovými. Ve zkratkách značíme je takto:

1 hodina	1 h,
1 minuta časová	1 m,
1 sekunda , ,	1 s.

Z předešlého ale také vysvítá, že můžeme obého způsobu měření použíti se stejnou přesností, jestliže si dobře uvědomíme vzájemný poměr mezi stupni a hodinami. Ten jest tedy následující:

360 stupňů	odpovídá	24 hodinám,
15 , ,	"	1 hodině,
15 minut obloukových	"	1 minutě časové
15 sekund , ,	"	1 vteřině , .

Abychom při pozdějších výpočtech nebyli ustavičně zdržováni přepočítáváním jedné míry v druhou dle udaného poměru, připojuji na následujících stranách tabulky, které nám práci značně zjednoduší.

Tabulka I. sloužiti nám bude k převádění obloukových měr v časové, tabulka II. zas časových v obloukové. Používání jejich jest zcela jednoduché, jak nejlépe nám osvětlí několik příkladů.

1./ Jest převésti $28^\circ 46' 33''$ v údaj časový!

Vezmeme k ruce tabulku I. a budeme postupovati následovně: V 1. koloně pro stupně vyhledáme odděleně nejprve časovou hodnotu pro 20° , pak pro 8° , v koloně pro minuty pro $46'$ a konečně v koloně třetí pro sekundy hodnotu odpovídající $33''$. Výpis bude vypadat následovně:

$$\begin{array}{rcl} 20^\circ & 1 \text{ h } 20 \text{ m} \\ 8^\circ & 0 \text{ h } 32 \text{ m} \\ 46' & 3 \text{ m } 4 \text{ s} \\ 33'' & 2,20 \text{ s} \\ \hline 28^\circ 46' 33'' & = 1 \text{ h } 55 \text{ m } 6,20 \text{ s}. \end{array}$$

2./ Jaké obloukové míře odpovídá $15 \text{ h } 27 \text{ m } 43 \text{ s}$?

Z II. tabulky zjistíme:

$$\begin{array}{rcl} 15 \text{ h} & 225^\circ \\ 27 \text{ m} & 6^\circ 45' \\ 43 \text{ s} & 10', 45'' \\ \hline 15 \text{ h } 27 \text{ m } 43 \text{ s} & = 231^\circ 55', 45''. \end{array}$$

Jak při sečítání, tak i odečítání, nezapomeňme nikdy, že jak zlomky stupňů v měrách obloukových, tak i zlomky hodin v časových údajích, jsou vždy toliko šedesátinami a nikoli setinami hodnot vyšších a dle toho i počítejme. Příklad tu opět nejlépe poslouží:

$$\begin{array}{rcl} 123^\circ 46' 38'' & 87'' \text{ je již ale } 1' \text{ a } 27'', \\ 55^\circ 26' 49'' & 72' \text{ je } 1 \text{ stupeň a } 12', \text{ takže} \\ \hline 178^\circ 72' 87'' & \text{výsledek vyjde takto:} \\ & 179^\circ 13' 27''. \end{array}$$

Příklad odečítání: Od $256^\circ 28' 32''$ máme odečísti $112^\circ 47' 58''$. Napišeme-li čísla ta pod sebe, zjistíme, že jak minuty, tak i sekundy u spodního čísla jsou větší než u hořeního. Proto převedeme menšence v následující číslo: $256^\circ 87' 92''$ a sice tak, že každou vyšší hodnotu o 1 zmenšíme, abychom následující mohli o 60 zvětšiti, a tak si odečítání usnadníme. Tedy

$$\begin{array}{rcl} 266^\circ 28' 32'' & = 265^\circ 87' 92'' \\ 112^\circ 47' 58'' & 112^\circ 47' 58'' \\ \hline 153^\circ 40' 34'' & = 153^\circ 40' 34'' \end{array}$$

Jindy zas při sečítání shledáme, že součet překročil 360° a my víme, že kruh nemůže vykázati více, než právě tuto hranici. Správný stupeň tedy určíme, jestliže od součtu 360° odečteme. I při časových údajích stane se nám nejednou případ podobný; chceme-li tedy i tu došpěti k správnému výsledku, musíme 24 h odečísti. Příklady:

$$\begin{array}{r}
 288^\circ 56' \\
 - 149^\circ 37' \\
 \hline
 438^\circ 33'' \\
 - 360^\circ \\
 \hline
 78^\circ 33'' \\
 \end{array}
 \quad
 \begin{array}{r}
 20 h 17 m 36 s \\
 - 9 h 44 m 51 s \\
 \hline
 30 h 2 m 27 s \\
 - 24 h \\
 \hline
 6 h 2 m 27 s. \\
 \end{array}$$

A opět nezřídka přidou případy, že jsme nuceni odečítati větší hodnotu od menší. I tu jest pomoc snadná: U hodnot obloukových připočítáváme celý obvod kruhu, tedy plných 360 k číslu menšimu, při časových údajích délku 1 dne neboli 24 h, abychom mohli výpočet provést.

$$\begin{array}{r}
 167^\circ 52' \\
 - 241^\circ 36' \\
 \hline
 286^\circ 16' \\
 \end{array}
 \quad
 \begin{array}{r}
 360^\circ + 167^\circ 52' = 527^\circ 52' \\
 - 241^\circ 36' \\
 \hline
 286^\circ 16' \\
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 9 h 41 m 28 s \\
 - 14 h 37 m 51 s \\
 \hline
 19 h 3 m 37 s \\
 \end{array}
 \quad
 \begin{array}{r}
 24 + 9 h 41 m 28 s = 33 h 41 m 28 s \\
 - 14 h 37 m 51 s \\
 \hline
 19 h 3 m 37 s \\
 \end{array}$$

Později / obzvlášt při počítání progressivního horoskopu / přijdeme k úkolům, kde jest třeba určitou časovou hodnotu odečísti od rovných 24 h. Proto nejlépe učiníme, zvykneme-li si již nyní postupovat i tak, že 1 h rozměníme ihned na minuty, neb i dále minuty na sekundy, jakmile vidíme při odečítání, že menšitel jest větší menšence, tedy na pr.

$$\begin{array}{r}
 24 h -- m \\
 - 16 h 36 m \\
 \hline
 7 h 24 m \\
 \end{array}
 \quad
 \begin{array}{r}
 23 h 60 m \\
 - 16 h 36 m \\
 \hline
 7 h 24 m \\
 \end{array}
 \quad
 \begin{array}{r}
 23 h 59 m 60 s \\
 - 15 h 29 m 58 s \\
 \hline
 8 h 30 m 2 s \\
 \end{array}
 \quad
 \begin{array}{r}
 24 h - m - s \\
 \end{array}$$

Později, až cvikem nabudeme v počítání zručnosti, stanou se nám tyto početní pomůcky zbytečnými, s počátku ale uchrání nás od nejedné chyby, která právě proto, že stane se hned při základech výpočtu, je tím nemilejší, neboť znamená počítati vše znova od počátku.

II.

ASTRONOMICKÉ ZÁKLADY ASTROLOGIE.

Abychom mohli příští kapitoly sledovati s plným pochopením, jest dříve naší povinnosti osvojiti si znalost některých základních astronomických pojmu, na kterých i astrologie staví nemalou měrou, jak později se přesvědčíme. Třebaže pro většinu čtenářů bude to prostým opakováním věcí dávno známých, přec doporučuji každému, aby i této stati věnoval plnou pozornost. Těm pak, kterým základy tyto budou naprosto neznámy, doporučuji vzít k ruce zeměpisný atlas pro střední nebo městanské školy, který jest dnes jistě v každé rodině, a kdyby i tato učebná pomůcka selhala, nechť mi bez ostytu sdělí, co jim bylo v textu následujících řádek nejasno. Přílohou v příští lekci na obrázku pokusil bych se i jim učiniti obsah této kapitoly přístupným.

a./ Složky naší sluneční soustavy.

Astronomie jako nauka seznamuje nás s poměry ve Vesmíru. Učí nás o množství, velikosti, váze a složení jednotlivých nebeských těles, o jejich vzdálenosti a směru i rychlosti pohybu. Vycházejíc od naší sluneční soustavy, zavádí nás k jednotlivým jejím oběžnicím a přechází postupně k světům vzdálenějším - k stálicím, které dnes jsou pokládány rovněž za středy slunečních soustav jiných.

Nás však budou zajímati toliko poměry v naší sluneční soustavě, do níž patří i naše Země, na které se nacházíme. Ostatních nebeských těles, vyjma později několika stálic, význačných svojí velikostí a dokazatelným vlivem na lidský osud, všimati si nebudeme.

Sluneční či heliocentrické soustavy naši tvorí střed, jak sám již název prozrazuje, Slunce, a kolem něho v kruhovité dráze pohybuje se jistý počet oběžnic či planet a mezi nimi tedy i naše Země. Většina těchto planet jest opět středen ještě dalším, značně menším oběžnicím, které nazývame shodně s tou, která trvale doprovází naši Zemi, měsícem. Tento druh oběžnic koná tedy nejen krouživý pohyb kolem planet druhých a spolu s nimi podniká i pout kolem Slunce. Do sluneční soustavy naší patří též velké množství oběžnic podřadných, asteroidů, ty však v astrologii jako bezvýznamné jsou zcela pomíjeny.

Posud známé a probádané oběžnice naší sluneční soustavy jsou dle pořadí své vzdálenosti od Slunce tyto:

Planeta	Střední vzdálenost od Slunce	Průměr	Délka		Pohyb za 1 vteřinu	Počet měsíců
			roku	dne		
	mill.km	km	dnů	h m	km	
Merkur	58	4843	88	24 5	49,12	0
Venuše	108	12037	225	24 21	35,91	0
Země	149,5	12756	365	24 --	30,57	1
Mars	228	6781	687	24 37	24,78	2
Jupiter	778	144580	4333	9 55	13,34	4
Saturn	1428	119746	10759	10 29	9,94	9
Uran	2873	59510	30687	9 30	6,97	4
Neptun	4501	55334	60127	-	5,64	1

Poslední dobou zařazena mezi ně ještě planeta další - Pluto -, astronomicky, tím spíše pak astrologicky, však ještě neprobádaná.

Zatím však ponecháme vyjmenované členy naší sluneční soustavy stranou a věnujeme chvilku času naší Zemi samé, neboť ona jako naše nositelka, bude východiskem všech astrologických výpočtů. Teprve až s ní se dostatečně seznamíme, odvážíme se poněkud dále do Vesmíru.

Tabulka I.

Přeměna obloukových hodnot
v časové.

stupně			minuty						sekundy			
°	h	m	,	m	s	,	m	s	:	s	:	s
1	0	4	1	0	4	31	2	4	1	0,07	31	2,07
2	0	8	2	0	8	32	2	8	2	0,13	32	2,13
3	0	12	3	0	12	33	2	12	3	0,20	33	2,20
4	0	16	4	0	16	34	2	16	4	0,27	34	2,27
5	0	20	5	0	20	35	2	20	5	0,33	35	2,33
6	0	24	6	0	24	36	2	24	6	0,40	36	2,40
7	0	28	7	0	28	37	2	28	7	0,47	37	2,47
8	0	32	8	0	32	38	2	32	8	0,53	38	2,53
9	0	36	9	0	36	39	2	36	9	0,60	39	2,60
10	0	40	10	0	40	40	2	40	10	0,67	40	2,67
20	1	20	11	0	44	41	2	44	11	0,73	41	2,73
30	2	--	12	0	48	42	2	48	12	0,80	42	2,80
40	2	40	13	0	52	43	2	52	13	0,87	43	2,87
50	3	20	14	0	56	44	2	56	14	0,93	44	2,93
60	4	--	15	1	45	45	3	--	15	1,00	45	3,00
70	4	40	16	1	4	46	3	4	16	1,07	46	3,07
80	5	20	17	1	8	47	3	8	17	1,13	47	3,13
90	6	--	18	1	12	48	3	12	18	1,20	48	3,20
100	6	40	19	1	16	49	3	16	19	1,27	49	3,27
200	13	20	20	1	20	50	3	20	20	1,33	50	3,33
300	20	--	21	1	24	51	3	24	21	1,40	51	3,40
			22	1	28	52	3	28	22	1,47	52	3,47
			23	1	32	53	3	32	23	1,53	53	3,53
			24	1	36	54	3	36	24	1,60	54	3,60
			25	1	40	55	3	40	25	1,67	55	3,67
			26	1	44	56	3	44	26	1,73	56	3,73
			27	1	48	57	3	48	27	1,80	57	3,80
			28	1	52	58	3	52	28	1,87	58	3,87
			29	1	56	59	3	56	29	1,93	59	3,93
			30	2	--	60	4	--	30	2,00	60	4,00

Tabulka II.

Přeměna časových hodnot
v obloukové.

hodiny			minuty						vteřiny						
h	°	m	°	,	m	°	,	s	,	°	,	s	°	,	''
1	15	1	0	15	31	7	45	1	0	15	31	7	45	—	—
2	30	2	0	30	32	8	--	2	0	30	32	8	8	15	—
3	45	3	0	45	33	8	15	3	0	45	33	8	8	30	15
4	60	4	1	--	34	8	30	4	1	--	34	8	8	45	30
5	75	5	1	15	35	8	45	5	1	15	35	8	8	45	—
6	90	6	1	30	36	9	--	6	1	30	36	9	—	—	—
7	105	7	1	45	37	9	15	7	1	45	37	9	9	15	—
8	120	8	2	--	38	9	30	8	2	--	38	9	9	30	—
9	135	9	2	15	39	9	45	9	2	15	39	9	9	45	—
10	150	10	2	30	40	10	--	10	2	30	40	10	10	—	—
11	165	11	2	45	41	10	15	11	2	45	41	10	10	15	—
12	180	12	3	--	42	10	30	12	3	--	42	10	10	30	—
13	195	13	3	15	43	10	45	13	3	15	43	10	10	45	—
14	210	14	3	30	44	11	--	14	3	30	44	11	—	—	—
15	225	15	3	45	45	11	15	15	3	45	45	11	11	15	—
16	240	16	4	--	46	11	30	16	4	--	46	11	11	30	—
17	255	17	4	15	47	11	45	17	4	15	47	11	11	45	—
18	270	18	4	30	48	12	--	18	4	30	48	12	—	—	—
19	285	19	4	45	49	12	15	19	4	45	49	12	12	15	—
20	300	20	5	--	50	12	30	20	5	--	50	12	12	30	—
21	315	21	5	15	51	12	45	21	5	15	51	12	12	45	—
22	330	22	5	30	52	13	--	22	5	30	52	13	—	—	—
23	345	23	5	45	53	13	15	23	5	45	53	13	13	15	—
24	360	24	6	--	54	13	30	24	6	--	54	13	13	30	—
		25	6	15	55	13	45	25	6	15	55	13	13	45	—
		26	6	30	56	14	--	26	6	30	56	14	—	—	—
		27	6	45	57	14	15	27	6	45	57	14	14	15	—
		28	7	--	58	14	30	28	7	--	58	14	14	30	—
		29	7	15	59	14	45	29	7	15	59	14	14	45	—
		30	7	30	60	15	--	30	7	30	60	15	—	—	—

Tabulka III.

Přeměna str. slunečného času
v čas hvězdný.

h o d i n y			m i n u t y				s e k u n d y			
h	m	s	m	s	m	s	s	s	s	s
0	0	0,00	0	0,00	30	4,93	0	0,00	30	0,08
1	0	9,86	1	0,16	31	5,09	1	0,00	31	0,08
2	0	19,71	2	0,33	32	5,26	2	0,01	32	0,09
3	0	29,57	3	0,49	33	5,42	3	0,01	33	0,09
4	0	39,43	4	0,66	34	5,59	4	0,01	34	0,09
5	0	49,28	5	0,82	35	5,75	5	0,01	35	0,10
6	0	59,14	6	0,99	36	5,91	6	0,02	36	0,10
7	1	9,00	7	1,15	37	6,08	7	0,02	37	0,10
8	1	18,85	8	1,31	38	6,24	8	0,02	38	0,10
9	1	28,71	9	1,48	39	6,41	9	0,02	39	0,11
10	1	38,57	10	1,64	40	6,57	10	0,03	40	0,11
11	1	48,42	11	1,81	41	6,74	11	0,03	41	0,11
12	1	58,28	12	1,97	42	6,90	12	0,03	42	0,11
13	2	8,13	13	2,14	43	7,06	13	0,04	43	0,12
14	2	17,99	14	2,30	44	7,23	14	0,04	44	0,12
15	2	27,85	15	2,46	45	7,39	15	0,04	45	0,12
16	2	37,70	16	2,63	46	7,56	16	0,04	46	0,13
17	2	47,56	17	2,79	47	7,72	17	0,05	47	0,13
18	2	57,42	18	2,96	48	7,88	18	0,05	48	0,13
19	3	7,27	19	3,12	49	8,05	19	0,05	49	0,13
20	3	17,13	20	3,29	50	8,21	20	0,05	50	0,14
21	3	26,99	21	3,45	51	8,38	21	0,06	51	0,14
22	3	36,84	22	3,61	52	8,54	22	0,06	52	0,14
23	3	46,70	23	3,78	53	8,71	23	0,06	53	0,15
24	3	56,56	24	3,94	54	8,87	24	0,07	54	0,15
			25	4,11	55	9,03	25	0,07	55	0,15
			26	4,27	56	9,20	26	0,07	56	0,15
			27	4,44	57	9,36	27	0,07	57	0,16
			28	4,60	58	9,53	28	0,08	58	0,16
			29	4,76	59	9,69	29	0,08	59	0,16
			30	4,93	60	9,85	30	0,08	60	0,16

b./ Země a její povrchové rozdělení.

Země, jako většina nebeských těles, jest kulovitého tvaru, což ko-nečně rotační jejich pohyb přímo podminuje. Představu její má kaž-dý z nás v mysli ještě z dob, kdy poprvé byla mu předvedena v mě-řítku značně zmenšeném, ve formě globu.

Jistě bylo tehdy každému nápadným, že nebyl globus na stojanu upevněn svisle, nýbrž osa jeho - již nahražoval silný drát - byla poněkud nachýlena, nikoli však bezdůvodně, jak později zvíme. Také se zcela určitě každý pamatuje, že zůstal překvapen síti různých linií, již globus byl přímo opleten.

Jeden druh linií směřoval od vrcholu globu k jeho spodu a v místech, kde osa vyústovala, tvořily přímo uzly. Místa ta představovala nám zemské poly a sice horní konec její pol severní, dolní konec pol jízni. Povrchové linie, které oba poly spojovaly, zvaný poledníky či meridiány. Od polů se poznenáhlu rozbíhaly a největšího vzájemného oddálení dosahovaly na středním pásu globu, kde byl po celém jeho obvodě zřetelně vyznačen kruh - zemský rovník či aequator. Současně s ním a napříč poledníkům vedeny byly linie druhé, pojmenované rovnoběžky či parallely. Touto spletí linií navzájem se křížujících rozdelen byl celý povrch globu - Země na veliké množství lichoběžníkových polí, jejichž účelem jest především, aby co nejsnadněji a při tom co nejspolehlivěji mohla být určena poloha kteréhokoliv místa na zemském povrchu.

Základ k tomuto povrchovému rozdělení Země byl dán přírodou samou a sice oběma poly, které svoji polohu nemění. Mělo-li ale rozdělení to mít skutečný význam pro všechny obyvatele Země, muselo být naprosto jednotné a nepodléhat nijakým změnám. Proto musel být dohodou stanoven ještě třetí bod, kterým by procházela hraniční linie poly spojující, základní či nullový poledník. Za onen bod bylo astronomy místo, kde stojí anglická hvězdárna - v Greenwichi a dle ní též poledník ten přezván Greenwichský. Podotýkám, že existují z různých, ponejvíce národnostních poměrů, ještě základní poledníky jiné, na př. Ferrský, Pařížský, Berlínský a j., pro nás však jedine směrodatným ve všech výpoctech jest toliko uvedený Greenwichský.

Jakmile byla pevně stanovena poloha nulového poledníku, nebylo již nesnadným úkolem provést rozdělení další, Rovník, jehož rovina je kolmá k zemské osě a s kterou tedy svírá úhel 90° , rozdelen byl po způsobu u kruhů obvyklém na 360° , počínaje právě místem, kde ho prochází poledník Greenwichský, a každým jednotlivým místem tažena byla linie směrem k oběma polům. Tak vzniklo 360 půlkruhů či poledníků, tvořících společně 180 kruhů uplně uzavřených, jejich rovina vesměs prochází zemskou osou. Tyto kruhy byly po svém obvodě rovněž rozdeleny na stupně a vždy všemi stupni, které byly vždy stejně vzdálené od rovníku, položeny linie druhé, tedy kolmé k předešlým a tak vzniklo 180 rovnoběžek.

Všechny poledníkové kruhy jsou stejného průměru, tudíž i obvodu, ne tak ale rovnoběžky. Jejich průměr se postupně od rovníku k polům zmenšuje, takže koncové rovnoběžky - devadesáté - jsou již jen bouhými body, polohově shodnými se zemskými poly.

Pomoci poledníků měříme vzdálenost kteréhokoli bodu na zemském povrchu od poledníku základního či Greenwichského a vzdálenost tu nazýváme zeměpisnou či geografickou délku dle dotečného bodu neb místa. Ponevadž je ale Zeme kulovitá, můžeme přirozeně měření podniknouti dvěma směry a sice jak východním, tak i západním od Greenwiche. Dle toho rozdělujeme také bud zeměpisnou délku: východní neb západní a hraniči mezi nimi tvoří poledník Greenwichskému přesně protilehlý, tedy - 180° -. Oběna těmito poledníky jest tudíž zdánlivě Země dělena na dvě stejné části a sice na polokouli východní a západní.

Rovnoběžkami stanovíme zas druhý rozměr zemský ve směru od rovníku k polům a jmenujeme ho zeměpisnou či geografickou šíří určitého místa. Ponevadž ale rovník je položen přesně středem zemského povrchu po jeho délce a jednotlivé světadíly leží po obou jeho stranách, rozlišujeme i zde mezi zeměpisnou šíří severnou neb jižní dle toho, leží-li ono místo ve směru od rovníku k severnímu neb jižnímu polu. I rovník krájí nám naší Zemi zdánlivě na dvě polokoule a sice severní a jižní.

K značení šíře dle světových stran užíváno je zhusta zkratek a sice pro severní šíři znaménka plus / + /, pro jižní znaménka mínus / - /. U údajů zeměpisné délky připojujeme k nim prostě zkratek - v. d. - pro délku východní, - z. d. - pro západní.

Má-li býti tedy údaj polohy některého místa na Zemi přesný a zretečelný, musí obsahovati jak vzdálenost od Greenwichského poledníku a směr k východu neb k západu, tak i šíři, či vzdálenost od rovníku k polům, a opět směr, zda k severu neb jihu. Až později přikročíme k výpočtům horoskopů, budeme mítí k ruce tabulky, kde budou udány tyto vzdálenosti pro všechna větší města v republice i v cizině. Bude-li se jednat o př. o výpočet horoskopu někoho, kdo se narodil v Praze, najdeme tam pro naše hlavní město tato data:

PRAHA, státní hvězdárna: + 50° 5,3', 14° 26,4' v. d.

Již první pohled nám prozrazuje, že jedná se o místo, ležící severně od rovníku v blízkosti 50° rovnoběžky sev. šíře a asi v polovině mezi 14° a 15° poledníkem východ. délky.

Celá naše republika uzavřena jest přibližně mezi 12 - 25 stupněm východní délky a mezi 47° 45' a 51 stupněm severní šíře. Pokud tedy nebude nikdo z nás počítati horoskop pro obyvatele jiného státu, bude se ve výpočtech jednat vždy o místa ve východní zem. délce a v severní šíři.

Stane-li se nám, že jest třeba počítat horoskop pro místo, které v tabulkách uvedeno není, poslouží nám v tom případě zcela dobře podrobnější mapa, na níž je dotyčné místo zakresleno. / Pozor ale, aby rozdělení její bylo dle Greenwicha! / Postupujeme následovně.

Nejprve vyhledáme onomu místu nejbližší poledník a rovnoběžku, které jsou na každé mapě vyznačeny liniemi po celé její délce i šíři a po stranách očíslovány, a poznamenáme si je. Pak na kousek papírku o rovném okraji naneseme jak vzdálenost onoho místa od nejbližší rovnoběžky, tak i od poledníku a míry tyto porovnáme s dílkou, kterými je celá mapa, a sice střídavě bílými a tmavými, orámována. Na menších mapách jsou pravidelně dílky ty po 10ti minutách. Přiložíme-li k nim nyní na papírku nanesené vzdálenosti, snadně již odhadneme, kolik as minut námi naměřená vzdálenost obnáší a výsledek si poznamenáme. Ovšem mějme vždy na paměti, že pro šíři platí svislá strana ránce, pro délku vodorovná a že vzdálenost mezi poledníky / celými / jest vždy menší v naší poloze než mezi rovnoběžkami. Také dobře rozlišujme, zda nám zlomky stupňů námi zjištěných od nejbližší rovnoběžky neb poledníku odečistí nebo snad přičistí.

Jestliže se nám nebude ani mapa dostávat, aneb místo bude tak nepatrné, že stěží bychom jej na některé mapě hledali, nedopustíme se nijak velkého přestupku, jestliže za základ vezmeme polohu nejbližšího většího místa, v mapě zakresleného a s jeho údyji budeme pracovat. Jisto je, že jen ve velmi málo případech hodina zrození jest zcela přesně známa a tak malým rozdílem v poloze místa narození valně již základní chybou nezvětšíme.

c./ Základy stanovení posic hvězd

ve Vesmíru.

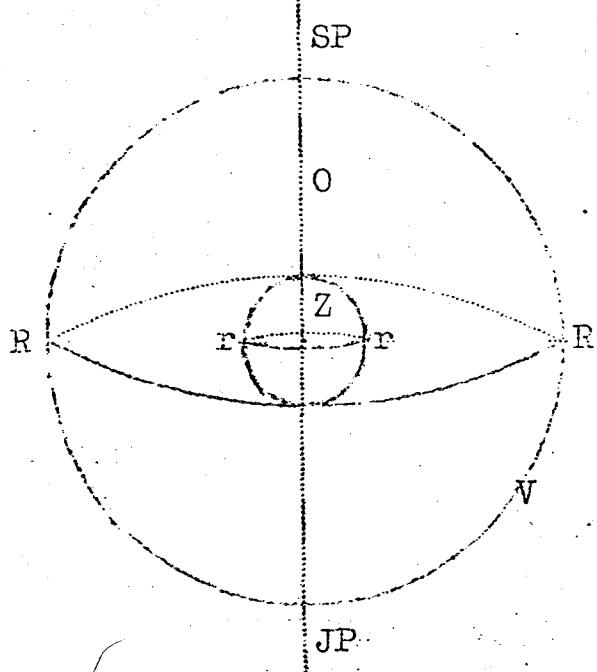
V předešlém seznámili jsme se se způsoby měření na povrchu zemském, nyní jest další povinností naší učiniti si představu i o určování posic planet a hvězd vůbec - ve Vesmíru.

Pokud jsme se obírali naší Zemí samou, nijak nám její pohyb nevadil, neboť povrch její zůstával pro nás stále pevný. Hůře tomu, jsme-li museli pustiti se do Vesmíru, kde je vše v ustavičném koloběhu a ještě k tomu všemožnými směry. Mělo-li se v tak obrovském prostoru do spěti při měření vždy k výsledkům shodným, jest přirozeno, že bylo nutno sledati základnu takovou, která by byla co nejméně vysazena změnám a při tom nám, jako obyvatelům Země, byla i dostupna.

Této podmínce opět nejlépe vyhověla zemská osa, o níž jsme řekli již, že směr svůj nemění vůči povrchu zemskému, nyní ale dodávám, i vůči Vesmíru. Proto byla astronomie povýšena na osu společnou celému světu a nazvana osou světovou. Vesmír sám pak v představě naší uzavřen byl do duté koule obrovských rozměrů. Jenomile

jsme si takto pomohli, není již nesnadno rozděliti celou nebeskou báň na podobné výseky jako povrch zemský. Rovinu zemského rovníku promítli jsme prostě na stěny oné koule, čímž dostali jsme s v ě t o v ý r o v n í k či světový a e q u a t o r, který nám rozdělil nebeskou báň obdobně jako povrch Země na část s e v e r n í a j i ž n í, a také průsečíky prodloužené zemské osy s touto bání nazvaly jsme s v ě t o v ý n i p o l y a sice opět dle směru s e v e r n í m jeden, j i ž n í m druhý.

/ Viz obr. č. 1. /

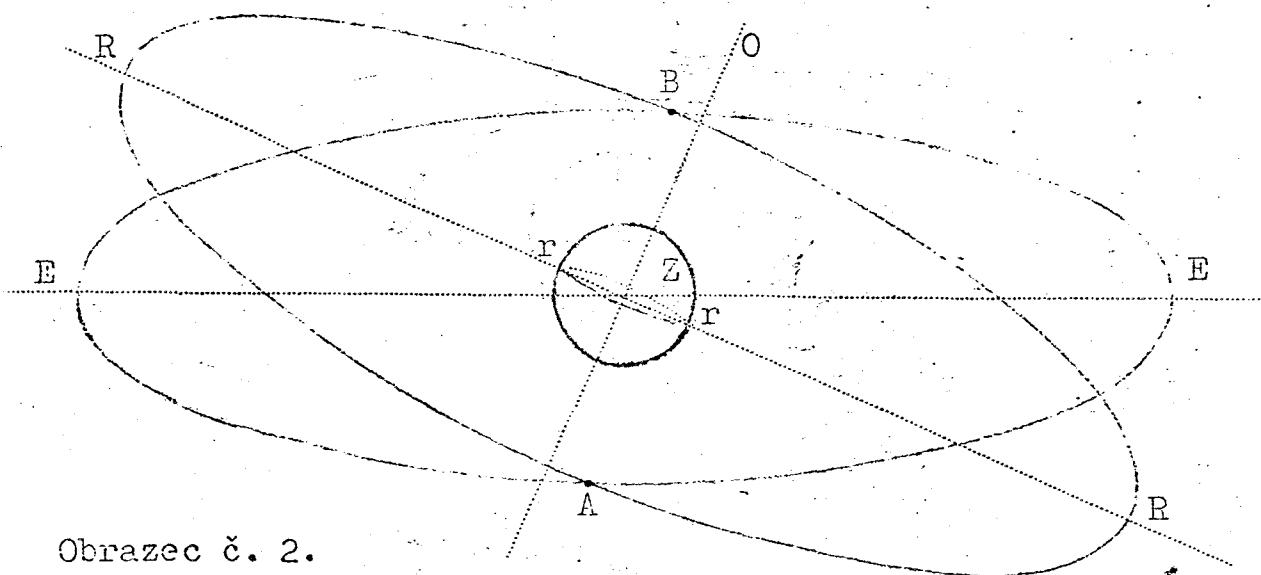
Obrazec č. 1.

SP	severní světový pol
JP	jižní
O	zemská a současně "světová osa"
RR	světový rovník
rr	zemský rovník
Z	Země
V	kruh znázorňující světovou kouli.

Tím ale nám z plna ještě pomoženo nebylo. Tak jako u Země, bylo třeba i tu stanoviti třetí bod, kterým by procházel základní poleďník. Země, vzhledem k ustavičnému svému pohybu, poskytnouti nám ho nemohla, jsou nucena bezoddyšně konati sobě vymezenou dráhu kol Slunce. A právě tato její dráha, jejíž rovina zůstává také stálá, nám napomohla. Promítнуvše i ji na nebeskou báň, dospěli jsme k druhému pomocnému kruhu, který nazván e k l i p t i k o u. Abychom si učinili i o této druhé základně správnou představu, připojuji na následující straně obrazec č. 2., na kterém kouli Z představována jest opět naše Země, rovník její kroužkem r-r, kruhem R-R světový rovník, E-E ekliptika, přímou O zemská a současně i světová osa.

Sledujeme-li oba kruhy, a sice R-R a E-E, které v bočním pohlodu znázorněny jsou vlastně elipsami, po jejich obvodu, vidíme, že se ve dvou přesně protilehlých bodech A a B protnuly. Důvod jest pochopitelný, neboť jak rovina světového rovníku, tak i ekliptiky procházejí zemským středen. Úhel, který obě roviny spolu svírají, jest stálý a měří cca $23^{\circ} 27'$. Nazýván jest s k l o n e m ekliptiky a bývá zkráceně značen $\angle E$. Jest to tentýž úhel, o který jsme viděli vychýlenu osu globu od směru svislého.

Soudnému čtenáři neujde alec, že vinou oběhu Země kol Slunce ve Vesmíru oba tyto průsečíky A i B stále by postupovaly, takže během roku vykázaly by tutéž kruhovou dráhu, jako Země sama. Jak tedy do spěti k správnému rozhraní? Snadně, ale musíme tentokrát použít i Slunce, které až doposud zůstávalo nám nepovšinnuto, třebaže ono je pravým středem ekliptiky a nikoli Zeně, které v předešlých obrazcích jsme za střed použili.

Obrazec č. 2.

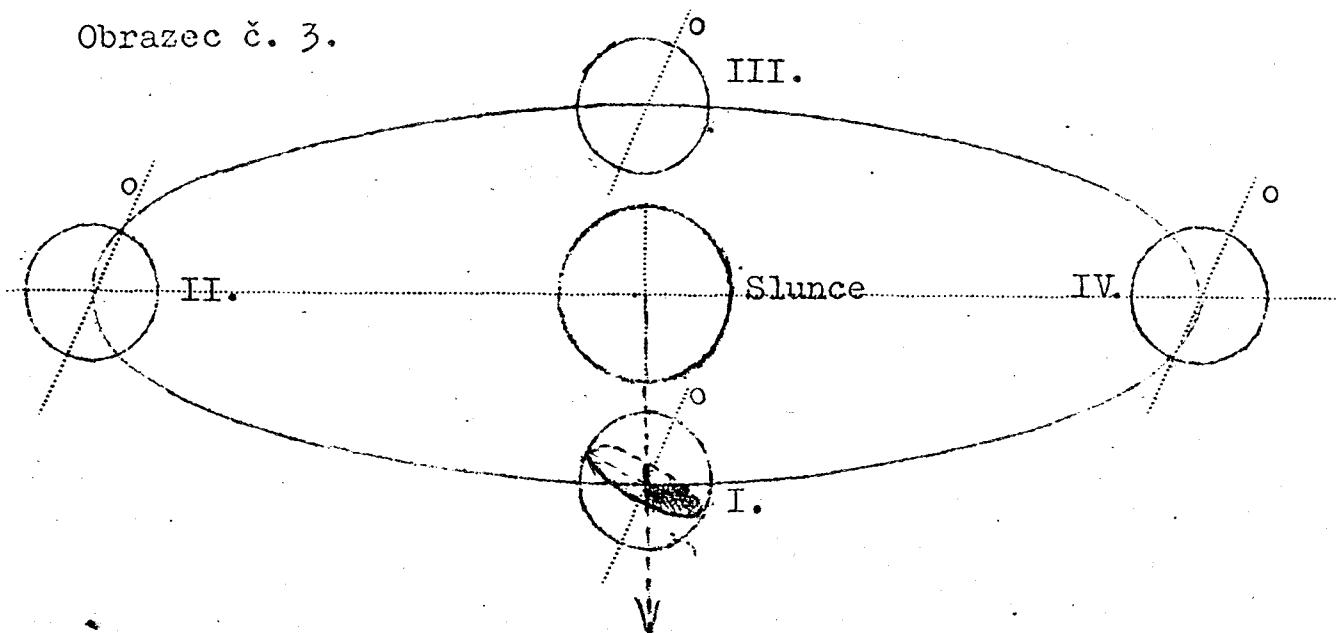
Země, jsouc nucena během jednoho roku projíti celý kruh kolem Slunce, mění následkem své skloněné osy svoji polohu k němu den ze dne, jak nejlépe nás přesvědčí obrazec následující č. 3. a jak koncěně rok co rok je dotvrzováno samou přírodou, která vůči této ustavičné měně polohy Země k Slunci jest obzvlášt citlivá.

Slcdujeme-li Zemi na toto obrazci, vidíme, že v místě I. a III. je poloha její k Slunci stejná, v místě II. nachýlena jest však ke Slunci horní svojí částí, v místě IV. opět částí dolní. A co představují nám tyto 4 různé fáze? Nic jiného, než krajní posice Země v den jarní /I./ a podzimní /III./ rovnodenno
nosti, tedy ve dnech 21. března a 23. září, dále v den letního /II./ a zimního slunovratu, tedy 22. června a 22. prosince každého roku.

Těmito dny přechází nejprve zima v astronomické jaro, které 22. VI. změní se v léto; toto ustoupí 23. zářím podzimu a 22. XII. nastane opět zima. A poněvadž na severní polokouli, obývané od pradávna národy kulturně vyspělejšími než na polokouli jižní, vítáno bylo jaro vždy více než podzim, stal se den jarní rovnodennosti, resp. posice Země ke Slunci v ten den, onou důležitou hranicí, vytváející v časové říše polohu onoho bodu, v který položen trvale průsečík světového rovníku s ekliptikou a vzat jako nullový stupeň obou těchto kruhů. V astronomii bývá obvykle značen prostě - 0°Y aneb také jen Y , což jest symbolem znamení Zvířetníku - Skopce.

Abychom si usnadnili představu vzniku tohoto bodu, resp. určení jeho místa na obloze, myslíme si, že v ten den - 21. března - vrhne Slunce také jediný světelný paprsek přesně ze svého středu, který projde opět přesně středem naší Země, již k tomu účelu představíme si skleněnou, a kdesi v nekonečnu osvětlí nám nebeskou báň v jediném jen bodě. A tento bod jest onen hledaný průsečík A - nullový stupeň světového rovníku i ekliptiky.

Obrazec č. 3.

Máme-li nyní vytčeny již všechny pomocné základní linie a body, ve Vesmíru, nebudou pro nás nesnadnou už věcí, pochopiti jak se v něm určují posice jednotlivých hvězd. K usnadnění představy poslouží nám opět nejlépe vyobrazení č. 4. Na něm představuje nám kruh K světovou kouli jako na obrazci 1. Oblouk A - A jest světový aequator, E - E ekliptika, O osa vesmíru, zakončená severním světovým polem SP a jižním JP. SN a JN jsou opět poly ekliptiky, o nichž po- suď zmínka učiněna nebyla, ale princip jejich jest tentýž jako u polů světových, toliko že zakorčují osu ekliptiky a polohově tedy jsou oddáleny od světové osy opět o úhel 23°27'.

Obě pomocné linie / oblouky / SP-a a SN-e jsou vlastně poledníky, probíhající místem, kde kotví námi určovaná hvězda. Začínají přirozeně u polů, končí ale tentokráte k vůli jasnosti jedna u aequatoru, druhá u ekliptiky a sice v bodech a a e.

Jak z obrazce vidno, obdrželi jsme pro hvězdu jednu čtyři různé míry. Dvě z nich vztahují se k světovému rovníku, druhé dvě k ekliptice, jedním párem zjistili jsme délku, druhým opět šíři, ale s výsledky rozdílnými. Jest proto přirozeno, že k rozlišení musíme použít i odchylných pojmenování, aby zasvěcenci bylo ihned jasno, které míry bylo užito.

Při měření ve vztahu k ekliptice dostali jsme jednu vzdálenost a sice O - e, kterou nazveme délka souhvězdí, druhou H - e šíři, tedy shodně jako při měření míst na Zemi. Vzdálenosti, sta-

novené vzhledem k světovému aequatoru, zveme: O - a, obdobnou s délkou, rekta scensi / přímým vzestupem /, H - a, obdobnou šíří, deklinaci / odklonem, úchylkou /.

Urcování posic planet ve Vesmíru podnikati ale nebudecme. Nejprve bylo by to pro nás nemožností a pak také zbytečnosti, neboť existují každoročně vydávané ročenky, bud t. zv. e femeridy neb nautický kalendář, kde udány jsou přesné posice planet pro určitou dobu každeho dne. Pro náš učel nejvhodnější jsou e femeridy Raphaeley, v kterých najdeme všechny potřebné udaje o planetách, s kterými v horoskopii budeme pracovati.

Z předešlého odstavce mohl by mnohý usuzovati, že celé předchozí pojednání bylo tedy zbytečné, ale nopravem. Úkolem našim bylo v ném, pochopiti význam několika terminů, kterých později bude stále užíváno a ten, kdo rozdíl jejich by si neuvědonil, tápal by stále ve tmě, obzvlášt tehdy, chtěl-li později počítati domy a primerní direkce sférickou trigonometrií. Naprosto ale nemusí věset hlavu ten, komu předešlé zůstane trvalou záhadou. Pro běžnou horoskopii není těchto znalostí nutně třeba, ale pouští-li se již někdo do astrologie, nemůže škoditi, jestliže vidi až do jejího jádra.

Ku konci uvádím ještě, co radno si zapamatovati: Výpočet každého horoskopu vztahuje se na ekliptiku, teprve při výpočtu primerních direkcí nutno ho přepočísti na aequator.

c./ Astronomické a druhý času.

Doposud zaměstnával nás jen pohyb ve Vesmíru, k jehož stanovení postačovaly zatím míry prostorové, nyní ale budeme nutni věnovati také chvíli míre druhé, rovněž důležité, a sice časové.

Poněvadž žijeme na Zemi, jest přirozeno, že za základ časového měření již od nepamětných dob, vzat byl d e n. Ač pojem slova toho zdá se každém být až příliš jasným, brzy se přesvědčíme, že jako časové měřítko není tak zcela jednoduchým jeho pravý význam. V astronomii rozoznáváme totiž den trojí a sice hvězdný, slunečný či astronomický a konečně střední slunečný.

Rozdíl mezi nimi je následující:

Hvězdným dnem nazýváme dobu, kterou Země potřebuje k svému uplnému otocení kolem své osy, tedy astronomicky řečeno, dobu od jednoho přechodu některé stálice nad určitým zemským poledníkem do nejbližšího přechodu následujícího.

Astronomickým či slunečným dnem rozumíme čas, který uplyne neži dvěma kulminacemi Slunce nad týmž nístem na naší Zemi. Ten však následkem nestejnomořného postupného

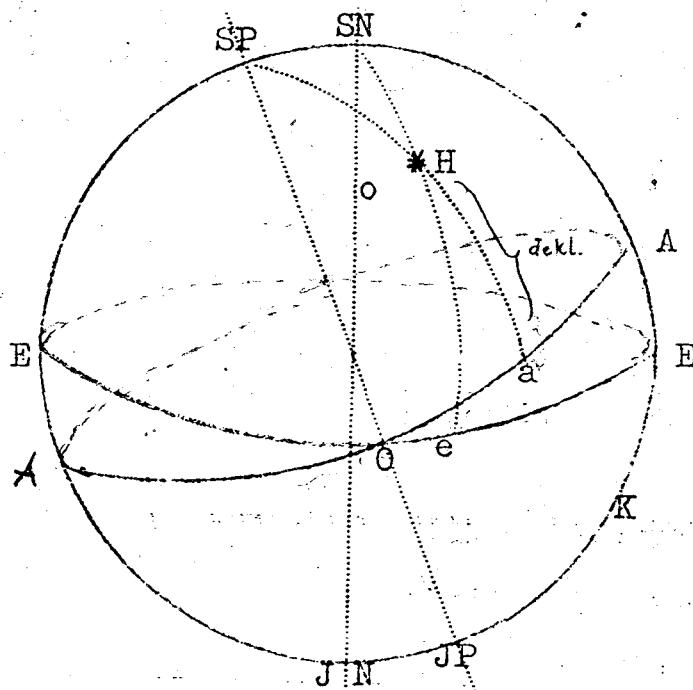
pohybu Zemí Vesmírem příliš se nění a má proto význam čistě astronomický. Pro obecnou potřebu nahrazen byl

střední sluneční den, který stanoven tak, aby jeho časová délka byla co nejvíce přesnějším průměrém všech astronomických dnů roku a teprve ten rozdělen přesně na 24 hodin.

Aby byl každému jasný rozdíl mezi těmito třemi druhy dne, uvádím délku jejich v hodinách:

Tedy střední sluneční den měří přesně 24 h. Délka dne astronomického kolísá mezi 23 h 59 m 39 s a 24 h 0 m 32 s a konečně den hvězdný vykazuje trvale délku 23 h 56 m 4 s.

Z těchto druhů dne či času má pro nás význam toliko střední sluneční a hvězdný, astronomického užíváno není.

Obrazec č. 4.

A-A	světový rovník
E-E	ekliptika
O	osa Vesmíru
SP	sev. světový pol
JP	již. , , ,
SN	sev. pol ekliptiky
JN	již. , , ,
H	hvězda
O - e	délka
H - e	šíře
O - a	rektascense
H - a	deklinace
K	světová koule

Výklad vyobrazení na str. 13.

Předešlým ale ještě nejsou vyčerpány všechny existující druhy času. Následkem rotace naší Země nemůže být poledne či sluneční kulminace ve všech světadílech v stejnou dobu. Vzpomínme jen na poměr mezi hodinami a stupni v I. kapitole uvedený a přesvědčíme se hned, že na každý stupeň připadá časový rozdíl 4 m a na 15° již celá hodina. Je-li tedy v Greenwichi poledne, jest v místě o 15° vzdáleném směrem k východu již o 1 h více, kdežto ve směru opačném o 1 h méně, tedy v prvním 1 h odpoledne, kdežto v druhém teprve 11 h dopoledne. A tak postupujeme-li vždy o 15° jedním nebo druhým směrem, jsme nuceni také po 1 hodině přidávat nebo ubírat. Dospějeme-li pak až k poledníku protilehlému ke Greenwichi, zjistíme, že mají tam právě půlnoc. Čas této způsobení, tedy kulminacemi Slunce nad určitým místem na Zemi, stanovený, nazýván jest časem místa a byl dlouho užíván všeobecně. Vzrůstající styk mezi jednotlivými městy, ba i zeměmi, podporován hlavně drahami, učinil však tento čas téměř nepotřebným pro velké časové rozdíly a nahrazen byl

koncem minulého století postupně téměř ve všech státech na obou pevninách t. zv.

č a s e m n o r m á l n í m č i p á s m o v ý m. Princip jeho je zcela jednoduchý. Všechny státy, které leží v pásmu vymezeném dvěma určitými poledníky v rozsahu 15ti šířkových stupňů, užívají jednoho času bez ohledu, kdy v kterém místě nadchází kulminace Slunce. A tak na př. Evropa byla rozdělena na pásmata tři a sice pásmo západoevropské, řídící se časem poledníku Greenwichského, středoevropské, jemuž údává čas poledník 15tý - Zhořelecký / Görlitz / a tudiž s časem o hodinu pokročilejším proti Greenwichi a konečně pásmo východoevropské, rozdílné časově o 2 h dle poledníku 30tého.

Západoevropským časem se řídí Anglie, Francie, Hollandsko, Belgie a Španěly, středoevropskému jest užíváno v Německu, ve všech nástupních státech bývalého Rakouska, tedy i v naší republice, v Luxembursku, Itálii, Svýcarsku, Norsku a Švédsku. Východoevropský čas platí v Rusku, Bulharsku, Rumunsku a Polsku.

V Rakousko-Uhersku uzákoněn byl normální či pásmový čas dnem 1. října 1891, což nutno miti na paměti při počítání všech horoskopů pro naše území s pozdější dobou narození. V ostatních státech zaveden byl v následující době:

Německo západní	1. IV.	1892,
" severní	1. IV.	1893,
Rusko		1893,
Italie	1. XI.	1893,
Francie	15. III.	1891,
Anglie		1880,
Japonsko		1886,
Amerika / Kanada a U.S.A./	18. XI.	1883.

Konečně nutno učiniti zmínku i o t. zv. čase l e t n í m, který byl v mnoha státech užíván za války a v Anglii doposud. V Rakousko-Uhersku a v Německu byl platný po tuto dobu:

v r. 1916 od 30. dubna 12 h v noci do 30. září o půlnoci,
 1917 od 16. dubna 3 h ráno do 17. září 2 h ráno,
 1918 od 15. dubna 3 h ráno do 16. září 2 h ráno.

Uvádám podrobne trvání letního času v Rakousku proto, že leckomu z nás může přijít do rukou datum narození z této doby. Byl-li by nucen počítati horoskop, nesmí opomenouti, že nejprve odečtením 1 hodiny je třeba převésti tento čas v normální a pak již postupovati jako obvykle. Jinak dospěl by k výsledků, který by se se skutečností příliš rozcházel.

Trvání letního času v Anglii uváděno jest každoročně v Raphaelových efemeridách.

III.

O PLANETÁCH A ZVĚROKRUHU.

V předešlém jsme se dostatečně seznámili se základy, na kterých budou stavěny naše pozdější výpočty, nyní se vratme znovu k planetám a Zvěrokruhu jako k nejdůležitějším složkám astrologie vůbec.

Počet i pojmenování planet, do naší sluneční soustavy zařazených, máme již v paměti, dnes se s nimi seznámíme ještě blíže. Především zvrátíme do základů vše, co posud jsme si o naší sluneční soustavě řekli a na místě Slunce učiníme středem Zemi, kolem níž se točí celý svět i se Sluncem či ze skutečné soustavy heliocentrické učiníme rázem soustavu geocentrickou. Dopustíme se tím sice přecinu proti dnešním názorům o stavbě Všeomíra, čímž poskytneme dobrou zbran do rukou odpůrců astrologie, ale poněvadž není posud příčiny i dle astrologických poznatků nejnovější doby měnit něco v základech geocentrické orientace naší, nebudeme ani my ničeho na nich měnit a podržíme se osvědčených pravidel a zákonů starých.

Zemi přirozeně jako střed soustavy z ostatních planet vyřadíme, počet jejich však zvětšíme ještě o SLUNCE a MĚSÍC, takže celkem bude me pracovati stále s planetami devíti. Abychom ale nemuseli užívat ve výpočtech jejich plných názvů, naučíme se nejdříve jejich zkratkám či symbolům:

Slunce	○	Venuše	♀	Saturn	♄
Měsíc	☽	Mars	♂	Uran	♃
Merkur	☿	Jupiter	♃	Neptun	♅

Uran jest nazýván anglickými astronomy i astrologi dle jeho objevitele jménem H e r s c h e l a rovněž i jiného symbolu a sice ♃ je jimi užíváno. Obě si zapamatujme, neboť s tímto pojmenováním sejdeme se často v Raphaelových efemeridách, o kterých bude hovor ještě v lekci této.

Pořad planet si zapamatujme tak jak je uveden, neboť se ho budeme po celou dobu kursu trvale držeti. V podstatě, využma tedy SLUNCE a MĚSÍCE, které nazývány jsou někdy též SVĚTLY, seřaděny jsou planety opět dle své vzdálenosti od Slunce, jako v tabulce na str. 4.

Dle rychlosti pohybu rozdělíme si je v dvojí druh a sice:

a./ s pohybem r y c h l ý m: Merkur, Venuše, Mars,

b./ s pohybem p o m a l ý m: Jupiter, Saturn, Uran, Neptun.

Rozesnáváme ale také planety h o r n í či v n ě j š í a s p o d n í či v n i t ř n í. Prvé z nich krouží kol Slunce dál než naše Země a sice MARS, JUPITER, SATURN a URAN i NEPTUN, druhé

mezi Sluncem a Zemí - VENUŠE s MERKUREM.

Pohyb planet Vesmírem v ekliptické dráze děje se opačným směrem co hodinové ručky, při čemž rychlosť zůstává přibližně stále stejná. Přes to ale - sledujeme-li jejich běh s povrchu zemského - dochází časem k zajímavému zjevu, k pohybu zpětnému či retrogradnímu, vyvolanému různou vzájemnou rychlostí a vzdálenosti planet. Ve skutečnosti jest podobný pohyb naprostou nemožností, ale stane se na př., že Země octne se po boku druhé planety na stejné straně Slunce. Postupujíc však rychleji, zanechává pomalu tuto druhou planetu za sebou a zvětšující se vzdálenost mezi nimi činí dojem, jakoby ona planeta pohybovala se směrem opačným - zpětným či retrogradním. A opět za čas stane se, že se Země octne proti ní na opačné straně Slunce, kdežto planeta druhá jest stále ještě na straně původní a tak obě, sledovány v přímém směru, jdou vlastně sobě naproti a vzájemná rychlosť zdánlivě přibývá. Přechod z přímého pohybu do zpětného neb naopak děje se velmi zvolna, takže se zdá, jakoby v určité chvíli planeta na svém místě přímo stála. Tomuto stavu říkáme klid či zastávka planety. - Retrograditu či zpětný pohyb označujeme u symbolu připojením písmeny R, u níž ještě druhou nožku opatřujeme příčnou čárkou, tedy R, přechod do pohybu přímého neb jeho opak písmenou D / pohyb direktní /.

Všechny planety snaží se také držeti se v stejné rovině oběžné se Zemí, tedy v ekliptice, takže šíře jejich nedoznává velkých změn. Vlnou zemského oběhu mění se však v dosti velkém rozsahu jejich deklinace, dosahujíc až 23 stupně, Měsíc dokonce až 28 a $\frac{1}{2}$ stupně, tedy onoho úhlu, o který je skloněn svět. rovník od ekliptiky, ale jak směrem jižním, tak i severním.

Již minule rozdělili jsme si dráhu ekliptiky na 360° , začínajíce průsečíkem jejím se svět. rovníkem. Ekliptika mimo to již ode dávna dělena jest ale ještě způsobem druhým a sice ve 12 přesně stejných dílů po 30° , zv. znamení, z nichž každé pojmenováno jest shodně se souhvězdím, v jeho směru pevně kotvícím. Poněvadž pak u názvů jejich převládají jména zvířat, nazván tento kruh ekliptiky též Zvířetníkem či Zvěrokruhem, lat. ZODIAKE.

České a latinské názvy těchto 12 znamení jsou postupně dle jejich pořadí následovní:

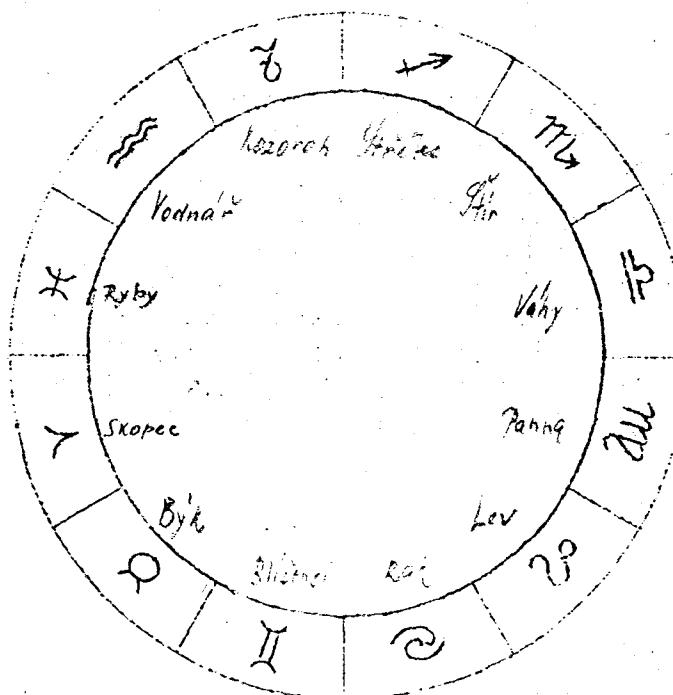
1./ Skopec	Aries	$0^\circ - 30^\circ$
2./ Býk	Taurus	$30^\circ - 60^\circ$
3./ Blíženci	Gemini	$60^\circ - 90^\circ$
4./ Rak	Cancer	$90^\circ - 120^\circ$
5./ Lev	Leo	$120^\circ - 150^\circ$
6./ Panna	Virgo	$150^\circ - 180^\circ$
7./ Váhy	Libra	$180^\circ - 210^\circ$
8./ Štír	Scorpio	$210^\circ - 240^\circ$
9./ Strelce	Sagittarius	$240^\circ - 270^\circ$

10./ K o z o r o h	Capricornus	270° - 300° ;
11./ V o d n á ř	Aquarius	300° - 330° ;
12./ R y b y	Pisces	330° - 360° .

Pro tato znamení, stejně jako pro planety, stanoveny byly též symboly, kterým se dobře naučte, jelikož jich bude častěji používáno než celých názvů. Jsou tyto:

Skopec	Y	Lev	c2	Střelec	x
Býk	o	Panna	m	Kozoroh	z
Blíženci	ii	Váhy	=2	Vodnář	~~~
Rak	o	Štír	m	Ryby	X

Nyní si je vkreslíme do kruhu, abychom i tento jejich obrazec si vstípili v pamět.

Všimneme-li si dobrě vedlejšího kruhového označení Zvěrokruhu, vidíme, že vždy 2 znamení jsou sobě přesně protilhlá, takže tvoří tyto páry:

Skopec	Váhy,
Býk	Štír,
Blíženci	Střelec,
Rak	Kozoroh,
Lev	Vodnář,
Panna	Ryby.

Tento vzájemný vztah si rovněž dobrě zapamatujme.

Poněvadž vždy určitá znamení vykazují s druhými dosti shodné vlastnosti, roztríďujeme je ještě dále na několik způsobů a sice:

a./ dle elementů či živlů / triplicity či trojnosti

na	o h n ó v á	Skopec	Lev	Střelec
z e m n ó v á		Býk	Panna	Kozoroh
v z d u c h o v á		Blíženci	Váhy	Vodnář
v o d o v á		Rak	Štír	Ryby.

b./ dle jakosti či kvality / čtvernosti neboli kvadruplicity /:

na kardinální či hlavní: Skopec, Rak, Váhy,
Kozoroh,
fixní či pevná: Býk, Lev, Štír,
Vodnář,
komunální či proměnná: Blíženci, Panna,
Střelec, Ryby.

Dle vztahu k světovému rovníku rozděláváme dále znamení:

s e v e r n í: Skopec, Býk, Blíženci, Rak, Lev, Panna,
j i ž n í: Váhy, Štír, Střelec, Kozoroh, Vodnář, Ryby.

Existují ještě jiné druhy jejich třídění, ty však ponecháme zatím stranou, neboť se netýkají již astrologické techniky a vrátíme se znova k ekliptice či nahražce její - Zvěrokruhu.

Řekli jsme, že planety mají snahu držeti se v rovině ekliptiky. Je tedy samozřejmou věcí, víme-li, jak Zvěrokruh jest znamením rozdělen, že můžeme planety za jejich pohyb sledovati nejen dle normálního rozdělení ekliptiky na 360 stupňů, ale i dle znamení, z nichž každé pro sebe uzavírá úsek o rozpětí dvanáctiny z 360, tedy o 30 stupních. Zjistili-li jsme tedy, že určitá planeta nachází se na $225^{\circ} 43'$ ekliptiky či Zvířetníku - neboli vykazuje délku $225^{\circ} 43'$, můžeme k označení její posice užiti stejně jasného a přesného rozdělení na znamení a říci, že nachází se v $15^{\circ} 43'$ znamení Štíra, na místě $89^{\circ} 21'$ délky v $29^{\circ} 21'$ znamení Blíženců a pod.

Abychom se zcela vyhnuli možným mýlkám, budeme pro příště pro délku, měřenou na ekliptice, shodné tedy se Zvěrokruhem, užívat výrazu - délka zodiakální.

IV.

E F E M E R I D Y.

Nyní, kdy již jsme ovládli potřebné základní znalosti, můžeme se seznámiti s obsahem efemerid, abychom dovedli v nich čísti vše, co později k sestavování horoskopických výpočtů bude zapotřebí.

Co vlastně jsou efemeridy? Tabulky, v kterých udány jsou posice všech planet sluneční soustavy pro každý den v roce a sice v polední dobu pro poledník Greenwichský. Jejich rozšířením jest dnes umožněno každому, jen trochu schopnému počtaři, podjati se horoskopických výpočtů bez nejmenších nesnáží, bez nich byla by astrologie přístupna jen několika málo jednotlivcům.

Efemeridy vydávány jsou již několika nakladatelstvími, nejlepšími ale zůstanou vždy efemeridy anglické - R a p h a e l o v y - a sice proto, že jsou pracovány skutečně přesně; všechna jiná vydání jsou jejich prosté kopie, upravené jen v jiných jazycích, ale do sti často s tiskovými chybami a tudíž ne zcela spolehlivé.

Řekl jsem, že udána jest v nich posice planet na poloční dobu Greenwichského či západoevropského času. Z jakého důvodu? Proto, že den a stronomický začíná poledнем na rozdíl od dne občanského, který dělí půlnoc, což nutno obzvlášt dobrě vztýpiti si v paměti.

Narođil-li se tedy někdo dle občanských záznamů na př. 25. ledna v 8 h 20 m ráno, přišel vlastně na svět dle astronomického dělení dne již 24. ledna, ale ve 12 h + 8 h 20 m, tedy o 20 h 20 m. Narođil-li se někdo druhý téhož dne, ale ve 3 h 35 m odpoledne, pak občanský den již souhlasí s astronomickým a bude tudíž i astronomické datum znítí stejně, totiž 25. leden - 3 h 35. Pozor ale opět tehdy, jestliže bude u koho udána hodina narození dle způsobu posledních let vžitného, kdy občanský den jest dělen na 24 h proti dřívějším 2 x 12 h, takže muselo být k hodině ještě připojováno označení uselku dne, zda dopoledne, či odpoledne. Jestliže tedy dostane se nám do rukou na př. takto udané datum narození: 15. prosinec 1933 - 22 h 18 m, víme ihned, že děcko přišlo na svět večer, tedy dle astronomického času 15. prosince 1933 - 10 h 18 m.

Nebudeme ale předbíhati pořadu kursu a vrátíme se opět k efemeridám. Jelikož všichni máme po ruce efemeridy pro rok 1934, bude nejlépe, jestliže se zasvětíme do čtení v nich pomocí tohoto ročníku. Vezmeme jejich obsah pěkně po pořádku, jak za sebou následuje:

Hned na 1. stránce pod titulem vidíme známé číslo, jemuž předchází nápis MEAN OBLIQUITY of the ECLIPTIC 1934: 23° 26' 52,32". Jest to česky střední sklon ekliptiky pro 1934. Jistě ale mnohý z čtenářů ze zvědavosti nahlédne i do ročníku jiného a v něm najde číslo poněkud odchylné, na př. v ročníku 1904, tedy před 30 roky, $23^{\circ} 27' 6,39'$. Může mne tedy právem obviniti ze lži, které jsem se dopustil tvrdě, že osa zemská svoji polohu nemění. Ale úchylka ta je celkem pro naše účely velmi nepatrná a abych čtenáře ukonejšil, uvádím, že mezi rokem 1900 - 1908 neodklonila se více než as o 5 m na zemském polu, takže se nedopustíme nijakého přečinu, jestliže budeme považovati její sklon za neproměnný a v paměti si uchováme udaný již úhel $23^{\circ} 27'$, který i k trigonometrickému stanovení domů úplně nám vyhoví.

V dalším hlásí nakladatelství efemerid, že obsah jest letos obohacen o údaj posice nové planety PLUTA / pod spodní hranou rámčů na dalších stranách/ a o těsné konjunkci MĚSÍCE s jinými planetami. Pod tímto oznámením uveden jest letní čas v Anglii pro jednotlivé roky od 1921 a konečně uvedeny jsou opravy chyb minulých ročníků.

Obrajme nyní na stránku 2. a 3. V záhlaví jest nejprve uveden měsíc a rok / JANUARY 1934 /, tedy leden 1934. Každá ze stran rozdělena je silnou čarou ve dva obdélníky zcela samostatné. Přejďme nejprve ke spodnímu.

V 1. sloupečku pod písmenami DM následují za sebou dny v měsíci, v sloupci 2. pod DV dny týdne, takže máme možnost dle nich zjistit obzvlášt ve starších ročnících, v který den týdne se kdo narodil. Stačí, budeme-li si pamatovati, že písmeno S značí neděli, ostatní dny určíme si již lehko.

Další sloupec nese nápis SIDEREAL TIME - náš hvězdný čas, jehož podstatu již známe. Také víme dále, že odpovídá přesně poledni dle Greenwichského času. 1. ledna 1934 obnášel 18 h 41 m 48 s, tedy proti střednímu slunečnému času předešel se ode dne jarní rovnodennosti v roce minulém více než o $\frac{3}{4}$ dne.

U následujících sloupcích uvedeny jsou již posice planet. Nad každou kolonou symbolem jest označena planeta, již se údaje týkají a pod symbolem ještě dodáno, které vzdálenosti sloupek obsahuje. Proto pamatujme si význam zkratek anglických pojmenování, abychom věděli i jindy bez efemerid v ruce, co zkratky ony znamenají. Tedy:

Long.	- Longitude	délka,
Lat.	- Latitude	šíře,
Dec.	- Declination	deklinace.

4. sloupec má nadpis: Long. - jest v něm tedy udána délka / zodiakální / pro jednotlivé dny. Mezi stupni a minutami v prvé řadce jest současně vepsán i symbol znamení, v tomto případě Kozoroha, takže řádka ona vypadá následovně: $10^{\circ} 24' 9''$. Jdeme-li sloupcem s hůry dolů, vidíme, jak stupnů vždy o 1 denně přibývá, takže 21. ledna vstupuje Slunce již do znamení následujícího, do Vodnáře, v kterém setrvá opět téměř měsíc. Následující sloupec platí dle symbolu také ještě pro Slunce, ale udává již deklinaci / Dec./ I tu mezi stupni a minutami nacházíme znáčku, tentokrát písmenu S, prozrazující, že Slunce vykazuje deklinaci jižní, což zima u nás dotvrzuje.

Údaje v dalších pěti sloupcích týkají se vesměs Měsíce, jako planety nejčilejší. V pořadí vedle sebe nachází se nejprve délka, pak šíře a konečně deklinace. Zbývající dva sloupce nesou tučný nápis MIDNIGHT - půlnoc, tedy délku a deklinaci Měsíce v době půlnocní, takže poloha Měsíce udávána jest tedy v efemeridách vzhledem k rychlému jeho pohybu v intervalech 12ti hodinových.

Následující strana 3. v spodním rámcu obsahuje již jen délky ostatních planet v obráceném pořadí, než jak my jsme posud byli zvykli. Symboly prozrazují, pro kterou planetu jest každý sloupec určen, symboly mezi stupni a minutami naznačují zas, kterým znamením právě dotyčná planeta se pohybuje. Všimněme si ale hned planety prvé - Neptuna. V prvé řadce čteme $12^{\circ} 18'$ Panny, v druhé řadce pod symbolem znamení nacházíme však písmeno R, naznačující, že Neptun jest po celý měsíc v retrogradním či zpětném pohybu, což končně ubývající počet stupňů den ode dne také nasvědčuje. Povšimnutí zaslouží hned sloupec následující - Uranův. Dle prvé řádky jest Uran ve znamení Skopce, dle druhé také retrogradní jako Neptun, třetí ale povídá o-

pět něco jiného a sice dle písmeny D, že nastupuje po době retrogradity opět v přímém či direktním pohybu sváji pout další. Tedy i v tomto pozor: Je-li pod symbolem těsně v druhé řádce písmeno R, platí údaj ten i pro řádku první, nebot v ní nebylo již místa, aby tato zkratka mohla být v ní umístěna.

Budeme-li později při výpočtech vypisovati posice jednotlivých planet, musíme být vůbec bedliví na vše, abychom se nedopustili nějaké chyby. Bude-li počítán horoskop pro některý den již z konce měsíce, musíme jednotlivé sloupky přejít vždy až od shora, abychom byli jisti, že nepřešla planeta v předcházejících dnech již do znamení jiného, což jest mezi sloupky hustě tištěnými velmi lehce možno přehlédnouti. Stejně přesvědčeme se, zda i retrogradita v druhé řádce uvedená trvá dál aneb přešla-li již planeta do normálního chodu.

V posledním oddílu pravého spodního rámce čteme ještě další nápis a sice LUNAR ASPECTS - výkaz Měsíčních aspektů v tom kterém dni s ostatními planetami tvořených.

Seznámivše se s obsahem dolních obdélníků přejdeme nyní k hořením. Zde uvedeny jsou již planety svými plnými jmény - anglickými, ale i nám srůzumitelnými. Na levé straně udány jsou šíře a deklinace Neptunu, Uranu, Saturnu, Jupitera a Marse a sice vždy každého druhého dne, tedy ob den a v prvé řádce vyznačen t.ž. písmenem N bud směr severní nebo S směr jižní a přechod z jednoho do druhého rovněž mezi rádky dle potřeby. Na pravé straně pro Venuši a Merkura udávána je šíře rovněž ob den, deklinace však rozvedena je do sloupců dvou, takže pro liché dny platí údaj první, pro sudé údaj druhý, posunutý poněkud mezi rádky sousední.

Pod r. 1934 na pravé straně nacházíme ještě kolonu, která má v záhlaví symbol Měsíce a pod ním slůvko NODE, které posud nám vysvětleno nebylo. Český jeho význam jest u z l y, kterými rozumíme ony body na ekliptice, v nichž jednotlivé planety za svého oběhu kol Slunce protínají tento pomocný kruh z důvodu, že rovina jejich dráhy z roviny ekliptiky se vychyluje. Význam přikládán jest však toliko uzlů Měsícem tvořených a poněvadž jsou dva v místech přesně protilehlých, nazýván jest onen, který vznikne přechodem Měsíce ekliptikou ve směru od jihu k severu D r a č i h l a v o u, druhý, tvořený přechodem od severu k jihu, D r a č i m o h o n e m. Pro první užíváme symbolu ⚓, pro druhý téhož, toliko obráceného: ⚔. I poloha uzlů a sice Dráci hlavy, udávána jest toliko ob den a všimněme si, že posunuje se opačným směrem k Zvěrokruhu a i planetám.

V posledním širokém sloupci na pravé straně s nadpisem MUTUAL ASPECT nacházíme přehled aspektů mezi jednotlivými planetami mimo aspektů Měsíce, které jsme násli uvedeny již v pravém rámci spodním. - Následující strany nejsou nám nyní již záhadou, nebot obsahují tam data pro měsíce další, které je dobré označiti si římskými číslicemi tehdy, jestliže cizí pojmenování měsíců činí nám potíže. A poněvadž Sylvestrem končí každý rok, ukončeny jsou jím i naše tabulky.

Jak ale vidíme, ač dostali jsme se až na 25. stránku, jsmc teprve v polovině celého svazečku a zvědavost nás nutí, prohlédnouti si i strany další.

Strany 26., 27. a 28. nesou nápis DAILY MOTION OF THE PLANETS 1934 či česky řečeno Denní pohyb planet v r. 1934. Tyto tabulky nachází se v efemeridách teprve od r. 1900 a máme jimi ušetřeno dosti práce se zjištováním pohybu planet za jeden den, tedy s výpočty, které již jak jsme nuceni dělati při každém horoskopu před tímto rokem a sice tak, že od posice planet v poledne dne po narození nuceni jsme odcíti stav jejich v poledne dne předešlého.

Máme-li ale po ruce tyto tabulky, stačí, vyhledáme-li prostě onen den, kdy v astronomickém čase k narození došlo a vypíšeme si rovnou hotový výsledek - denní pohyb planet pro onen den. Mimo to ale jest v tabulce oné udána i denní úchylka v deklinaci Měsíce, takže ani tu stanoviti nemusíme. Vezměme hned 1. leden 1934: Slunce postoupilo o $1^{\circ} 1' 8''$, Měsíc proběhl dráhu $11^{\circ} 50' 21''$, Mars $0^{\circ} 47'$, Venuše toliko $0^{\circ} 28'$, neboť je retrogradní, Merkur $1^{\circ} 32''$, Měsíc přiblížil se k rovníku o $2^{\circ} 57''$.

Další stránky nemají prozatím pro nás významu. Za zmínu stojí strana 41., kde jest ukázka diagramu horoskopu po způsobu anglickém, velmi však nepřehledném, a sice amerického presidenta F. Rooseveltta. Následující strany obsahují tabulky domů pro Londýn, tedy pro všechna místa s geografickou šíří $51^{\circ} 32'$ a pro Liverpool v šíři $53^{\circ} 25'$, a sice obě severní. Tabulky další pro $40^{\circ} 43'$ sev. šíře počítány jsou pro New York.

Velmi cennou jest ale pro nás stránka poslední, obsahující t. zv. proporcionalní či diurnální logaritmy, o nichž bude záhadno rozepsati se podrobněji.

Užití jejich nejlépe nám osvětlí několik příkladů. - Dostali jsme za úkol stanoviti posici Slunce a Měsíce v 9 h 30 m večer dne 12. května t. r. vzhledem ke greenwichskému poledníku, pro který jsou efemeridy počítány, ale pro dobu polední.

Nejprve tedy v efemeridách najdeme si stranu 10., kde udány jsou posice pro měsíc květen / MAY / a v dolním rámci vyhledáme datum 12. Poněvadž se jedná o stanovení posic pro hodinu po poledni, víme již že astronomický den jest tentýž co občanský. Z efemerid vidíme, že náš den připadá na sobotu, neboť následující 13. označen jest známým nám písmenem S, prozrazujícím neděli. Slunce v ten den v poledne nachází se v $21^{\circ} 3' 45''$ Býka, Měsíc v $8^{\circ} 58' 57''$ rovněž Býka. Máme-li pokračovat dále, musíme nejprve zjistiti pohyb obou planet za jeden den a z téhoto hodnot určiti podíl, připadající na 9 h 30 m. Vyhledáme tedy str. 27. a tam u 12. května zjistíme, že Slunce toho dne vykoná dráhu $0^{\circ} 57' 56''$, Měsíc $12^{\circ} 48' 1''$. My však se ještě v užití logaritmů diurnálních nevyznáme a proto si pomůžeme zatím způsobem, kterému jsme se naučili již v obecné škole - totiž počtem pomocí

trojčlenky a zaručeně se nezmýlíme. Proto si sestavíme rovnici přesně dle předpisu, tak jak jsme byli ve škole zvykli, a sice nejprve pro Slunce.

Jestliže tedy za 1 den či za 24 h vykoná Slunce dráhu $0^\circ 57' 56''$, uběhne za 9 h 30 m část této dráhy v délce X, či do rovnice postaveno:

$$24 \text{ h} : 0^\circ 57' 56'' = 9 \text{ h } 30 \text{ m} : X.$$

V naší rovnici máme však velkou směs hodin a stupňů a obloukových i časových minut a proto si ji uvedeme do takového stavu, aby se nám dalo vše snáze násobiti i děliti: Hodiny po obou stranách převedeme v minuty jako zlomky nejnižší, rovněž tak i obloukové minuty v sekundy. Rovnice bude pak vyzírat následovně:

$$/ 24 \times 60 / : / 57 \times 60 / + 56 = / 9 \times 60 / + 30 : X;$$

provedeme-li násobení a součty, zjednoduší se naše rovnice na tuto :

$$1440 : 3420 + 56 = 540 + 30 : X, \text{ či ještě dále:}$$

$1440 : 3476 = 570 : X$; takže převedením X na jednu stranu dostaneme pak rovnici konečnou a sice:

$$X = \frac{3476 \times 570}{1440} = \frac{3476 \times 570}{17380} = \frac{243320}{1981320} : 1440 = \frac{1375,91}{1440} : 60 = \underline{\underline{22'56'}}$$

$$\begin{array}{r} 541 \\ 1093 \\ 852 \\ 1320 \end{array} \quad \begin{array}{r} 17 \\ 55,91 \end{array} \text{ zbytek sekund}$$

X či délka dráhy Sluncem vykonaná za
24 h 30 m bude tedy činiti $22'56''$.

Posice Slunce v poledne dne 12. V. $21^\circ 3' 45''$
+ pohyb za 9 h 30 m $22'56''$
bude tedy Slunce v 9 h 30 m večer v $\underline{\underline{21^\circ 26' 41''}}$ Býka.

Totéž nyní podnikneme s Měsícem:

$$24 \text{ h} : 12^\circ 48' 01'' = 9 \text{ h } 30 \text{ m} : X.$$

I zde přeměníme jednotlivé hodnoty na nejnižší zlomky, onu sekundu v měsíčném pohybu však pomineme, takže rovnice bude takováto:

$$X = \frac{768 \times 570}{1440} = \frac{437760}{1440} : 1440 = 304' : 60 = \underline{\underline{5^\circ 4'}}$$

za 9 h 30 m .

Posice Měsíce v poledne dne 12. V. $8^\circ 58' 57''$
+ pohyb jeho za 9 h 30 m $5' 4' 0''$
bude tedy Měsíc v 9 h 30 m v $\underline{\underline{14^\circ 2' 57''}}$ Býka.

Výpočet nebyl tedy nijak těžký, přes to ale vyžádalo si dosti času převádění hodnot a pozdější násobení i dělení. Proto vezmeme si nyní na pomoc ony proportionální logaritmy z poslední stránky efemerid a uvidíme, oč se nám celá předešlá práce zjednoduší.

Nejhořejší řádka obsahuje čísla od 0 do 15, která odpovídají stupňům neb hodinám. Prvý svislý sloupec od 0 do 59 obsahuje obloukové i časové minuty. A nyní vratme se k našemu příkladu:

Na str. 25. zjistili jsme, že denní pohyb Slunce čini $0^{\circ}57'56''$. V logaritmech máme však nejmenší zlomky minuty, proto předešlé číslo zkrátíme si či zaokrouhlíme na $0^{\circ}58'$ a vyhledáme v tabulce jemu příslušný logaritmus: 0 stupňů je v sloupci prvém, 58 minut až v řadce předposlední. Našli jsme za odpovídající číslo 1,3949, které si poznamenáme na kousku papíru a nyní musíme hledati hodnotu pro dobu 9 h 30 m. Abychom se zaručeně nezmýlili, vezměme do ruky pravítko neb rovný pásek papíru a posunujeme jej tak dlouho po tabulce, až dojdeme k 30 minutám v prvém svislém sloupečku. Nyní jdeme podle pravítka do prava až k sloupci, který má nahoře nadepsánu 9. Tam nalezneme číslo 4025. Co ale nyní s oběma? Sečisti a sice následovně: U prvého máme 1 celou, u druhého jsme v nejistotě, jsou-li to tisíce neb snad zlomky. - Zlomky, neboť z úspory místa jest ve všech sloupcích vynechávána 0, takže ono číslo mělo by být vlastně 0,4025. Tedy již tedy víme, jak je napsati pod sebe. Takto:

1,3949
0,4025
1,7974

A nyní obě hodnoty sečteme a za výsledek dostali jsme 1,7974, které musíme znova v tabulce hledati. - Není tam, vezmeme však číslo jemu nejbližší, t. j. 1,7966 a sice v sloupci pod 0 a v řadce 23. Odpovídající hodnota ve stupních jest tedy $0^{\circ}23'$. Oproti výsledku trojčlenkou zjištěnému jeví se rozdíl $4''$, vysvětlitelný tím, že na místě $0^{\circ}57'56''$ vzali jsme přibližně $0^{\circ}58'$. Nad takovými rozdíly se však pozastavovati nebudeme, neboť pro běžnou horoskopii jsou bezvýznamny a s menšími hodnotami než minutami budeme počítati velmi zřídka. Připočteme-li nyní $0^{\circ}23'$ k polednímu stavu Slunce 12. května, vyjde nám stav jeho v 9 h 30 m na $21^{\circ}26'45''$.

Nyní provedeme totéž s Měsícem: Logaritm pro 9 h 30 m již víme, jest 0,4025, pro denní jeho pohyb a sice pro $12^{\circ}48' / 1''$ prostě škrtneme / najdeme v řadce 48 ve sloupci pod 12 logaritm 0,2730.

0,4025
0,2730
0,6755

Sečteme opět obě čísla a pro součet 0,6755 vyhledáme odpovídající hodnotu ve stupních. Tentokráté našli jsme přesně totéž číslo a sice v řadce 44., v sloupci pod 5, takže konečný nález je $5^{\circ} 4'$. Připočteme je dále k polední posici Měsice a dostali jsme součet přesně tentýž jako minule - $14^{\circ} 2' 57''$ Býka.

Proporcionálními či diurnálními logaritmami máme tedy postup ve výpočtu pozic planet velmi zjednodušen a několik příkladů dalších nás zasvětí úplně do jejich užívání, takže k výpočtu pomocí trojčlenky sahneme jen ve velmi řídkých případech.

II. příklad: V kterém stupni Zvířetníku bude Měsíc 8. dubna 1934 v 5 h 45 m ráno?

Nejprve musíme si připomenouti základní poučku, že astronomický den začíná vždy polednem, takže nás úkol bude, stanovití posici Měsice pro astronomické datum 7. dubna 17 h 45 m. - Ted jste ale narazili na překážku, neboť naše logaritmey dosahují nejvyšší hodnoty pro 15 h 59 m neb pro 15°59', a tu jak vidět, nás dobový termín převyšuje. Ale odradit se nenecháme. Víme dobře, že nás slunečný den není ani kratsí, ani delší 24 h a v tomto rozpětí jsou také v efemeridách posice planet udávány. Proto nemusíme nijak lpěti na tom, že se musíme vždy držet předešlého poledne, neboť dovedeme stejně dobře sečítati jako odečítati a proto mezníkem může nám být jednou také poledne následující, které spadá v den, původně námi ustanovený. Kolik hodin se nám nedostává do té doby? 24 - 17 h 45 m, tedy 6 h 15 m. Pro toto číslo již logaritm najdeme. Jest 0,5843 a máme tedy vyhráno a budeme postupovati nyní následovně:

Nejprve v efemeridách vyhledáme posici Měsice pro poledne 8. dubna a nikoli 7., jak učinili bychom ve všech jiných případech. Ta jest 7°13'24" Vodnáře. Nyní na str. 26. zjistíme jeho denní pohyb, ale nikoli pro 8., nýbrž pro 7. duben, neboť tu musí nám být směrodatným zas jen astronomické datum. Dle tabulký na oné stránce / duben - April / vykoná toho dne Měsíc dráhu 14° 6' 54" či přibližně 14° 7'. Logaritm tohoto čísla jest 0,2305. Nyní opět oba logaritmey sečteme:

0,5843	Poněvadž toto číslo 0,8148 v logaritmech není,
<u>0,2305</u>	musíme se spokojiti zase s číslem jemu nejbližším,
<u>0,8148</u>	kterým je 0,8140, které odpovídá hodnotě 3°41'.

Tedy tento počet stupňů musí Měsíc proběhnouti, aby dosáhl posice své v poledne, dne 8. dubna, čili musíme jej odečísti od stavu Měsice dne 8. dubna v poledne, aby bychom dostali správný údaj pro dobu námi stanovenou, tedy dle astronomického data pro 17 h 45 m či dle občanského 8. dubna 5 h 45 m ráno:

Posice Měsice 8. dubna v poledne	7°13' 24" Vodnáře,
- pohyb za 6 h 15 m	<u>3°41'</u>
	<u>3°32' 24"</u>

Bude tedy Měsíc 8. dubna 1934 v 5 h 45 m ráno dle občanského časového dělení či 7. dubna v 17 h 45 m dle astronomického kotviti v 3°32'24" Vodnáře.

III. příklad: Kde bude Měsíc v 8 h večer 12. května 1934 dle Greenwichského času?

Tentokrát astronomické datum shoduje se s občanským, proto najdeme pro ně nejprve pohyb Měsice za 24 h opět na str. 27. V rámečku pro květen - May najdeme u 12. údaj 12° 48' za 24 h. My potřebujeme vědráhu za 8 h, což jest 1/3 z 24 h. Tedy i proběhnutá dráha bude třetinou z 12° 48'. K tomu počítání nepotřebujeme ani logaritmů, ani

trojčlenky. Výsledek je snadný: $12 : 3 = 4$ a $48 : 3 = 16$, tedy $4^{\circ}16'$ je dráha Měsíce za 8 h, jíž připočteme k posici Měsíce v poledne dne 12. května:

Stav Měsíce 12. V. 34 v poledne pohyb jeho za 8 h posice jeho v 8 h večer	$8^{\circ} 58' 57''$, $4^{\circ} 16' 0''$ <u>$13^{\circ} 14' 57''$</u> Býka.
---	--

Doufám, že uvedenými příklady dostatečně jsem objasnil užívání diurnálních či proportionálních logaritmů / které se k jiným účelům upotřebiti nedají / a rovněž i zasvětil do čtení v efemeridách, takže můžeme se pustiti opět dále.

V.

S t a v b a h o r o s k o p u .

Po svých nynějších znalostech můžeme se konečně již odvážiti prvých kroků ve stavbě horoskopů.

Co jest vlastně horoskop, zeptá se mnohý.

Horoskop jest grafické znázornění posic planet / mezi nimi i slunce a měsíce/ v jejich vztahu k Zemi a Zvířetníku v určity okamžik, v našem případě tedy pro dobu narození.

Proč právě ve vztahu k Zemi i Zvířetníku? Odpověď je nutná, neboť jak jsem se přesvědčil, jest mezi Vámi mnoho zvědavců, jimž pouhé komstatování fakt něstačí.

Vezměme nejdřív vztah ke Zvířetníku a uvažujme případ, že někdo se narodil v Greenwichi přesně v poledne. Pro tu dobu vypíšeme si z efemerid posice planet a v kreslíme do diagramu. Za šest hodin na to v týž den a v témže městě narodí se děcko druhé, o půlnoci třetí.

I pro tyto děti sestavíme diagramy po zjištění posic planet výpočty a nyní všechny tři nákresy porovnáme. K velikému svému údivu shledáme, že vyjma Měsíce, který v druhém případě se hnul jen o tři stupně a v třetím o šest, všechny ostatní planety vykazují tentýž stupeň, toliko v minutách nastaly sotva znatelné změny. Co bylo těho důsledkem? že bychom museli přiznat výhradní vliv na změnu charakteru i osudu lidského toliko Měsíci, neboť vliv planet ostatních pro všecka tři děcka zůstal by zdánlivě srovnatelný. Tím přirozeně musela by astrologie padnouti, neboť skutečnost dokázala, že ani dvojčata, narozená v témže místě v intervalu třeba jen 15 minut, nemají vlastnosti stejné, tím spíše pak osud.

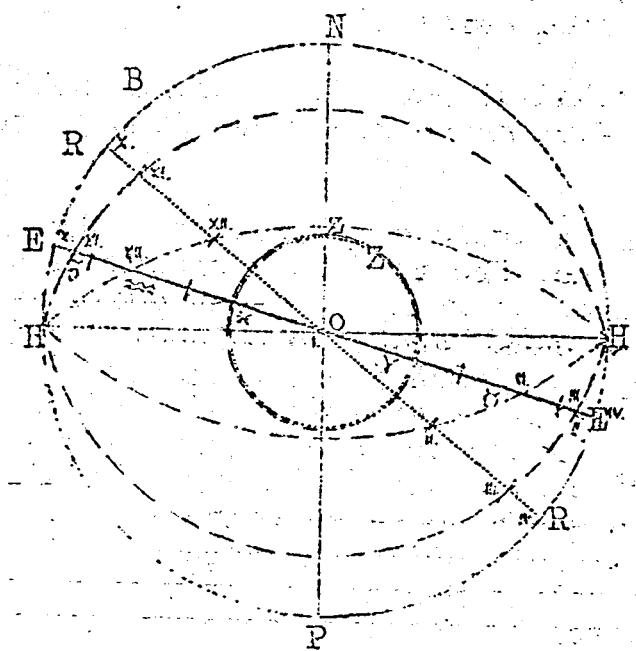
Abychom si tyto mnohdy tak markantní rozdíly vysvětlili, musíme uvažovati i druhý vztah planet a sice k Zemi. Vždyť v první případě Slunce osvětlovalo Greenwich přímými poledními paprsky a Měsíc svítil kdesi nad Tichým oceánem, při narození děcka druhého Slunko zapadalo a když přicházelo na svět děcko třetí, byl Měsíc asi v těch místech, co Slunce za poledne. Bude proto u prvého děcka vliv Slun-

ce po celý život jistě nejmocnější, ne tak již u děcka druhého, kdy již klonilo se k západu a u třetího zcela jistě přejme největší vliv Měsíc.

Jak vyznačen jest v horoskopu tento rozdíl v posicích planet? Zcela jednoduše. Horoskop není rozdělen jen dle 12 znamení Zvěrokruhu, ale ještě na druhých 12 úseků, zvaných d o m y neb také p o - l e m i. Jaký základ tohoto rozdělení?

Na vysvětlenou vratme se opět k oněm třem děckům. Prvé, v poledne narozené, mělo Slunce v zenitu či nadhlavníku. Jestliže položíme tímto místem rovinu, jdoucí jako poledníky směrem k polům, a promítne-li ji na nebeskou bán, dostaneme jednu hranici, kterou nazýváme v r c h e m neb také š p i c i / neprávem / X. domu.

Druhý kruh či rovinu myslíme si kolmo k předešlé, ale tak, aby byla kolmá i k průměru či ose, která by procházela místem, kde dotyčné děcko se narodilo. Tímto kruhem měli bychom vymezen horizont či obzor, kterým na východě by byl určen vrch I. domu či a s c e n - d e n t, na západě vrch VII. či d e s c e n d e n t. Vrch IV. domu tvoří přesný protějšek domu X. Tím rozdělili jsme světový rovník na 4 části či jako kruh na 4 kvadranty, z nichž každý ještě dále na třetiny, takže dostali jsme celkem stejný počet polí či domů jako znamení, tedy d v a n á c t.

Vedlejší obrazec č. 6. poslouží nám toto rozdělení v domy poněkud objasnit. Velký kruh B představuje nám opět nebeskou bán, vnitřní malý kruh Z Zemi, z - místo narození a sice v Praze, v 6 h večer. Linie R-R jest světový rovník, E-E ekliptika, H-H horizont místa z; všechny tyto linie jsou vlastně kruhy, které z bocného pohledu se jeví prostými čarami. N jest nadhlavník či zenit Prahy, P jest podnožník či nadir její.

Prohlédněme si nyní obrazec blíže: Ják linie R-R, tedy světový rovník, tak i E-E, ekliptika, rozděleny jsou příčními čárkami na 6 dílů, proti nimž vzadu je skryto druhých 6 dílů. Dílce, nanesené na ekliptice, jsou znamení zvířetníku a sice od leva do prava Kozoroh, Vodnář, Ryby, Skopec, Býk, Blíženci, druhých 6 leží opět skryto vzadu. Dílci na rovníku X, XI, XII, I, II, III, vedeny jsou kružnice, které současně spojují body H-H na horizontě.

Sledujeme-li tyto kruhy, protínají nám ekliptiku na šesti místech, ale jak vidíme, nikoli na rozhraní znamení, nýbrž mezi nimi. Toli-

ko v bodě X, IV, I a vzadu skrytém VII. se shodují hranice domů s hranicemi znamení a odpovídají: vrch X. 0° Kozoroha, IV. 0° Raka, I. 0° Skopce, VII. 0° Vah; průsečík na rovníku XI řeže ekliptiku či Zvěrokruh v 18° Kozorožce, XIII. v 13° Vodnáře, na žádní - protější straně V. 18° Raka a VI. 13° Lva. Další a sice II. - v 17° Býka, III. v 12° Blíženců, naproti pak VIII. 17° Štíra a IX. 12° Střelce. ...

K vůli zřetelnosti obrazce volil jsem právě 6 hod. večerní za dobu narození a podobně mohl bych voliti i 6. hodinu ranní, čímž celý obrazec by se prostě znameními otočil o 180° , jakmile ale přejdeme k hodině jiné, jsou hranice znamení s vrchy domů čím dále ve větší nesouhře, vyvolané právě tím, že rovina svět. rovníku jest od ekliptiky či Zvěrokruhu odchýlena o známý nám úhel $23^{\circ}27'$. Pamatujme jen: na rovníku jsou domy bez výjimky všechny stejné, tedy po 30° , jakmile je ale promítneme na ekliptiku, délka jejich se změní.

Tím zhruba jsme zasvěceni do podstaty domů, což ~~X~~ k pokračování ve stavbě horoskopu úplně postačí. Také nebudu se zde zminovati o způsobu výpočtu jejich, příliš nezáživném většině účastníků kursu a také i zbytečném, neboť výpočty ony nám zcela nahradí tabulky domů pro 48° , 49° , 50° a 51° sev. šíře k dnešní lekci připojené, takže svým rozpětím stací uplně pro kterékoliv místo v naší republice. Jsou počítány dle metody Placidovy, dnes nejvíce rozšířené a dávající poměrně nejlepší praktické výsledky. O použití jejich pojednáno bude v kapitole následující.

a./ Stanovení kulminačního bodu horoskopu jako základu k výpočtu domů.

Kulminační bod horoskopu jest opravdovým základním kamenem bez výjimky každého horoskopu. Ve skutečnosti jest jím průsečík poledníku, jdoucího přesně místem narození, se světovým rovníkem. Opakuji, se světovým, nikoli zemským rovníkem, neboť světový rovník má svůj nullový bod stálý, nepohyblivý, kdežto nullový bod rovníku zemského jest sic pro Zemi rovněž stálý a neproměnný, ale vůči nullovému bodu světového rovníku následkem rotace Země svou polohu mění. Proto nepostačí nám věděti jen místo narození, ale i přesný okamžik, kdy osoba, pro níž máme horoskop počítati, na svět přišla, abychom mohli správně zjistiti, kde v tu dobu poledník místa zrození protul světový rovník, resp. dále i ekliptiku se Zvěrokruhem v pozadí.

Na příkladu bude se nám opět nejlépe pracovati a proto jej tuto uvádíme:

Jistý pán narodil se dne 12. června 1890 ve 3 h 30 m odpoledne místního času v Třeboni. Naši úlohou jest, stanoviti výpočtem kulminační bod, abychom mohli pokračovati jak ve výpočtu domů, tak i posic planet pro jeho dobu narození.

Prvou otázkou většiny bude, kterým časem jako základním, budeme se

řídit, máme-li jich tolik na vybranou? Směrodatným pro nás jest toliko jeden a sice h v ě z d n ý, neboť jedině on udává přesně dobu potřebnou k otočení se Země kol své osy a tedy také jen dle něho můžeme správně stanoviti vzájemný vztah jistého místa na naší Zemi ke Zvěrokruhu v určitou dobu.

Jak již víme, předchází se hvězdný čas proti střednímu slunečnému přibližně o 4 m denně, o čemž se nejlépe přesvědčíme, nahlédneme-li do efemerid a v spodním rámci pod nadpisem SIDEREAL TIME budeme-li sledovati jeho vzrůst po dobu celého roku. Poněvadž se jím ale v běžném životě řídit nemůžeme, užívajíce stále středního slunečného, jest samozřejmo, že všechny údaje v čase slunečném musíme převésti ve hvězdný, jakmile naše výpočty budou v souvislosti s kulminačním bodem.

K přepočítávání středního slunečného času ve hvězdný slouží nám tabulka č. III. na 7. str. kursu. Vezměme náš případ - 3 h 30 m odpoledne - udaných v středním čase. Jaký bude pro tu dobu hvězdný čas? Nejprve převedeme si hodiny: V I. koloně - hodiny - nadepsané, najdeme pod h naši trojku. Jí odpovídá náběh či oprava 0 m 29,57 s, v koloně pro minuty pro našich 30 m až v nejposlednejší řádce udána hodnota 4,93 s. Součet 29,57 + 4,93, tedy 34,50 či $34\frac{1}{2}$ musíme ke 3 h 30 m připočísti, abychom dostali jím odpovídající čas hvězdný, který tedy bude 3 h 30 m + 34,50 s či 3 h 30 m 34,5 s. Pamatujme tedy: Máme-li hodinu narození převést ve hvězdný čas, musíme v III. tabulce uvedenou příslušnou opravu vždy připocisti a sice proto, že čas hvězdný sluneční čas předbíhá.

Hranici astronomického dne, jak bylo zmíněno již na str. 21. nahoře, jest poledne. Pro tu chvíli jest také v efemeridách den po dni uveden hvězdný čas, který převedením ve stupně, prozradil by nám, do kterého stupně Zvěrokruhu směruje v každé poledne základní poledník Greenwichský. Abychom ale nebyli nuceni přebíhati z jedné míry do druhé během výpočtu, provádime celý výpočet v míře časové a teprve konečný výsledek přepočítáváme v míru obloukovou, ač i toho za použití tabulek domů není zapotřebí.

V našem případě událo se narození v Třeboni a proto musíme zjistiti hvězdný čas pro toto město v udaný den z hvězdného času greenwichského. Nahlédnutím do tabulek geografických poloh měst v Č.S.R. na str. 18. shledáme, že Třeboň jest časově od Greenwicha vzdálena o 0 h 59 m 4 s východním směrem, takže je v ní poledne o tuto dobu dříve a proto i hvězdný čas se o tento rozdíl přiměřeně zmenší. Buďte to jen nepatrný časový zlomek, který opět zjistíme z tabulky III na str. 7. Oprava či korrekce bude činiti

pro 59 m	9,69 s
pro 4 s	0,01 s
dohromady	9,70 s,

které musíme od greenwichského hvězdného času odpočisti stejně jak u všech míst jiných, ležících od Greenwicha směrem východním a nao-

pak připočísti u míst těch, které leží od Greenwicha západně.

Hvězdný čas v Greenwichi 12. VI. 90	5 h 23 m 3 s
- oprava ze vzdálenosti Třeboně 59 m 4 s	9,70 s
hvězdný čas v Třeboni v poledne 12. VI.	<u>5 h 22 m 53,30 s</u>

K narození došlo ale teprve ve 3 h 30 m odpoledne, takže se za tu dobu poledník jdoucí Třeboni posunul na Zvěrokruh čiméřeně k prošlé době dále. Proto musíme tuto dobu, od předcházejícího poledne uplynulou a o urychlení hvězdného času zvětšenou k polednímu hvězdnému času Třeboně připočísti.

Hvězdný čas pro Třeboně dne 12. VI.	5 h 22 m 53,30 s
+ uplyn. doba od poledne do narození	<u>3 h 30 m 34,50 s</u>
	<u>8 h 53 m 27,80 s či</u>
přibližně	<u>8 h 53 m 28 s.</u>

Konečně tedy dospěli jsme k zjištění kulminačního bodu či také vrcholícího bodu nad Třeboni v okamžik narození v míře časové. Převodemeli výsledek v míru obloukovou, dostaneme tento údaj:

$$\begin{array}{r}
 8 \text{ h} \\
 53 \text{ m} \\
 28 \text{ s} \\
 \hline
 \text{sečteno dá}
 \end{array}
 \quad
 \begin{array}{r}
 120^\circ \\
 13^\circ 15' \\
 7' \\
 \hline
 133^\circ 22'
 \end{array}$$

Jaký vlastně rozměr na nebeské kouli představuje nám toto číslo, ať již v míře časové neb obloukové? - Abychom to si uvědomili, vzpomeněme nejdříve, na kterém našem základním kruhu ze tří a sice ekleptice či Zvěrokruhu, světovém rovníku neb světovém poledníku, měření ono jsme prováděli: dělo se na zemském rovníku, který jest shodný s rovničním světovým, a měřili jsme po jeho délce. A pro míru tu, jak se pamatujeme, užili jsme pojmenování recta ascensio. A poněvadž, jak uvedl jsem na str. 29. o rozdělení domů, jest kulminační bod současně vrchem X. domu, jmennujeme v obloukovou míru převedený výsledek výpočtu kulminačního bodu v míře časové - recta ascensio X. domu a k označení údaje toho užíváme zkratky R. A. M. C., pod níž jsou skryta latinská slova "recta ascensio Medio Coeli" či česky řečeno: přímý vzestup nebeského středu, tedy našeho kulminačního bodu na rozdíl od Immum coeli, jímž nazýván jest vrch protilehlého IV. domu - nebeská hloubka.

Dlouhým výkladem o kulminačním aequatorovém bodě či vrcholícím bodě světového rovníku, ztratili jsme ale úplně souvislost v jeho výpočtu a nemůže proto uskodit, zopakujeme-li si tento výpočet zcela krátce a sice tak, jak ho budeme vždy prováděti. Znovu uvádím i daný úkol:

Máme vypočisti kulminační aequatorový bod horoskopu pána, narodeného 12. června 1890 v Třeboni o 3 h 30 m odpoledne místního času.
/ Před zavedením času normálního či pásmového. /

Hvězdný čas v Greenwichi v poledne dne 12/6.1890	5 h 23 m	δ	s
- oprava ze vzdálenosti Třeboně: z 59 m 4 s		9,70	s
hvězdný čas v Třeboni v poledne dne 12/6 1890	5 h 22 m	53,50	s
+ doba narození od předcházejícího poledne	3 h 30 m	--	s
+ urychlení hvězdn. času při δ h		29,57	s
+ " " " 30 m		4,93	s
kulminační aequatorový bod	8 h 53 m	27,80	s
či přibližně	8 h 53 m	28	s.

Tedy to jest konečné číslo, z něhož můžeme přikročiti k výpočtu domů sférickou trigonometrií. Neučiníme však toho, neboť máme k ruce již vypočítané t a b u l k y d o m ũ a sice pro 48., 49., 50. a 51. stupen severní šíře.

Třeboně leží téměř přesně na 49° sev. šíře. Proto vyhledáme v tabulkách tento stupen a pod hvězdným časem pokusíme se najít číslo, které by se co nejvíce nášemu přibližovalo. Jest jím 8 h 53 m 50 s a k němu naleží toto rozdělení domů:

X.	11°	♀	I.	$1^{\circ} 28' \text{ m}$
XI.	15°	m	II.	29° m
XII.	11°	z	III.	$3^{\circ} \text{ } \delta$

Poněvadž ostatní domy úplně se stupni shodují, nacházejíce se však ve znameních přesně protilehlých, snadně si již je určíme. Bude:

IV.	11°	w	VII.	$1^{\circ} 28 \text{ } \text{O}$
V.	15°	x	VIII.	$29^{\circ} \text{ } \text{O}$
VI.	11°	Y	IX.	$3^{\circ} \text{ } \text{O}$

Jak jsme se nyní přesvědčili, není náš výpočet pomocí tabulek nijak nesnadný a proto pustíme se ještě do přígladu druhého, poněkud ale pozměněného tím, že doba narození udána již bude v pásmovém čase středoevropském.

2./ Příklad: Jest stanoviti rozdělení domů horoskopu dámy, narozené 18. listopadu 1902 o 8 h 20 m večer v Hradci Králové.

Prvou podmínkou jest přeměnit normální čas středoevropský v místní. Hradec leží na $15^{\circ} 50'$ východní délky, tedy o $50'$ dále než jest polodník, kterým jest určován středoevropský čas a bude proto místní čas o rozdíl $50'$ v délce pokročilejší. Z tabulek vyčteme, že činí $+ 3 \text{ m } 20 \text{ s}$, takže vlastní narození v místním čase se událo v 8 h 20 m $+ 3 \text{ m } 20 \text{ s}$, tedy v 8 h 23 m 20 s. S efemeridami a pomocnými tabulkami v ruce sestavíme tento výpočet:

Hvězdný čas v Greenwichi v poledne 18/11		15 h 46 m 22 s
- oprava ze vzdálenosti Hradce od Greenwiche.	{ z 1 h 9,86 s z 3 m 0,49 s z 20 s 0,05 s	10,40 s
+ doba narož. od předch. pol. v č. místním		15 h 46 m 11,60 s
+ urychlení hvězdn. času z 8 h		8 h 23 m 20 s
" " " z 23 m		1 m 18,85 s
" " " z 20 s		3,78 s
kulminační aequatorový bod		0,05 s
		24 h 10 m 54,28 s

Tentokrát ale součet přesáhl nám 24 h a proto musíme je odpočisti.
Tedy

	24 h 10 m 54,28 s
- odpočet	24 h
kulminační aequatorový bod	0 h 10 m 54,28 s

Z tabulek poloh měst vyčetli jsme současně, že Hradec vykazuje $50^{\circ} 13'$ sev. šíře. Jelikož ale tabulky domů jsou pro celé stupně, jsme nuteni voliti ony, které jsou určeny pro stupeň nejbližší, tedy pro 50° . Pod hvězdným časem najdeme nejbližší našemu na str. 9. - 0 h 11 m 1 s s tímto rozdelením domů:

X.	3°	Y	I.	27° 26' ☽
XI.	11°	○	II.	14° ☽
XII.	24°	☒	III.	5° ☽

Protilehlé domy budou umístěny následovně:

IV.	3°	☒	VII.	27° 26' ☽
V.	11°	☽	VIII.	14° ☽
VI.	24°	☒	IX.	5° ☽

3. příklad: Stanovte kulminační bod a rozdelení v domy horoskopu hochra, narozeného 1. srpna 1918 v Banské Bystrici o 5 h 35 m dopoledne.

Tentokrát máme výpočet poněkud kombinovanější, neboť narození se udalo za letního času a v hodinách ranních. - Nejprve si převedeme letní čas v normální a tento dále v místní, abychom předešli možným myšlákům pozdějším:

Doba narození v čase letním	5 h 35 m
- posunutí letní. času proti norm.	1 h
doba narození v čase norm.	4 h 35 m.

Banská Bystrice vykazuje polohu / Tabulky str. 24 / $48^{\circ} 44'$ sev. šíře a $19^{\circ} 9'$ vých. délky. Rozdíl proti středoevropskému času jest rovněž dle posl. sloupce v tabulkách + 0 h 16 m 36 s. Jestliže je připočteme k normálnímu času, dostaneme tento čas místní:

Doba narození v čase norm.	4 h 35 m
+ čas. vzdálenost Bystřice od 15. pol.	0 h 16 m 36 s
doba narození v čase místním	4 h 51 m 36 s

Nyní již můžeme pokračovati ve výpočtu kulminačního bodu s větší jistotou, ovšem nesmíme zapomenouti, že astronomické datum bude tentokráte 31. července a nikoli 1. srpna, neboť narození událo se v ranních hodinách.

Hvězdný čas v Greenwichi v poledne 31. VII.	8 h 33 m 12 s
- oprava hvězdn. času ze vzdá-) z 1 h 9,86 s	
lenosti Bystřice od Greenwi- } z 16 m 2,63 s	
che: } z 36 m 0,10 s	12,59 s
hvězdný čas v poledne v Bystřici	8 h 32 m 59,41 s
+ doba narození v čase místním /narození událo se dopoledne, tedy 12 + 4 h 51 m 36 s	16 h 51 m 36 s
+ urychlení hvězdn. času při 16 h	2 m 37,70 s
" " 51 m	8,38 s
" " 36 s	0,10 s
	25 h 27 m 21,59 s
- odpočet	24 h
kulminační aequatorový bod	1 h 27 m 21,59 s

V tabulkách domů pro 49° /nejbližší $48^{\circ} 45' \text{sev.}$ šíři Báňské Bystřice/ najdeme toto rozdelení domů pro hvězdný čas 1 h 28 m 52 s:

X.	24° Y	I.	$11^{\circ} 0' \text{sev.}$
XII.	3° II	III.	$29^{\circ} 11' \text{sev.}$
XII.	11° III	III.	$23^{\circ} 11' \text{sev.}$

Na všech třech příkladech jsme se ale přesvědčili, že naše veliká přesnost v převádění slunečního času v hvězdný přivádí nám do počtu setiny vteřin, které ale práci jenom prodlužují a na vlastní rozdelení domů nemají vůbec vlivu, neboť jsme stejně nuteni bráti dle tabulek hodnoty našim blízké, při kterých rozdíl proti našemu výsledku jest nepoměrně větší než tato korrekcce slunečného času ve hvězdný. Vezme-li se pak ještě v úvahu, že ani doba narození není téměř nikdy přesně známa, pak učiníme nejlépe, nebudeme-li již v dalších výpočtech se zlomky sekund vůbec počítati. Rovněž tak může býti apon při výpočtech horoskopů pro naši republiku zcela vynechána oprava hvězdného času greenwichského ve hvězdný čas místa narození, neboť nemůže dosáhnouti většího čísla než $16 \frac{1}{2}$ vteřiny.

Abych tvrzení předešlých slov dokázal, provedeme si výpočet příkladu 3., kde vzdálenost Bystřice od Greenwicha jest již větší než v obou případech předešlých a také doba narození je delší a přesvědčíme se proto nejlépe, jakého rozdílu bude nepřesnosti výpočtu dosaženo:

Hvězdný čas v Greenwichi v poledne 31./VII.
+ doba narození v místním čase

	8 h 33 m 12 s
	16 h 51 m 36 s
	25 h 24 m 48 s
- odpočet	24 h
kulminační aequatorový bod bez opravy hvězd. času	1 h 24 m 48 s
" " přesným výpočtem	1 h 27 m 22 s
tedy proti přesnému výpočtu rozcházíme se o	2 m 26 s,

které při obvyklém způsobu zaznamenávání doby narození v našich rodinách jsou zcela jistě úplně bezvýznamny. Nikoho ovšem k ledabylosti ve výpočtech nesvádím - nechť jen dál se drží předpisů prvých příkladů, ale chtěl jsem jenom ukázati, že přílišná počtárská přesnost v běžné horoskopii není vždy nutna. Toliko v případech, jak později se ukáže, kdy vrch I. domu vpadne právě do rozhraní dvou znamení aneb některá planeta se umístí těsně u vrchu domu, pak je záhodno ve výpočtu postupovati co nejpřesněji, neboť jak různá znamení u vrchu I. domu, tak i přemístění planety z jednoho domu do druhého, může mít za následek úplnou změnu prognosy celého horoskopu.- O tom ale později.

Ke konci pojednání o kulminačním bodu vrátíme se ještě na chvíli k tabulkám posic větších měst v Č.S.R. i v cizině, neboť i tu záleží, aby jim bylo dobře rozuměno.

U měst v Č.S.R., poněvadž leží vesměs v severní šíři a východní délce, nemůže dojít k velkým nedorozuměním při výpočtu kulminačního bodu a stanovení domů, neboť v tabulkách domů byl právě vzat největší zřetel k rovnoběžkám, naši republikou probíhajícím, takže, pokud budou horoskopy počítány v hranicích našich zemí, není třeba sháněti se po tabulkách pro jiné stupně. Při určování hvězdného času pro kterékoli město, jest směrodatnou časovou vzdálenost od Greenwicha a oprava z ní musí být proto, že všechna města leží východně od Greenwicha, vždy odpočítávána. Má-li být stanoven místní čas, tu uplatní se nejvíce čtvrtá kolona tabulek, kde již znaménky + neb - jest udáno, zda u dotyčného města nutno vzdálenost od Görlitzkého či 15tého poledníku, dle něhož se řídí středoevropský čas / zkráceně s.e.č./ připočísti nebo odčísti. Kolona třetí, ve které jest udána celková časová vzdálenost od Greenwicha uplatní se však nejvíce při stanovení posic planet, kdy bude třeba místní čas přepočítávat na Greenwichský, o čemž konečně bude hovor později.

U cizích měst při stanovení kulminačního bodu dlužno nejprve zjistit, kterým pásmovým časem země, v které ono město leží, se řídí. Přirozeně při korrekci hvězdného času záleží na tom, zda leží město ono východně od Greenwicha / v. / nebo západně / z /. Při východním směru musí být opět oprava hvězdného času ze vzdálenosti časové od greenwichského hvězdného času odpočítávána, při západní poloze přičítána. Rovněž tak nutno si počinati, až bude třeba počítati posice planet pro některé z téhoto měst a stanoviti předem greenwichský čas. Tu opět východní směr rozhoduje, aby časová vzdálenost od Greenwicha byla odpočítávána, kdežto při západním směru přičítána. Ostatně i o tom učiněna bude ještě zmínka při výpočtu posic planet.

b.) Výpočet posic planet.

Když přestalo již býti pro nás tajemstvím, jak došpěti k rozdělení horoskopu v domy, postoupíme dále k výpočtům posic planet a abychom se nemuseli zdržovati opakováním věcí známých, přidržíme se i tu případu předešlých.

Vrátíme se tedy nejprve k onomu třeboňskému rodáku, který přišel na svět 12. června 1890 ve 3 h 30 m odpoledne míst. času.

V dobré paměti ještě máme, že efemeridy udávají posice planet přesně pro střední slunečné poledne v Greenwichi. Třeboň jest ale trochu dale a také narození neudálo se v poledne, nybrž skorem 4 h po něm, takže planety zatím zaujaly na obloze polohu poněkud jinou než jak udávají efemeridy. Tu zjistiti jest právě naším nynějším úkolem, ale nijak těžkým.

My známe místo, kde se onen pán narodil a víme také, jak jest od Greenwicha vzdáleno. Dle tabulek jest to $14^{\circ}46'$ v míře obloukové aneb 0 h 59 m 4 s v míře časové. Doba, kdy se narodil, jest dle udání 3 h 30 m místního času. Zkusme nyní zjistiti, kolik hodin bylo právě v tu dobu v Greenwichi.

Doba narození v čase místním	3 h 30 m
- vzdálenost Třeboň od Greenwicha	0 h 59 m 4 s
	2 h 30 m 56 s

V Greenwichi bylo tedy 2 h 30 m 56 s či tolik hodin uplynulo od poledne Greenwichského a jest přirozeno, že za tu dobu posunuly se planety na nebeské báni o určitou vzdálenost, přiměřenou rychlosti svého denního pohybu, z místa, jež udáno v efemeridách.

Jakou dráhu vykonají planety za den, lehko zjistíme z efemerid a použijeme-li svých již dříve nabytých znalostí, lehko vypočteme, jakou dráhu vykonyaly za onen zlomek dne do chvíle narození. Vždyť naučili jsme se prováděti výpočet ten dvojím způsobem, buď trojčlenkou nebo pomocí diurnálních logaritmů. Tedy k dílu:

Vezmeme-li k ruce efemeridy z r. 1890, zjistíme z nich pro den 12. a 13. června tyto posice

	12. června	13. června
Slunce	$21^{\circ} 24'$ Blíženců	$22^{\circ} 22'$ Blíženců
Měsíc	$24^{\circ} 4'$ Skopce	$7^{\circ} 8'$ Býka
Merkur	$4^{\circ} 23'$ Blíženců	$4^{\circ} 31'$ Blíženců
Venuše	$20^{\circ} 9'$ Raka	$21^{\circ} 22'$ Raka
Mars	$1^{\circ} 16'$ Střelce	$1^{\circ} 0'$ Střelce
Jupiter	$11^{\circ} 55'$ Vodnáře	$11^{\circ} 52'$ Vodnáře
Saturn	$28^{\circ} 43'$ Lva	$28^{\circ} 47'$ Lva
Uran	$22^{\circ} 44'$ Vah	$22^{\circ} 43'$ Vah.

Pro Neptuna v hořením obdélníku našli jsme tato data:

pro 10. červen	$4^{\circ} 51'$	Blíženců
" 13. "	$4^{\circ} 58'$	"

V stejném časovém rozpětí udána jest i posice Měsíčných uzlů a sice Dračí hlavy:

pro 10. červen	$24^{\circ} 2'$	Blíženců
" 13. červen	$23^{\circ} 53'$	"

Poněvadž teprve od r. 1906 obsahují efemeridy tabulky denního pohybu planet, jsme nuceni tentokráté sami denní pohyb stanoviti a sice jednoduše tak, že od stavu v poledne dne 13. června odečteme stav planet dne předešlého - 12. června, což konečně provedeme u každé planety v následujících výpočtech zvláště.

1./ Zjištění polohy Slunce

Poloha Slunce v poledne 13. června	$22^{\circ} 22'$
" " 12. "	$- 21^{\circ} 24'$
denní pohyb	$0^{\circ} 58'$

Poněvadž již dříve jsme se přesvědčili o výhodách použití diurnálních logaritmů, budeme jich používat všude, kde jen to bude možno.

Nejprve si vyhledáme na poslední straně efemerid logaritm pro dobu narození, redukovanou o vzdálenost Třeboně od Greenwicha, tedy pro 2 h 30 m 56 s či zkráceně 2 h 31 m. Nalezené číslo 0,9794 poznamenáme si ihned stranou, neboť se bude ve všech výpočtech opakovat.

Pro denní pohyb Slunce $0^{\circ} 58'$ našli jsme d.-log. 1,3949. Nyní oba sečteme:

d.-log 2 h 31 m	0,9794
d.-log $0^{\circ} 58'$	+ 1,3949
	<u>2,3743</u>

Tomuto nejbližší číslo v tabulkách jest 2,3802, které odpovídá 6', které tedy připočteme k polednímu stavu Slunce v den 12. června:

Posice Slunce v poledne 12. června	$21^{\circ} 24'$	Blíženců
jeho pohyb za 2 h 31 m	+ 6'	
posice Slunce v dobu narození	<u>$21^{\circ} 30'$</u>	Blíženců

2./ Výpočet polohy Měsíce

Poloha Měsíce v poledne 13. června	$7^{\circ} 8'$	Býka
" " 12. "	$- 24^{\circ} 4'$	Skopce
denní pohyb Měsíce	<u>$13^{\circ} 4'$</u>	

d.-log	2 h 31 m	0,9794
d.-log	13° 4'	+ 0,2640
d.-log	1° 22'	<u>1,2424.</u>

Posice Měsíce v poledne 12.června 24° 4' Skopce
 pohyb jeho za 2h 31 m + 1° 22'
 posice Měsíce v dobu narození 25° 26' Skopce.

3./ Výpočet polohy M e r k u r u :

Poloha Merkuru v poledne 13.června	4° 31' Blíženců
" " 12. "	- 4° 23' "
denní pohyb	<u>8'</u>

Nepatrný denní pohyb Merkurův nás překvapil. Vždyť jsme hned v počátku tvrdili, že je nejrychlejší planetou a tuto je opak. Nahlédneme-li ale lépe do efemerid, přesvědčíme se, že krátce před tímto datem přestoupil z retrogradního pohybu do přímého a tím jest jeho nepatrná rychlosť vysvětlena.

Tentokráte ale také logaritmů nepoužijeme a z paměti provedeme celý výpočet: 2 h 31 m jsou skorem 3 h, což jest osmina dne / 8 x 3 = 24, 8 : 8 = 1 /.

Poloha Merkuru v poledne 12.června	4° 23' Blíženců
jeho pohyb za 2 h 31 m	+ 1'
posice Merkuru v dobu narození	<u>4° 24'</u> Blíženců

4./ Výpočet posice V e n u š e :

Poloha Venuše v poledne 13. června	21° 22' Raka
" " 12.	- 20° 9'
denní pohyb	<u>1° 13'</u>

d.-log	2 h 31	0,9794
d.-log	1° 13'	<u>1,2950</u>
		2,2744

Za nejbližší logaritm jsme nuceni vzít 2,2553, který odpovídá 8'.

Poloha Venuše v poledne 12.června	20° 9' Raka
její pohyb za 2 h 31 m	+ 0° 8'
poloha v dobu narození	<u>20° 17'</u> Raka.

5./ Výpočet posice M a r s u :

Mars je retrogradní a proto jeho vzdálenosti ubývá, místo co by se měla zvětšovati. Bude proto tentokráte i postup ve výpočtu opačný proti dřívějším a denní pohyb se zjistí odečtením jeho posice dne následujícího od předešlého, tedy

poloha Marsu v poledne	<u>12.června</u>	$1^{\circ} 16'$	Střelce
" " "	<u>13.</u>	$- 1^{\circ} 10'$	"
denní pohyb		<u>$0^{\circ} 6'$</u>	

Poněvadž i jeho pohyb jest nepatrný, stačí opět, jestliže za dobu 2 h 51 m vezmeme přibližně 1', kterou od polední jeho posice v den 12. června odečteme.

Posice Marsu v poledne	<u>12. června</u>	$1^{\circ} 16'$	Střelce
pohyb jeho ve	<u>2 h 51 m</u>	$- 0^{\circ} 1'$	
		<u>$1^{\circ} 15'$</u>	Střelce.

Ostatní planety vykazují oproti předešlým rovněž nepatrný denní pohyb, proto zjistíme jejich posice tímže způsobem jako u Marsu - bez dlouhého počítání.

6./ Výpočet posice Jupitera : / retrogradní./

Poloha Jupitera v poledne	<u>12.června</u>	$11^{\circ} 55'$	Vodnáře
" " "	<u>13.</u>	<u>$- 11^{\circ} 53'$</u>	
denní pohyb		<u>$2'$</u>	

Vezmeme tedy za platnou jeho posici polední dne 12. června, tedy $11^{\circ} 55'$ Vodnáře.

7./ Výpočet posice Saturna :

Poloha Saturna v poledne	<u>13.června</u>	$28^{\circ} 47'$	Lva
" " "	<u>12.</u>	<u>$- 28^{\circ} 43'$</u>	
denní pohyb		<u>$4'$</u>	

Tentokráté zvýšíme polední posici o 1', ač stejným právem bychom ji mohli nechat beze změny, neboť pohyb činí kol 1/2 minutky.
Tedy Saturn $28^{\circ} 44'$ Lva.

8./ Výpočet posice Uranu : / rovněž retrogradní./

Poloha Uranu v poledne	<u>12. června</u>	$22^{\circ} 44'$	Vah
" " "	<u>13.</u>	<u>$22^{\circ} 43'$</u>	

Zůstává platnou tedy polední posice jeho z 12. června $22^{\circ} 44'$ Vah.

9./ Výpočet posice Neptunu :

Poněvadž Neptun má pohyb nejpomalejší, jest v starších ročnících udávána jeho posice vždy třetím dnem, v ročnících novějších po dvou dnech. Musíme tedy nejprve zjistiti pohyb za celou dobu 3 neb 2 dnů, děliti počtem dnů, abychom se dozvěděli pohyb za jeden den a z něho určili posún za příslušnou dobu.

Posice Neptunu dne 13./6	$4^{\circ} 58'$	Blíženců
" " " 10./6	$4^{\circ} 51'$	"
pohyb jeho za 3 dny	$0^{\circ} 7'$	
" " " 1 "	$0^{\circ} 2,33'$	

Na naše necelé 3 h připadající zlomek jest příliš nepatrný, abychom jej brali v úvahu a proto vezmeme za platnou polední posici Neptunu dne 12. června, k níž dospějeme buď odečtením 2' od posice z 13./6 nebo přičtením 5' k stavu 10./6. Výsledkem bude tak či onak $4^{\circ} 56'$ Blíženců.

10. / Výpočet Měsíčních uzlů:

I jejich posice udávána jest v starších ročnících efemerid po třech, v novějsích po dvou dnech, takže z rozdílu za toto časové rozpetí stanovíme nejprve pohyb za 1 den a pak teprve za náš zlomek jeho. Ale i ony vykazují velmi pomalý pohyb, takže opět se obejdeme bez dlouhého počítání, musíme si však vždy uvědomiti, že jejich pohyb jest stále protichůdný normálnímu pohybu planet a dle toho při výpočtu postupovati.

Posice Dračí hlavy 10./6	$24^{\circ} 2'$	Blíženců
" " " 13./6	$23^{\circ} 53'$	"
pohyb za 3 dny	$0^{\circ} 9'$	
pohyb za 1 den	$0^{\circ} 3'$	

Poněvadž i jejich posun za 3 h bude sotva znatelný, vezmeme do počtu jejich polední posici z 12. června, tedy

stav Dračí hlavy 10./6	$24^{\circ} 2'$	Blíženců
pohyb za 2 dny	$0^{\circ} 6'$	
poloha Dračí hlavy dne 12. června	$23^{\circ} 56'$	Blíženců

Konečný výsledek stavu planet pro naši dobu narození ve 3 h 50 m odpoledne dne 12. června 1890 bude tedy následující:

Slunce	$21^{\circ} 30'$	Blíženců,	Jupiter	R	$11^{\circ} 55'$	Vodnáře,
Měsíc	$25^{\circ} 26'$	Skopce,	Saturn		$28^{\circ} 44'$	Lva,
Merkur	$4^{\circ} 24'$	Blíženců	Uran	R	$22^{\circ} 44'$	Vah,
Venuše	$20^{\circ} 17'$	Raka	Neptun		$4^{\circ} 56'$	Blíženců,
Mars	R $1^{\circ} 15'$	Střelce	Dračí hlava		$23^{\circ} 56'$	Blíženců.

Při výpočtech stanoví se jen poloha Dračí hlavy, do diagramu vkslují se však Měsíčné uzly oba, tedy i Dračí ohon / ϖ /, který jest v stejném stupni, ale v protivném znamení, tedy v našem případě v $23^{\circ} 56'$ Střelce.

Další naší prací bude ještě zjistiti také deklinaci planet pro naši hodinu zrození. Postupovati budeme stejně jako při stanovení zodiakální délky oběžnic v předešlých výpočtech.

K tomu účelu sestavíme si druhý výtah z efemerid, jen deklinace planet udávající. Potřebné udaje nalezneme pod zkratkou Decl. a

sice pro Slunce a Měsíc v dolním větším rámci, pro ostatní planety v rámci horní. Prvé dvě planety uváděny jsou denně, všechny ostatní v starších ročnicích efemerid po 3 dnech, v pozdějších po dvou a Mars, Venuše a Merkur rovněž denně.

	12. červen:	13. červen:
Slunce	23° 11' +	23° 14' +
Měsíc	5° 5' +	10° 15' +
	10. červen:	13. červen:
Merkur	16° 56' +	16° 53' +
Venuše	23° 54' +	23° 56' +
Mars	22° 54' -	22° 50' -
Jupiter	17° 47' -	17° 50' -
Saturn	13° 29' +	13° 24' +
Uran	8° 19' -	8° 18' -
Neptun	19° 34' +	19° 35' +

Z výpisu vidíme, že budeme mít práci velmi snadnou. Deklinace všech planet od roviny světového aequatoru, vyjma Slunce a Měsice, mění se tak nepatrně, že nebude třeba bráti ohled na náš zlomek dne, ba u některých budeme moci vzít přímo údaj efemerid beze změny.

Neptun za 3 dny uhnul se také o 1', takže pro 12. červen vezmeme číslo z 13. - 19° 35', stejně tak i pro Uran. Saturn odbocoil od roviny rovníku také o 1' za den, takže pro 12. červen bude odchylka 13° 25' / 13° 24' + 1' / a malou denní odchylku vykazuje i Jupiter, tedy v náš den 17° 49'. Mars se pohnul o 4' či také přibližně o 1' denně, tedy výsledek 22° 50' + 0° 1' = 22° 51'. U Venuše je rozdíl také 2', ponecháme tedy stav z 13. června 23° 56', u Merkuru, o 3' za 3 dny se hnuvšího, ubereme 2' od posice z 10. na 16° 54'. Ani Slunce tentokrát nevykazuje odchylku veikou, takže máme na vůli buď ponechat jeho polední stav z 12., nebo připočísti 1'. což jest 23° 11' nebo 23° 12'.

Zbyl nám již jen Měsíc, kterému věnujeme chvíliku.

$$\begin{array}{r} \text{Deklinace Měsíce 13. června} \\ \text{12. "} \\ \text{denní rozdíl} \end{array} \quad \begin{array}{r} 10^{\circ} 15' + \\ - 5^{\circ} 5' + \\ \hline 5^{\circ} 10' \end{array}$$

Sečteme-li log. denní odchylky 5° 10' s log. doby 2 h 31 m či 0,6670 + 0,9794, dostaneme součtem 1,6464, což odpovídá odchylce 0° 32'; Přičtením k polední deklinaci dne 12. června 1890, tedy k 5° 5', vyjde nám jako konečné číslo: 5° 5' + 0° 32' = 5° 37' +.

Oddyli jsme tedy výpočet tentokrát velmi krátce a výsledek pro naši dobu narození bude tento:

Slunce	+ 23° 11'	Venuše	+ 23° 56'	Saturn	+ 13° 25'
Měsíc	+ 5° 37'	Mars	- 22° 51'	Uran	- 8° 18'
Merkur	+ 16° 54'	Jupiter	- 17° 49'	Neptun	+ 19° 35'

Znovu zde podotýkám, že v efemeridách písmenou N při deklinaci značena jest poloha s e v r n í / + /, písmenou S j i ž n í / -/. V pozdějších ročnících efemerid udávána jest již u Neptunu, Uranu, Saturnu a Jupitera deklinace ob den, u ostatních planet denně, takže její stanovení jest pak ještě snažší.

Přejdeme nyní k příkladu 2./

Jaké posice zaujaly planety při narození dámy dne 18. listopadu 1902 o 8 h 20 m večer v Hradci Králové?

Tentokrát máme již co činiti s časem normálním a nikoli místním. Za to ale výpočet máme proti předešlému zjednodušen, neboť se již nemusíme pro tento úkol starati, jak daleko je Hradec od Greenwiche vzdálen. Víme, že od r. 1891 / od 1. dubna / platil pro území nynější naší republiky čas středoevropský, který je rozdílný s greenwichským či západoevropským přesně o 1 hodinu. Bylo-li tedy v Hradci 8 h 20 m večer, ukazovaly hodiny v Greenwichi o 1 h méně, tedy 7 h 20 m. A pro tuto dobu zjistíme si tudíž posice planet i jejich deklinace.

Pro 18. a 19. listopad 1902 vykazují efemeridy tento stav polední:

a./ zodiakální délky:

	18. listopad:		19. listopad:	
Slunce	25°	13' Štíra	26°	14' Štíra
Měsíc	4°	13' Raka	19°	2' Raka
Merkur	11°	49' Štíra	13°	23' Štíra
Venuše	22°	37' Štíra	23°	52' Štíra
Mars	14°	17' Panny	14°	49' Panny
Jupiter	10°	36' Vodnáře	10°	44' Vodnáře
Saturn	23°	25' Kozorožce	23°	30' Kozorožce
Uran	19°	57' Střelce	20°	0' Střelce
Neptun	R	3° 15' Raka	3°	14' Raka
Dračí hlava	17./XI	23° 32' Vah	19./XI	23° 25' Vah.

b./ deklinace:

	18. listopadu:		19. listopadu:	
Slunce	19°	5' -	19°	19' -
Měsíc	18°	31' +	16°	58' +
Merkur	14°	2' -	14°	37' -
Venuše	17°	48' -	18°	9' -
Mars	7°	51' +	7°	39' +
	17. listopadu:		19. listopadu:	
Jupiter	18°	27' -	18°	22' -
Saturn	21°	39' -	21°	38' -
Uran	23°	10' -	23°	10' -
Neptun	22°	16' +	22°	16' +

Prvou naší starostí bude nyní vyhledati logaritm pro naši dobu narození v greenwichském čase - 7 h 20 m: 0,5149.

Tentokrát již nám stačí, budou-li předvedeny výpočty jen rychlejších planet a bez jakéhokoliv slovního doprovodu, neboť předešlý příklad dostatečně postup vysvětlil.

1./ Posice a deklinace Slunce:

Posice Slunce	18/XI.	$25^{\circ} 13'$	Štíra	d.-log	$1^{\circ} 1'$	1,3730
pohyb za 1 den		$1^{\circ} 1'$		d.-log	$7 h 20 m$	0,5149
pohyb za 7 h 20 m		$+ 0^{\circ} 19'$		d.-log	$0^{\circ} 19'$	1,8879.
Posice v dobu narození		$25^{\circ} 32'$	Štíra.			

Deklin. Slunce	18/XI.	$19^{\circ} 5'$	-	d.-log	$0^{\circ} 14'$	2,0122
denní odchylka		$0^{\circ} 14'$		d.-log	$7 h 20 m$	0,5149
odchylka za 7 h 20 m		$+ 0^{\circ} 4'$		d.-log	$0^{\circ} 4'$	2,5271.
Deklinace v dobu nar.		$19^{\circ} 9'$	-.			

2./ Posice a deklinace Měsíce:

Posice Měsíce	18/XI	$4^{\circ} 13'$	Raka	d.-log	$14^{\circ} 49'$	0,2095
denní pohyb		$14^{\circ} 49'$		d.-log	$7 h 20 m$	0,5149
pohyb za 7 h 20 m		$+ 4^{\circ} 31'$		d.-log	$4^{\circ} 31'$	0,7244.
Posice v dobu narození		$8^{\circ} 44'$	Raka.			

Deklin. Měsíce	18/XI	$18^{\circ} 31'$	+	d.-log	$1^{\circ} 33'$	1,1899
denní odchylka		$1^{\circ} 33'$		d.-log	$7 h 20 m$	0,5149
odchylka za 7 h 20 m		$- 0^{\circ} 28'$		d.-log	$0^{\circ} 28'$	1,7048.
Deklinace v dobu nar.		$18^{\circ} 3'$	+			

3./ Posice a deklinace Merkuru:

Posice Merkuru	18/XI	$11^{\circ} 49'$	Štíra,	d.-log	$1^{\circ} 34'$	1,1852
denní pohyb		$1^{\circ} 34'$		d.-log	$7 h 20 m$	0,5149
pohyb za 7 h 20 m		$+ 0^{\circ} 29'$		d.-log	$0^{\circ} 29'$	1,7001.
Posice v dobu narození		$12^{\circ} 18'$	Štíra.			

Deklin. Merkuru	18/XI	$14^{\circ} 2'$	-	d.-log	$0^{\circ} 35'$	1,6143
denní odchylka		$0^{\circ} 35'$		d.-log	$7 h 20 m$	0,5149
odchylka za 7 h 20 m		$+ 0^{\circ} 11'$		d.-log	$0^{\circ} 11'$	2,1292.
Deklinace v dobu nar.		$14^{\circ} 13'$	-.			

4./ Posice a deklinace Venuše:

Posice Venuše	18/XI	$22^{\circ} 37'$	Štíra	d.-log	$1^{\circ} 15'$	1,2833
denní pohyb		$1^{\circ} 15'$		d.-log	$7 h 20 m$	0,5149
pohyb za 7 h 20 m		$+ 0^{\circ} 23'$		d.-log	$0^{\circ} 23'$	1,7982
Posice v dobu narození		$23^{\circ} 0'$	Štíra.			

Deklin. Venuše	18/XI	$17^{\circ} 48'$	-	d.-log	$0^{\circ} 21'$	1,8361
denní odchylka		$0^{\circ} 21'$		d.-log	$7 h 20 m$	0,5149
odklon za 7 h 20 m		$+ 0^{\circ} 6'$		d.-log	$0^{\circ} 6'$	2,3510..
Deklinace v dobu nar.		$17^{\circ} 54'$	-.			

Po výpočtu poloh i deklinací ostatních planet danou úlohou je celkový výsledek následující:

<u>Planeta:</u>	<u>Zodiakální délka:</u>	<u>Deklinace:</u>
Slunce	25° 32' Štíra	19° 9' -
Měsíc	8° 44' Raka	18° 3' +
Merkur	12° 18' Štíra	14° 13' -
Venuše	23° 0' Štíra	17° 54' -
Mars	14° 27' Paňy	7° 47' +
Jupiter	10° 39' Vodnáře	18° 24' -
Saturn	23° 27' Kozorožce	21° 38' -
Uran	19° 58' Střelce	23° 10' -
Neptun	3° 15' Raka	22° 16' +
Dračí hlava	23° 28' Vah.	

VI.

A S P E K T Y.

Dostatečně zasvěceni jak do výpočtu kulminačního bodu, tak i do určování polohy planet, můžeme postoupiti opět o krůček dále a sice k stanovení aspektů.

Co rozumíme a s p e k t e m? Společné působení dvou neb i více planet v určitém uhlu od sebe vzdálených na naši Zemi, resp. na lidské bytosti, ji obývající. Aspekty nabývá astrologická věda teprve pravého významu, neboť jimi máme do podrobna vysvětleny ony obrovské rozdíly v lidských povahách i v osudových dějích jednotlivců.

Planety, postupujíce ustavičně Vesmírem, mění navzájem den ze dne svoji polohu a následkem nestejného svého oddálení od Slunce i nestejně pohybové rychlosti jsou po celém Zvěrokruhu stále jinak rozptýleny. Při tom bez výjimky všechny vrhají do světového prostoru, a tudíž i na naši Zemi, paprsky - at již své vlastní neb odražené -, které se přirozeně cestou míří a tak my lidé, na Zemi žijící, můžeme sledovati již jen jejich účinek společný.

Tisíciletými zkušenostmi bylo ale zjištěno, že účinek ten není vždy stejně mocný: v některé vzdálenosti mezi sebou působí velmi silně, v jiné jest jejich vliv sotva znatelný, až konečně oddalují se od sebe na tolik, že přestává vůbec a planety účinkují pak každá zcela samostatně. A tyto vzdálenosti, které jsme si zvykli měřit na úhly a v kterých konstatován společný vliv planet velmi znatelný, nazýváme právě a s p e k t y.

Počet úhlů těch či aspektů jest přesně vymezen a za opravdu důležité uznávány jsou dle starých astrologických zkušeností a z nich vyvozených pravidel všeobecně tyto:

Vzdálenost planet dle počtu stupnů		Pojmenování aspektu	Symbol
znamení			
0	stejné	konjunkce	♂
30	1	semisextil či polosextil	▽
45	1 a $\frac{1}{2}$	semikvadrat či polokvadrat	∠
60	2	sextil	*
90	3	kvadrat	□
120	4	trigon	△
135	4 a $\frac{1}{2}$	sesquikvadrat či jeden a půlkvadrat	□
150	5	quincunx	×
180	6	oposice	○○

Mimo s uvedenými setkáme se v Raphaelových efemeridách ještě s třemi aspekty jinými a sice:

semiquintilem o rozpětí 36° a symbolu: ⊥

quintilem o " 72° a symbolu: Q

biquintilem o " 144° a " : ⊕

Účinnost těchto posledních 3 aspektů - velmi chabá - uznávána jest jen několika málo astrology, většina jich však aspektů těch vůbec nedbá.

Všechny předešlé aspekty bez výjimky týkaly se vzdáleností planet ve Zvěrokruhu či zodiakální délky, existuje však ještě jeden aspekt, který je ve vztahu k deklinaci a sice t. zv. parallela, při níž zaujmají 2 planety tentýž stupen deklinace bez ohledu, zda jedna z nich jest severně a druhá jižně od svět. rovníku aneb obě na téže straně jeho. Symbol její jest P neb také //.

Společný účinek planet nejeví se ale jen tehdy, je-li při jednotlivých aspektech dosaženo přesně příslušných úhlů. Ať již se planety přibližují neb oddalují, existují určité hranice, kdy aspekt již vstupuje v účinnost neb ji ztrácí a tyto meze nazýváme okruhem působnosti neb orbem aspektů. Rozpětí jeho není stejné pro všechny, jak zkoušenostmi bylo dokázáno,

nýbrž řídí se jak planetami aspekt tvořícími, tak i druhem aspektů samých.

V mnohých astrologických příručkách jest orbis uváděno pro každou jednotlivou planetu jiné - obzvlášt pro konjunkci -, ale my se přidržíme rozsahu, který uvádí a který jest za správný úznáván většinou nejzkušenějších astrologů:

konjunkce neb oposice mezi Sluncem a Měsícem	12°,
" " " Sluncem neb Měsícem a ostatními planetami	10°,
" " " planetami zbylými	8°,
kvadrat neb trigon mezi všemi planetami	8°,
sextil	7°,
sémiqvadrat a sesquikvadrat	4°,
semisextil a quincunx	2°,
parallela	1°.

Dle této tabulky není tedy na př. kvadrat činný jedině tehdy, jsou-li v horoskopu 2 planety od sebe vzdáleny přesně 90°, nýbrž jeho vliv možno již stopovati při oddálení 90° - 8° až do vzdálenosti 90° + 8°, tedy v rozsahu mezi 82° a 98°, podobně jako trigon mezi 112° - 128°, sextil mezi 53° - 67° atd.

Jest také přirozeno, že účinek aspektů nemůže se přes celý rozsah jevit stejnou silou. Největší účinnosti dosahuje, je-li pro aspekt stanovený úhel planetami přesně dosažen, bližením se k němu, vlivu přibývá, oddaluje-li se, vliv se zmenšuje, až konečně v hranicích přestává vůbec.

Dle toho také dělíme aspekty na e x a k t n í, kdy úhel planetami sevřený dosahuje předepsaného stupně nejvýš s rozdílem 0° 5', při každé jiné vzdálenosti v rozpětí stanoveného orba, na p l a-k t i c k é. Přibližují-li se planety k sobě tak, že překročily spodní hranici orba, říkáme, že planety jsou v a p p l i k a c i, přestoupily-li střední mez a vzdalují se, jsou v s e p a r a c i.

K snažšímu pochopení uvedených termínů uvádím příklady:

♀ 23° 31' ♂ } vzdálenost 120° 4', tedy exaktní trigon,
 ♂ 23° 35' ♀ }
 ♀ 22° 45' ♂ } vzdálenost 123° 36', či plaktický trigon.
 ♂ 26° 21' ♀ }

Poslední aspekt jest ale současně i v applikaci, neboť Merkur jako planeta rychlejší dosahne brzy s Uranem exaktního trigonu, byl-li by ale poměr ten obrácený, Merkur nacházel by se v 26° 21' Kozorožce a Uran v 22° 45' Panny, pak byl by trigon ten již v separaci.

Z uvedeného také ale snadně usoudíme, že aspekty planet v separaci dosahly exaktního oddálení již před narozením a tudíž vlivu je-

jich vzrůstajícím věkem ubývá, kdežto u aspektů v aplikaci, které tedy dosahují přesného oddálení až po narození, vliv vzrůstá.

Při každém aspektu jest jedna z planet rychlejšího pohybu a proto k informaci uvádíme jejich průměrný denní pohyb a sice v pořadí dle rychlosti, aby s počátku snáze mohlo být zjištěno, kdy mezi kterými planetami může dojít k aspektům v aplikaci neb separaci. Retrogradní planety, kterými se mohou stát výjma Slunce a Měsíce všechny, činí ovšem výjimku.

Měsíc	$13^{\circ} 58'$	Mars	$0^{\circ} 38'$
Merkur	$1^{\circ} 20'$	Jupiter	$0^{\circ} 5'$
Venuše	$1^{\circ} 12'$	Saturn	$0^{\circ} 4'$
Slunce	$0^{\circ} 59'$	Uran	$0^{\circ} 3'$
		Neptun	$0^{\circ} 2'$.

Aspekty jest nejlépe stanoviti, až když máme diagram horoskopu na kreslen a sice dle přiloženého vzoru k dnešní lekci, jímž znázorněn jest nás 2. příklad a sice pro dámu, narozenou 18. listopadu v Hradci Králové. Diagram jest též doprovoden vyplněným formulářem k výpočtu horoskopu, ke kterému není třeba dlouhých vysvětlivek, výjma snad k přepočtu norm. času v místní a místního v greenwichský.

Znovu upozorňuji, že normální či u nás středoevropský čas zaveden byl již 1. října 1891, takže při všech horosopech z pozdější doby nutno časové udaje již převáděti v místní čas, má-li být stanoven kulminační bod; k určování posic planet stačí pak, jestliže od udané doby narození odečteme 1 h, abychom obdrželi greenwichský čas zrození. Při převádění normálního času v místní nezapomeneme nikdy, že základ k normálnímu středoevropskému času dal 15.-tý poledník a proto u míst zrození, ležících východně od něho, musíme časovou vzdálenost těchto míst od něho připočítávat, kdežto u míst západně ležících, odečítati. Tedy ve formuláři v "Přepočtu norm. času v místní" užitý termín "vých. délka" vztahuje se k 15. tému poledníku, kdežto v "Přepočtu míst. času v greenwichský" jest tentýž výraz použit pro vzdálenost od Greenwiche a tu třeba vždy odečítati, je-li počítán horoskop pro kterékoliv místo v naší republice. Znaménko - u Přepočtu norm. času v místní snadno dle potřeby přepišeme v +. "Přepočet kulminačního bodu, který udán jest v hvězdném čase, nemusíme prováděti, neboť i Tabulky domů jsou dle něho stanoveny, ale poslouží nám dobrě přepočet ten ke kontrole, zda správně jsme z tabulek domy určili. Vrch X. domu musí se totiž s obloukovou mírou kulminačního bodu dosti přibližně shodovati.

Vezměme tedy nyní diagram horoskopu do ruky a pokusíme se stanoviti jednotlivé aspekty. Existují sic pomocné kroužky k zjištování aspektů, jimiž je práce velice usnadněna, pokud ale jich nemáme a základy ještě dobře neovládáme, budeme zatím postupovati následovně:

Nejprve z diagramu zjistíme aspekt nejzřejmější, totiž konjunkci, při které jsou planety v těsné blízkosti, nejvýš do vzdálenosti 12° , jako krajní hranice mezi Sluncem a Měsícem.

Prvým pohledem vidíme, že velmi blízko jsou sobě Měsíc s Neptunem / vzdálenost $5^{\circ}29'$ / a Slunce s Venuší / $2^{\circ}32'$ /, takže tvorí skutečně konjunkce.

Máme-li v zásobě formuláře pro výpočet horoskopu, obrátíme vrchem jeho zadní stranu a do tabulky pro "Aspekty planet" zaznamenáme v prvé řadce pro ☽ a v sloupci 4. pro ♀ značku konjunkce σ a stejně tak učiníme i v 2. řadce v 9. sloupci /Δσ#/. Nemáme-li formulářů, tož na listu papíru jak svislým, tak i vodorovným směrem zaznamenáme si postupně všech našich 9 planet v pořadí, jak jsme se mu naučili a dole ještě přidáme řádku pro Dračí hlavu a aspekty vepisujeme stejně jako do naší tabulky. Dostaneme sic tímto způsobem pro každý aspekt 2 polička, ale brzy shledáme, oč výhodnější jest tento způsob proti druhému, kde do tabulky ve formě pravoúhlého trojúhelníka zaznamenávány jsou aspekty toliko jednou.

K snažšímu stanovení ostatních aspektů seřadíme si na zvláštním kousku papíru planety za sebou v pořadí dle stupňů ve znameních a znamení sama místo jejich symboly označíme římskými číslicemi dle toho, jak ve Zvěrokruhu za sebou následují. Výpis bude vyhlížeti následovně:

♀	$3^{\circ}15'$	IV.	Jakmile jsme jej sestavili, můžeme ihned
☽	$8^{\circ}44'$	IV.	přistoupiti k stanovení aspektů dalších
☿	$10^{\circ}59'$	XI.	následujícím způsobem:
♃	$12^{\circ}18'$	VIII.	
♄	$14^{\circ}27'$	VI.	K každé planetě připočteme 8° jako krajní mez, v níž může být aspekt ještě tvořen / při ☽ a ☽ 10° , případně 12° / a
☿	$19^{\circ}58'$	IX.	seznáme ihned, s kterou planetou následující může být předešlá aspektem vázána
♀	$23^{\circ}0'$	VIII.	a s kterou jest aspekt vyloučen vůbec.
♃	$23^{\circ}27'$	X.	
☽	$23^{\circ}28'$	VII.	
○	$25^{\circ}22'$	VIII.	

Přistupme ale hned k našemu příkladu a objasníme si postup nejlépe.

Prvou naší planetou jest ♀ v $3^{\circ}15'$ ve IV. znamení a za ním hned následuje ☽ v též znamení ve vzdálenosti, jak jsme již zjistili, $5^{\circ}29'$. Tedy i tu máme konjunkci potvrzenu. Mezi ♀ a ☽ je ve směru Zvěrokruhu vzdálenost 7 znamení - pro takovou ale žádného aspektu neznáme. Víme však, že aspekty tvořeny jsou oběma směry a tak počítáme-li opačným směrem, shledáme rozdíl toliko 5 znamení, což dle našich znalostí odpovídá možnému quincunxu. Pro ten stanovené orbis jest však překročeno: na místě nutných 2° jest u nás rozdíl $7^{\circ}24'$, takže planety ty spolu vázány nejsou. Mezi ♀ a ♀ jest sice vzdálenost 4 znamení, ale hranice 8° , povolená pro trigon, jest již také překročena, netvoří tudíž ♀ s ♀ aspekt žádný, tím spíše pak s planetami ostatními. Tedy pro ♀ zjistili jsme pouze konjunkci s ☽, kterou ale již v tabulce naší zanesenou máme.

Druhou planetou v pořadí jest Měsíc. S Jupiterem, podobně jako Neptun, jest proti směru znamení vzdálen o 5 znamení a ponevadž rozdílem ve stupních / $10^{\circ}39' - 8^{\circ}44' = 1^{\circ}55'$ / orbis pro quincunx, stanovené na 2° překročeno není, zaznamenáme si v řádce Δ pod 4 jeho symbol \times .

S Merkurem na vzdálenost 4 znamení a / $12^{\circ}18' - 8^{\circ}44' = 3^{\circ}34'$ uzavírá Měsíc trigon, který pojmenujeme v řádce pro Δ a v sloupu pro \odot jeho symbolem: Δ . S Marsem, vzdáleným 2 znamení a $5^{\circ}43'$ jest tvořen sextil / v řádce Δ v sloupu $\odot - \ast$ /. S ostatními planetami aspekty uzavřeny býti nemohou, neboť krajní mez 8° jest již překročena.

Další planeta - Jupiter - může tvořiti aspekty až do vzdálenosti $10^{\circ}39' + 8^{\circ} = 18^{\circ}39'$. V tomto rozsahu nalézá se toliko Merkur s Marem, Uran jest již mimo dosah. S Merkurem oddálen o 3 znamení bez $1^{\circ}39'$ uzavírá kvadrat / $4\Box\odot$ /, s Marem možný quincunx / 5 znamení a $3^{\circ}48'$ / jest vyloučen, neboť povolené orbis 2° bylo by přesázeno.

Přejdeme dále k Merkuru. S Marem jest oddělen 2 znameními bez $2^{\circ}9'$, uzavírá s ním tedy sextil / $\odot\ast\odot$ /, s Uranem však vázán již není, neboť orbis pro možný polosextil jest příliš překročeno, rovněž od ostatních planet jest vzdálen příliš daleko.

Mars může tvořiti aspekt toliko s Uranem a sice kvadrat / $\odot\Box\oplus$ /, neboť jsou od sebe vzdáleny 3 znamení a $5^{\circ}31'$, s Venuší a ostatními planetami jest však i největší možné orbis přesázeno a tudíž aspekty nemožné.

Ani Uran, vyjma právě zjištěného kvadrátu s Marem, jiný aspekt netvorí. S Venuší a Saturnem jest sice vzdálen o 1 znamení, ale již za orbem, rovněž tak i se Sluncem. S Dračí hlavou oddělen jest 2 znameními bez $3^{\circ}30'$, ale tu rozhoduje již jiný astrologický zákon, o němž posud zmínka učiněna nebyla a který bude vysvětlen později. Zatím nám stačí, uvědomíme-li si, že Dračí hlavu nemůžeme počítati mezi planety, nýbrž mezi t. zv. sensitivní či citlivé body horoskopu, které mohou paprsky a tudíž i aspekty toliko přijímati, nikoli však vysílati a následkem toho platí pro ně orbis toliko poloviční, tedy pro sextil $3^{\circ}30'$ neb ještě lépe pouze 3° , takže Uran jsa s ní vzdálen právě v krajní dovolené mezi, neuzavírá s ní aspekt, kterého by bylo nutno dbát.

U Venuše máme konjunkci se Sluncem již zjištěnu i zaznamenanu. Se Saturnem na vzdálenost 2 znamení a $0^{\circ}27'$ svírá sextil / $\odot\ast\gamma$ /, s Dračí hlavou semisextil a sice na vzdálenost 1 znamení a s rozdílem toliko $0^{\circ}28'$, tedy menším než přípustné poloviční orbis.

Saturn jest vázán jak s následující Dračí hlavou, tak i se Sluncem. S Dračí hlavou na vzdálenost 3 znamení a $0^{\circ}1'$ utvořil kvadrat, se Sluncem o 2 znamení a $2^{\circ}5'$ - sextil / $\gamma\ast\odot$ /. Zbývající Dračí hlava a Slunce, vzdáleny od sebe o 1 znamení, polosextil neuzavírájí, neboť poloviční orbis aspektu toho je příliš překročeno.

Probravše postupně všechny planety, zjistili jsme dosud jen ony aspekty, které byly tvořeny planetami, vzdálenými od sebe o celá znamení neb jejich násobky, zbývá však nám ještě stanoviti semikvadraty, tedy úhly mezi planetami o vzdálenosti 45° a sesquikvadraty o úhlu 135° , či o oddálení 1 a $\frac{1}{2}$ a 4 a $\frac{1}{2}$ znamení. I s jejich stanovením musíme se obeznámiti, aby naše znalosti byly úplné.

Postup v stanovení jest opět jednoduchý: prostě k posicím všech planet připočteme po 15° a ke každé připojíme opět řadové číslo znamení, ovšem nesmíme zapomenouti, že jsme planety posunuli, takže ony, které dříve zaujímaly ve znamení posici od 15ti stupňů výše, přijdou nám již do znamení následujících. Aby byla mýlka vyloučena vůbec, napišeme si vedle sebe jak posice původní, tak i o 15° posunuté, což nám jenom usnadní hledání.

$\hat{\alpha}$	$3^\circ 15'$	IV	$+ 15^\circ =$	$18^\circ 15'$	IV	$\hat{\odot}$	$19^\circ 58'$	IX	-	$4^\circ 58'$	X
$\hat{\beta}$	$8^\circ 44'$	IV	-	$23^\circ 44'$	IV	$\hat{\varphi}$	$23^\circ 0'$	VIII	-	$8^\circ 0'$	IX
$\hat{\gamma}$	$10^\circ 39'$	XI	-	$25^\circ 39'$	XI	$\hat{\eta}$	$23^\circ 27'$	X	-	$8^\circ 27'$	XI
$\hat{\delta}$	$12^\circ 18'$	VIII	-	$27^\circ 18'$	VIII	$\hat{\delta}$	$25^\circ 28'$	VII	-	$8^\circ 28'$	VIII
$\hat{\sigma}$	$14^\circ 27'$	VI	-	$29^\circ 27'$	VI	$\hat{\odot}$	$25^\circ 32'$	VIII	-	$10^\circ 32'$	IX.

Dračí hlavu jsme neposunuli, neboť budeme stanoviti aspekty toliko k ní a nikoli s ní. Dovoleného orba 4° nesmíme zapomenouti, stejně jako posunutí o $\frac{1}{2}$ znamení, takže budeme hledati planety aspekt tvořící místo o 1 a $\frac{1}{2}$ znamení dále, toliko o 1 znamení a na místě 4 a $\frac{1}{2}$ jen 4 znamení.

Začneme tedy opět s Neptunem, který se dostal do $18^\circ 15'$ téhož znamení - IV. Snížením i zvýšením nové jeho posice o 4° dostaneme rozsah $14^\circ 15' - 22^\circ 15'$, v kterém v původních posicích se nalézá Mars a Uran. Mars jest však v VI. znamení, Uran v X., takže ani jeden z nich tímto druhem aspektů s Neptunem vázán není.

Měsíc v nové posici zasahuje mezi $19^\circ 44'$ a $27^\circ 44'$. V tomto rozsahu je Uran a Venuše, Saturn, Dračí hlava a Slunce. Venuše jest tentokráte vzdálena o 4 znamení, rovněž tak i Slunce, takže obě tvoří s Měsícem sesquikvadrat / $\hat{\odot} \hat{\varphi} - \hat{\odot} \hat{\odot}$ / . Saturn se nalézá ve vzdálenosti 6 znamení, tedy příliš daleko, rovněž i Dračí hlava nevykazuje potřebnou vzdálenost.

Jupiter v rozsahu působnosti $21^\circ 35' - 29^\circ 35'$ mohl být stihnuti některou z planet, poněvadž ale přichází v uvahu toliko XI. + I. či XII. znamení a XI. + IV. či III. znamení, v kterých však planety nejsou, proto netvoří žádný z těchto dvou aspektů.

Merkur obsáhl úhel $25^\circ 16' - 1^\circ 16'$. V této hranici jest Saturn a Slunce, první však o 2 znamení dále, druhé zas v témže znamení, tedy ani Merkur těchto aspektů netvoří. Zkusíme-li Marse pro $25^\circ 27' - 3^\circ 27'$, dotkneme se pouze Slunce, které však jest o 2 znamení dále, takže spolu také aspektu netvoří. S další planetou - Uranem - nedojdeme rovněž k žádnému výsledku, neboť mezi $0^\circ 58'$ a $8^\circ 58'$ leží toliko Neptun s Měsícem, ale již na vzdálenost 6 znamení.

Venuše zasahuje mezi 4° - 12° v IX. znamení. V této hranici ještě stojí Měsíc, s nímž již byl sesquikvadrat zjištěn, a dále Jupiter, avšak mimo potřebnou vzdálenost. Saturn s rozpětím $4^{\circ}27'$ - $12^{\circ}27'$ zasahuje v místa, kde se nachází Měsíc, Jupiter a Merkur, ale žádný z nich není ve vzdálenosti nutné pro tyto dva aspekty. Slunce, jako planeta poslední, nemůže již aspektů vykázati, sesquikvadrát jeho s Měsícem byl již stanoven.

Tím naše práce se stanovením aspektů pro II. vzor horoskopu jest skončena a nyní je shrneme všechny do tabulky dle II. způsobu, který bývá uváděn v některých příručkách. I. způsob předveden jest v přiloze k dnešní lekci a sice na zadní straně formuláře k výpočtu horoskopu.

K vůli úplnosti uvádím ještě jiný způsob určování aspektů a sice při čítáním celých uhlů neb jejich odečítáním od posic jednotlivých planet a porovnáváním s planetami druhými, zda není s ní aspekt tvořen. Práce tato jest ale přímo úmorná, neboť nejdříve se musí převésti poloha každé jednotlivé planety ve stupně Zvířetníku z její posice ve znamení a pak každou zvláště zvýšením neb snížením o úhel, aspektu nalezející, stanovi místo, v které ten který aspekt vpadne. V příkladu si tento způsob také předvedeme, ale doporučuji jej jedině těm, kdož mají opravdu dlouhou chvíli a hlavně dostatek trpělivosti.

Na ukážku stačí úplně provésti tu-to proceduru se Sluncem. Převede-

ním jeho posice ve známení v polohu ve Zvířetníku dostaneme výsledkem z $25^{\circ}32'$ Štíra $235^{\circ}32'$ na Zvěrokruhu. Za úkol si vezmeme skontrolovati, zda jsme správně určili předešlým způsobem sesquikvadrat jeho s Měsícem, který se nachází v $8^{\circ}44'$ Raka či v $98^{\circ}44'$ Zvěrokruhu.

Sesquikvadrát svírá úhel 135° , který tedy odečteme i připočteme k poloze Slunce, takže dostaneme výsledkem jednou $100^\circ 32'$, podruhé $370^\circ 32'$ či $10^\circ 32'$. Orbis pro sesquikvadrat nám dovoluje hledati tedy planetu buď v rozsahu $96^\circ 32' - 104^\circ 32'$ aneb $6^\circ 32' - 14^\circ 32'$. Měsíc skutečně se nachází v prvé z nich, takže máme potvrzení, že prvním způsobem zjištěný tento aspekt jest skutečně správný.

Další ukázku není třeba předváděti, neboť předešlý příklad dostatečně postup při tomto způsobu stanovení aspektů osvětlil.

Stanovení aspektů pomocí kroužku seznáme také, dříve ale nutno, aby-chom si osvojili početní způsoby, neboť bez jejich znalosti zůstaly by nám aspekty mnohdy záhadou, obzvlášt při počítání direkcií.

Kroužek, jehož pomocí jest určování aspektů přímo zábavou proti předešlým způsobům, zhotovíme si následovně:

Horoskopický formulář nalepíme si nejlépe řídkým klihem na nějaký tužší papír / ne přes 1 mm síly / a čistým papírem polepíme i druhou stranu kartonu, aby se nám hotový kroužek nebortil. Jakmile lepidlo rádně zaschlo a papír se sám vyrovnal, najdeme si přesně střed horoskopu a kružidlem uděláme ještě další kruh a sice o průměru o 2 - 3 cm větší, než nejširší kruh na formuláři již vyznačený. Nyní ostrým nožíkem pokusíme se vyříznouti vnitřní plochu horoskopu, do níž jinak v kreslujceme planety, ale opatrně, abychom nožíkem nezajeli do kroužku, jenž rozdelen je ve stupně. Jakmile oříznutím se nám papírový kotouček uvolnil, přikročíme k značení aspektů. K tomu účelu protahneme si nejlépe červenými silnými čarami všechny hraniční linie mezi znameními až za obvod přidělaného kruhu a mimo to ještě v 15 stupni Býka, Vodnáře, Lva a Štíra počet linií zvětšíme. Jsmo-li s touto prací hotovi, tu na rozlišení černým inkoustem přes červené linie vyznačíme si symboly aspektů a sice tak, že u 0°Y vepíšeme symbol konjunkce, u 0°O a 0°X semisextilu, u 0°I a 0°W sextilu atd., až dojedme k 0°Z , kde bude označena oposice. U 15°Y a W bude přirozeně semikvadrat a u 15°O a X seskvikvadrat. Abychom si usnadnili i práci se stanovením příslušných orb pro jednotlivé aspekty, zamalujeme červeným inkoustem celou plošku mezikruží, na němž jsou naneseny stupně na vnitřním obvodě a sice v takové délce neb počtu stupňů, jaká odpovídá dovolenému rozpětí aspektu. Tedy u konjunkce bude to 10° doleva a 10° doprava od 0°Y , u semisextilu 2° doleva a 2° doprava od 0°O atd. Když i toto jsmo u všech aspektů provedli, jednoduše nůžkami ostřihneme karton po obvodu námi narýsovaného kruhu a kroužek k stanovení aspektů jest hotov.

S kroužkem pracujeme tak, že přiložíme jej na diagram horoskopu již hotového a sice linií, již označena jest konjunkce, k oné planetě, jcojíž aspekty chceme určovati. Při tom ale stále dbáme, aby kruhový výřez se přesně kryl s tímže kruhem horoskopu, sice bychom jinak dostali výsledky nepochopitelné, obzvlášt u aspektů s malým orbem.

Nejsme-li v jistotě, že některý aspekt jest ještě v dovolených hranicích, pomůžeme si některým z početních způsobů, ale jediný již pokus přesvědčí nás, s jakou rychlostí tímto způsobem jsou aspekty určovány, při čemž možno hned také zcela přesně zjistiti, který z aspektů jest v aplikaci a který v separaci, což dřívějšími metodami obzvlášt začátečníkům působilo zcela jistě potíže. Znovu ale připomínám, že při stanovení aspektů jest nejlépe postupovati od Slunce přes Měsíc a Merkur k Neptunu a nikoli obráceně a sice již k vůli tomu, že toto pořadí - mimo u Slunce - odpovídá postupně ubývající rychlosti planet a mimo to aspekty Slunce, Měsíce, Merkuru, ba i Venuše jsou velmi důležity a v stanovení aspektů planet dalších máme dobrou kontrolu, že zádný z předešlých nebyl vynechán.

A nyní vratme se ještě k poslednímu z aspektů, k paralle-
lc. Za př. užijeme náš II. vzor horoskopu, jehož deklinace v pře-

hledu uvedeny jsou na 45. straně nahoře. Majíce v paměti, že orbis pro tento druh aspektů stanovený jest na pouhý 1 stupeň, snadně zjistíme, že parallelou vázány jsou k sobě tyto planety:

$\odot // \frac{1}{4}$, $D // \frac{1}{2}$, $D // \frac{1}{4}$, $\frac{1}{2} // \frac{1}{4}$, $\frac{1}{3} // \frac{1}{4}$.

a zaneseme si je dodatečně na formulář k výpočtu, k minulé lekci přiložený, do tabulky aspektů planet bud pod symbolem P neb //.

Dle jakosti delíme aspekty na příznivé či lépe harmonické a nepříznivé či disharmonické. Roztřídění jest vidno z této tabulky

symbol	pojmenování	účinek	ve znameních
\odot	konjunkce	dle povahy planet	stejných
\times	sextil	příznivý	ohňových a vzduš. neb zeměnových a vod.
\square	kvadrat	velmi nepříznivý	stejné triplicity
\triangle	trigon	velmi příznivý	též kvadruplic.
\circlearrowleft	oposice	velmi nepříznivý	protivných
\swarrow	semikvadrat	slabě nepříznivé	45°
\square	sesquikvadrat	slabě nepříznivé	135°
\searrow	semisextil	slabě příznivý	ob 1 znamení
\nearrow	quincunx	slabě nepříznivý	ob 5 znamení

O konjunkci bylo uvedeno, že řídí se dle povahy planet, totéž pak platí i o parallele. Tabulka na druhé straně určuje nám, které planety v konjunkci působí příznivě, což naznačeno znaménkem + a které nepříznivě / - /.

Dosti často se stane, že mimo parallelu jsou planety mezi sebou vázány ještě aspektem jiným. V tom případě však parallelu, jako aspekt velmi slabého účinku, neuvažuje se vůbec.

Začátečníci v astrologii učiní rozhodně dobře, jestliže slabých aspektů, tedy semisextiliu, semikvadratu, sesquikvadratu, quincuncu a parallely nebudou prostě dbát a omezí se pro pravou dobu toliko na konjunkce, oposice, sextily, kvadraty a trigony. O parallele poslední dobou převládá vůbec názor, zkušenostmi opřený, že účinné pozorovatelně jsou toliko parallely Měsíce jako nejrychlejší planety, parallely planet s velmi pomalým oběhem nelze dobře sledovat z té příčiny, že planety tyto mění deklinaci velmi pozvol-

	\odot	Δ	\checkmark	φ	σ	γ	η	δ	μ
\odot	+	+	+	-	+	-	+	+	+
Δ	+	+	+	-	+	-	+	+	+
\checkmark	+	+	+	-	+	-	+	+	+
φ	+	+	+	-	+	-	+	+	+
σ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
γ	+	+	+	+	-	-	+	+	+
η	-	-	-	-	-	-	-	-	-
δ	+	+	+	+	-	-	+	+	+
μ	+	+	+	+	-	+	-	-	-

na, setrvávajíce v jednom stupni nejméně 3 měsíce a tudiž jejich vliv působí na mnoho zrozených současně, takže čistý vliv paralely lze velmi nesnadno vymeziti. Úkaz tento jest příbuzný i s jinými aspekty pomalých planet. Tak můžeme na př. sledovati,

na nynější mládeži ve stáří 22 - 27 roků zcela dobré vliv oponenta Uranovy s Neptunem, k níž došlo sic v prosinci 1909, ale učinek se jeví v rozpětí několika roků /důkaz orba / v oné nespokojenosti a bezradostnosti dnešního mladého pokolení, ba i v jejich, staršími lidmi těžko pochopitelných názorech na život.

VII.

SENSITIVNÍ BODY.

Při stanovení aspektů planet v předešlé statí byla učiněna zmínka, že Dračí hlava i chon patří do řady t. zv. sensitivních či citlivých bodů horoskopu a přtom bylo i řeceno, že nejsou schopny aspekty vysílati, nýbrž jenom přijímati.

Jest to zcela přirozeno, uvědomímeli si, co vlastně pod tímto názvem je skryto. U Dračí hlavy i chonu nezůstaneme udílení státi, neboť víme, že jsou to průsečíky měsíčné dráhy s ekliptikou, tíž lze již ale definovati, co vlastně jsou ostatní citlivé body, jejichž počet dobou vzrůstá. zásluhou několika astrologů, mezi nimiž co většinou opravdových kapacit v oboru astrologie jich oprávněnost zde la popírá. Nezbývá tedy nic jiného, než aby každý, kdo astrologii vážně studuje, učinil si o nich názor svůj vlastní bez ohledu na jiné a z té příčiny také se o nich rozepisují, ac sám osobně kloním se k názoru většiny, že citlivé body horoskopu nejsou nic jiného, než uměle vykonstruované planety, jimiž astrologie stala by se časem jedním z oborů geometrie. Konečně definice sensitivních bodů sama nám to potvrdí, neboť dle ní jest každý citlivý bod horoskopu určité místo, kde se souštředuje společný vliv dvou povahově příbuzných planet ve vztahu k ascendentu.

Původně znám byl podobný bod také jeden a sice t. zv. bod štěsti, o němž první zmínku činí známý starověký astrolog PTOLOMEUS / žil v 2. stol. po Kr. /, z jehož díla "Tetrabiblos" i

dnešní astrologie stále ještě čerpá. Všechny ostatní citlivé body, kterých je dnes již 18 a stále ještě rostou, vpašovány byly do astrologie povětšině za minulých století. Není ale dosti jen na počtu jejich, někteří ze zastánců této nedoložené theorie činí ještě rozdíl mezi narozením denním a nočním a dle toho též tyto body různě stanoví.

V přehledné tabulce uvádím formulky, jež slouží za základ k jejich určování dle narození denního a nočního, při čemž písmena A značí ascendent. Pro některé body určeny i symboly, které rovněž připojují.

Zrození

		denní:	noční:
Bod štěstí	⊕	A + D - ☽	A + ☽ - D
" otce		A + ♀ - ☽	A + ☽ - ♀
" matky		A + D - ♀	A + ♀ - D
" dítka		A + ♀ - ♁	A + ♁ - ♀
" sourozenců		A + ♁ - ♀	A + ♀ - ♁
" dědictví		A + D - ♁	A + ♁ - D
" nemoci a smrti	+	A + ♂ - ♀	A + ♀ - ♂
" lásky a manželství	♡	A + ♀ - ☽	A + ☽ - ♀
" cest		A + ☽ - ☽	A + ☽ - ☽
" vědomí a výchovy		A + ☽ - ☽	A + ☽ - ☽
" umění		A + ☽ - ☽	A + ☽ - ☽
" slávy a uznání		A + ♁ - ☽	A + ☽ - ♁
" okultismu	★	A + ♁ - ☽	A + ☽ - ♁
" soudních sporů		A + ♂ - ♁	A + ♁ - ♂
" povolání		M.C + D - ☽	M.C + ☽ - D
" astrologie		A + ☽ - ☽	A + ☽ - ☽

Rozdíl mezi narozením denním a nočním jest z horoskopu na první pohled zřejmý: při denném narození nachází se Slunce nad horizontem, tedy bud v 7., 8., 9., 10., 11. neb 12. domě, při narození nočním v některém domu pod horizontem, tedy v 1., 2., 3., 4., 5. neb 6.

Výpočet dle formulka jest zcela jasný. Tak na př. pro bod štěstí připočteme k poloze ascendentu posici Měsíce a od součtu odečteme posici Slunce při narození denním, za nočního přičítáme k ascendentu polohu Slunce a odčítáme posici Měsíce. Příklad: Ascendent $22^{\circ}34' \text{ ♈}$, D $16^{\circ}15' \text{ ♉}$, ☽ $8^{\circ}20' \text{ ♀}$.

Denní zrození:

Ascendent	6 znamení	$22^{\circ}34'$
Měsíc	+ 3 "	$16^{\circ}15'$
	10 znamení	$8^{\circ}49'$
Slunce	- 1 "	$8^{\circ}20'$
	9 znamení	$0^{\circ}29'$
	či	$0^{\circ}29' \text{ ♀}$

Noční zrození:

Ascendent	6 znamení	$22^{\circ}34'$
Slunce	+ 1 "	$8^{\circ}20'$
	8 znamení	$0^{\circ}54'$
Měsíc	3 "	$16^{\circ}15'$
	4 znamení	$14^{\circ}39'$
	či	$14^{\circ}39' \text{ ♀}$

Uvedený příklad posloužil úplně k vysvětlení výpočtu těchto bodů, takže by bylo zbytečno prováděti i výpočet bodů ostatních. Rozdíl jest toliko u bodu povolání, kde místo ascendentu brán jest vrch X. domu či M.C.

Dalším ještě bodem, který v tabulce nebyl uveden, jest bod m-a-j-e-t-k-u, jehož stanovení jest poněkud odchylné. Určuje se tak, že k vládci 2. domu / dispositoru / připočte se prostě ascendent. / Na vysvětlenou zběžně uvádím, že vládcem kteréhokoliv domu jest vždy ona planeta, která vládne znamení, jímž probíhá vrch onoho domu. Detailně bude o vládcích znamení pojednáno v kapitole o hodnocení planet./

Sensitivními body v počtu, který byl v předešlé statii uveden, znašen jest zcela zbytečně do astrologie zmatek a znesnadňuje se jimi kontrola planetárních vlivů, nehledě k tomu, že také studium astrologie jest širším kruhém jimi přímo znemožnováno. Zajímavé také je, že nikde se nedozvíme pravidel, o která by se mohl studující opřít, pracuje-li s těmito těžko dokazatelnými body. Proto i my přidržíme se v dalším studiu toliko "Bodu štěstí" všechny ostatní ponecháme stranou. Také nebudeme činiti rozdílu mezi narozením denním a nočním a budeme jej stanoviti jednotně a sice tak, že k posici Měsíce připočteme délku ascendentu a odečteme délku Slunce.

Výpočet bude se díti následovně / pro hoška, narozeného 14./1. 1934 v Opavě /:

Ascendent	$17^{\circ}52' \text{ } \checkmark$	Ascendent	9 znamení	$17^{\circ}52'$
Slunce	$23^{\circ}25' \text{ } \checkmark$	+ délka D	9 "	$5^{\circ} 0'$
Měsíc	$5^{\circ} 0' \text{ } \checkmark$	- délka \odot	18 znamení	$22^{\circ}52'$
		Bod štěstí	9 "	$23^{\circ}25'$
			8 znamení	$29^{\circ}27'$
			či	$29^{\circ} 27' \text{ } \checkmark$

Aspekty, tvořené planetami s těmito body, jak bylo již řečeno o Dračí hlavě, mají bez výjimky poloviční orbis než planety mezi sebou, což nutno dobře pamatovati. Rovněž poloviční orbis plati i pro vrchy domů, ale tu opět není rádno stanoviti aspekty k vrcholům všech domů, nýbrž toliko k domům rohovým, tedy k 1., 4., 7. a 10. Příčina jest v tom, že pro nejistou dobu zrození mohou být vrchy domů proti skutečnosti i o několik stupňů posunuty, takže výsledek stanovených aspektů neodpovídá pravdě.

Jiný ještě druh sensitivních bodů jsou t. zv. a n t i s c i a či r e f l e x y /odrazy neb zrcadlení/ p l a n e t, jejichž theorie zavádí do astrologie význačný novodobý nemeccký astrolog Glahn a ve svých dílech uvádí také důkazy jejich vlivu. Poněvadž je ale třeba, aby jeho teorie byla osvědčena joště astrologi jinými, stačí nám, jestliže se seznámíme s principem těchto antisocií a pokusy s jejich existencí přeneccháme astrologům zkrušenějším.

Glahn vychází ze starověkých předpokladů, že totiž Zvěrokruh jest půlen také jenště v příčném směru a sice $0^{\circ}\odot$ a $0^{\circ}\checkmark$. Každá tato polovina jest zcela samostatná a její znamení navzájem jsou v jisté spojitosti, ale tak, že znamení Skopce korresponduje se zna-

mením Panny, Býk se Lvem, Blíženci s Rakem, na druhé straně zas Váhy s Rybami, Štír s Vodnářem, Střelec s Kozorožcem.

Dle jeho názoru pak tato dělící linie, jdoucí 0°O a 0°Z jest jakýmsi zrcadlem, od něhož se odražejí paprsky planet a vpadají v místa znamení korrespondujících, kde jejich vliv jest tehdy znatelný, jestliže přes ně časem přechází či transituje některá z planet.

Tedy je-li v nativním horoskopu Slunce v 16° Býka, spadá jeho antisčium do 14° Lva / $30^{\circ} - 16^{\circ}$, nachází-li se Měsíc v 9° Vah, je jeho antisčium v 21° Ryb a podobně. Další vysvětlivky k stanovení jejich není třeba uváděti a v dodacích k této astrologické příručce vysvětlím ještě Glahnův princip sestavování horoskopů, kde se o antisciích zmíním podrobněji.

VIII.

S T Á L I C E .

Také některým stálicím jest přisuzován určitý vliv v astrologii, pro jejich obrovskou vzdálenost však dosti omezený a dle zkušeností dokazatelný teprve tehdy, jestliže některá jest v těsné konjunkci s důležitým bodem horoskopu, na př. se Sluncem, Měsícem, 1. neb 10. domem, resp. jeho vrcholem / Orbis 2, nejvýše 3° .

V tabulkách na str. 22. jest uvedeno několik stálic, o jejichž účinku bude se moct mnohý z Vás uplně přesvědčiti, zaujímají-li totiž v horoskopu vlastním neb někoho z osob známých takové místo, jak bylo uvedeno.

V tabulce jest udáno, že mění svoji polohu ročně přibližně o 50 obloukových sekund, ve skutečnosti však sotrvávají na stále stejném místě, ale zdánlivý jejich pohyb jest způsobován vlastně t. zv. prcesí jarního bodu / 0°Y /, vyvolanou pozvolným postupem Slunce se všemi jeho trabanty Zverokruhem. Slunce totiž nachází se nyní za jarní rovnodennosti přibližně u 0° Ryb a v několika desetiletích přestoupí do znamení Vodnáře, kterým se bude dál pohybovat po 2000. roku. Tedy ve skutečnosti nejsou to stálice, které postupují, nýbrž Zverokruh.

U tabulky jest udán také způsob výpočtu jejich posice pro kterýkoliv rok a není proto zde již třeba znova postup předváděti. Výpočet můžete si zjednodušiti tím, že vezmete roční jejich pohyb toliko rovných $50''$ a nedopustíte se nijak veliké chyby.

Touto statí zakončeno jest vše, co nutno znati při stavbě základního či kořnového / radikálního / horoskopu a přirozeně i k výpočtům ostatních druhů; proto doporučuji probranou posud látku dobře vštípiti si v pamět, aby u nikoho nebyla mezera v jeho znalostech. Výpočet ostatních druhů horoskopů bude mu pak hračkou.

IX.

HODNOCENÍ PLANET.

Nyní, kdy leží před námi hotový diagram propočítaného horoskopu se všemi aspekty jak planet, tak i domů, ba i se zanesenými stálicemi, pokud přišly v úvahu, jest naším dalším úkolem - nož přistoupíme k výkladu - oceniti správně jcdnotlivé planety dle jejich posic ve znameních i v domech i dle aspektů, abychom seznali jejich působnost co do síly i jakosti.

Prvou prací bude roztrídit planety dle znamení, neboť jest dokázáno, že každá bez výjimky přijímá na sebe část vlastnosti onoho znamení, ve kterém se právě nachází.

Rozdělení znamení již známe: dle živlů či clementu / též triplicity/ rozumnáváme ohňová, zemňová, vzduchová a vodová, dle jakosti: kardinalní / hlavní /, fixní / pevná / a komunální / proměnná /. Ale i planety samy jeví některé vlastnosti shodné se znameními a proto i je dělím dle živlů na 4 druhy. Každé z planet jest ale některé znamení nejpříbuznější a tu jest pochopitelně, očtne-li se ona planeta v něm, že společný vliv bude obzvlášt mecný, přijde-li však do znamení povahově protivného, tuť střetnutím nemůže povstati nic dobrého neb pěkného. A tu jsme u podkladu hodnocení planet.

Ona planeta, která jest znamení nejpříbuznější, stává se jeho vládcem či regentem. Jestliže za své pouti Vesmírem do něho přijde, říkáme o ní, že je ve svém "domě" či "domicilu". Když tatáž planeta přejde za svého oběhu do znamení, s kterým jest povahově v rozporu, jsou její vlastnosti oním znamením zastřeny a pak mluvíme o jejím "zničení" či "exilu"; neboť jí bylo znemožněno, aby svůj vliv projevila. Přejde-li ale znamením tím, zůstala v ní její energie jaksi utajena a jakmile zas dostane se do příštího, povahově příbuzného znamení, kde může svůj charakter i silu projeviti, jest "povýšena" či "exaltována". Naproti tomu zas při přechodu znamením tomuto protivním její síla upadá a planeta, omezena jsouc ve svém vlivu, očitá se v "pádu" či v "detrimantu".

Místo dlouhých výkladů o stupních účinnosti planet v různých znameních podá nám nejlepší vysvětlení tabulka následující straně, z níž jest ihned vidno, jakou hodnost která planeta v různých znameních zaujímá. Všimneme-li se tabulky dobře, uvidíme, že každý vládce jest v protivném znamení zničen, každá planeta, která v určitém znamení jest povýšena, jest v oposičním znamení k tomuto v pádu. Tedy na př. Slunce, vládnoucí znamení Lva, jest zničeno ve Vodnáři, povýšeno jest v ohňovém, tedy Lvu příbuzném znamení, Skopce, aby ve Vahách, tedy v protivném znamení, bylo zase v pádu.

Každá z planot ovládá dvě znamení: Mars jest regentem Skopce a Štíra, Venuše Býka a Vah, Merkur Blížcnců a Panny, Jupiter Střelce a Ryb, Saturn Kozoroha a Vodnáře. Toliko Slunce vládne jen Lvu a Měsíci Raku.

Znamení	P l a n e t a			
	v ovládání	ve zničení	v povýšení	v pádu
♈	♂	♀	○	☿
♉	♀	♂	☽	♂
♊	♀	☿		
♋	☽	☿	☿	♂
♌	○	☽	☿	
♍	♀	☿	♀	♀
♎	♀	♂	☿	○
♏	♂	♀	○	☽
♐	♀	♂	♀	
♑	☿	☽	♂	☿
♒	☿	○		
♓	☿	♀	♀	♀

Poslední dobou bylo konstatováno, že značnou příbuznost se znamením Vodnáře jeví Uran a proto uváděn jest v některých astrologicích příručkách jako Saturnův spoluvládce tomuto znamení a podobně i příbuznost Neptunova se znamením Ryb byla příčinou, že Neptun stal se spoluvládcem Jupiterovým zas v tomto znamení. Hned však podotýkám - což dobré pamatujte - obě tyto planety mohou být po-važovány za vládce znamení jedině tehdy, je-li některá z nich v pozici skutečně význačné, tedy bud vázána at již příznivými nebo nepříznivými aspekty s většinou planet aneb umístěna v některém rohovém domě, tedy postupně v 1., 10., 7. a 4. Již i posice ve 4. domě neopravnuje vždy, aby byla pokládána za vládce, tím spíše pak, je-li v některém středním domě neb dokonce v koncovém. Výjimku čini ještě poslední třetina či dekanát 12. domu, který bývá po-važován ještě za část 1., takže planeta v tomto úseku kotvíci. je cenněna stejně, jako kdyby byla umístěna přímo v 1. domě.

Planeta, vládnoucí znamení v ascendentu, stává se současně vládcem horoskopu, neboť skutečně svým vlivem jest rozhodující v průběhu osudu dotyčného zrozence, jemuž horoskop patří. Je-li dobré posta-vena, tedy v některém z rohových domů a při tom též dobré aspekto-vána, jest zárukou opravdu dobrého životního průběhu, zaujmeli.

však posici v některém domě středním, neb docela v koncovém a mimo ještě nepříznivě ozářena, pak nelze si od osudu mnoho slibovat.

Velmi často se ale stane, že některá z ostatních planet mimo skutečného vládce zaujme posici nepoměrně význačnější než vládce sám. Může být na př. v těsné konjunkci s některým rohovým domem a přijímati současně převážně příznivé aspekty neb naopak velmi disharmonické. Pak nutno považovati tuto planetu za spoluvládce, ne-li dokonce za vlastního vládce horoskopu bez ohledu na znamení v ascendentu.

Z uvedeného jest patrno, že planeta, nacházející se ve svém znamení, může vyvinouti největší vliv, buď dobrý neb špatný dle aspektů. Méně silna jest již, jestliže se nachází ve znamení, ve kterém jest povýšena. Chabé síly jest v pádu a téměř bezmocna ve zničení. Ovšem má-li se správně hodnotiti, nesmí býti zapomináno nikdy aspektů, obzvlášt "Světel", tedy Měsíce a Slunce.

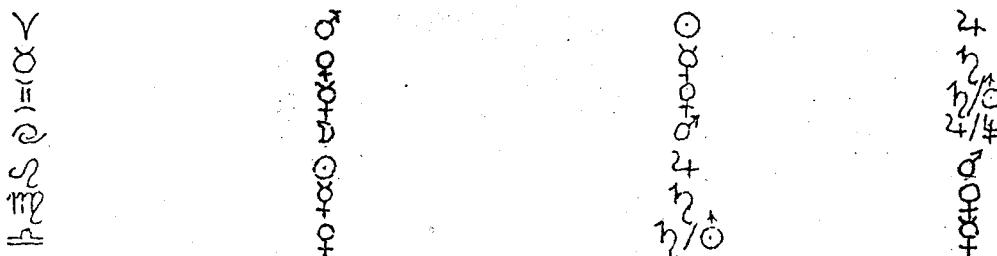
V dobré poměrně posici jest planeta, nachází-li se ve znamení stejné triplicity či stejného živlu. Tato příbuznost planet se znameními tvoří také podklad k rozdělení znamení na t. zv. dekanaty či úseky o 10° .

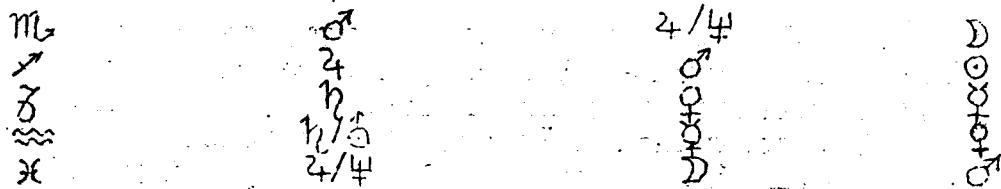
Abychom si toto podřadné rozdělení znamení snaze objasnili, vrátíme se k rozdělení znamení dle živlů. Pamatujeme se dobré, že jsme řadili do znamení

<u>ohňových:</u>	Skopce,	Lva,	Střelce,
<u>zeměnových:</u>	Býka,	Pannu,	Kozorožce,
<u>vzduchových:</u>	Blížence,	Váhy,	Vodnáře,
<u>vodových:</u>	Raka,	Štíra,	Ryby.

Pohlédneme-li na diagram horoskopu, kde znamení jsou vyznačena v kruhu, seznáme, že znamení stejného živlu tvoří spolu navzájem trigony, což ještě samo dobrým náznakem vzájemné spojitosti. Ale existuje tu ještě těsnější souvislost: každé znamení jeví ve svém druhém úseku či dekanátě povahové zabarvení následujícího znamení téhož trigonu a proto vládci těchto znamení stávají se spoluvládci vládce původního. Tím obdržíme toto rozdělení spoluvládců dle dekanátů:

Znamení:	Jeho vládce:	Spoluvládce
		II.dekanátu III.dekanátu

Dalším náznakem dobré posice, resp. vlivu planety jest její přímý běh a sice co největší rychlostí a samozřejmě za všech okolností dobré aspektování. Je-li planeta retrográdní neb již ve zpomalém běhu a dokonce nepříznivě aspektována obzvlášt zlovolnými planetami / Marsem, Saturnem / ztrácí na významu či na síle, ba nezřídka svoji povahu zcela mění v nedobrou.

Tedy souhrnem uvedeno, jsou důkazem síly planety či její hořnosti tyto podmínky:

Stojí-li planeta ve svém znamení, ve svém domě / t.j. v onom domě, který v pořadí odpovídá pořadí znamení, na př. Slunce jako vládce 5. znamení Lva jest v 5. domě /, nachází-li se v kardinálním znamení neb aspon v rohovém domě, ve znamení stejné triuplicity, má-li přímý, rychlý běh a je-li dobré aspektována.

Stojí-li ale planeta ve znamení protivních vlastností, v nepříznivém pro ni domě, v pohyblivém znamení neb v koncovém domě a je-li jčště ke všemu nepříznivě aspektována, jest takováto její posice náznakem slabosti. Také zpomaleným neb retrogradním během ztrácí na síle.

V předešlých řádcích ocenovali jsme planety jednotlivě, důlcžito ale také jest hořnotiti je skupinově. Tù naškytá se opět několik možností roztríďení:

- a./. dle triuplicity či elementů,
- b./. " kvadruplicity či vlastnosti,
- c./. " polarity,
- d./. " obsazení domů,
- e./. " světových stran / východně neb západně / a
- f./. " umístění vzhledem k horizontu / nad aneb pod ním/.

Je na snadě, že jiný vliv budou jvití planety, je-li jejich většina ve znameních ohňových, kde vždy dostanou nátěr výbojnosti Marsovy, než umístějí-li se převážně ve znameních vodních, kde přebírají na sebe nátěr vlažnosti Měsice. Jinak budou se chovati, zakotvily z většiny v kardinálních znameních, opět jinak ve znameních pohyblivých. U prvních markatní znaků jest velká podnikavost, u druhých opět též naprostá lhostejnost. Vykazuje-li horoskop větší počet planet v posivních znameních, jest důkazem samostatnější povahy než tehdy, jsou-li více obsazena znamení negativní, nutící osobu zrozenecově k větší pasivnosti. Opět jinak projeví se vliv planet, usadily-li se východně, tedy v X., XI., XII., I., II. a III.

domě než vyvolily-li sobě posice na západní straně, tedy ve IV., V., VI., VII., VIII. a IX. domě. V prvém případě poskytnou osobě možnost, aby se uplatnila již v mladém věku, kdežto v druhém jsou náznakem, že teprve v druhé životní polovině nabude osoba významu. Jestliže ovládly planety domy nad horizontem, tedy XII., XI., X., IX., VIII. a VII., poskytnou možnost, aby zrozenec dosáhl v životě posice skutečně význačné, jestliže ale se rozptýlily pod horizontem - v I., II., III., IV., V. a VI. domě - půjde svět kolem dotyčné osoby, aniž by si jí všimnul.

Z uvedeného vysvítá, že různým rozložením planet ve znameních i domech, jejich vzájemným aspektováním atd. jest možno tøílik různých kombinací, že jest naprosto výluènno, stanoviti zcela přesná pravidla pro všechny. Tím také ale námé úplně vysvětleno, proè nenajde se ve světě druhá osoba, která by byla povahově shodná s bytostí jinou, tím spíše pak, aby i osud jejich probíhal souběžně. A 26.000 rokù trvá přibližně doba, kdy planety zaujmou ve Vodníru tutéž vzájemnou posici jako v době narození.

Ponechme ale tuto část, která se již týká více výkladu horoskopu než astrologické techniky, stranou a vrátme se joště k charakteristice znamení a planet, pokud joště nepoznali jsme ji úplně.

Ve III. kapitole poznali jsme roztrídění znamení dle elementù či živlù, dle jakosti či kvality a dle vztahu k světovému rovníku, což není tedy třeba znova opakovati.

Délinc je ale joště dle jiných znakù a sicc:

- a./ na znamení s d l o u h ý m či p ř í m ý n v z c s t u-
p e m / Rak, Lev, Panna, Váhy, stír a Strelce / a
- b./ na znamení s k r á t k ý n či š i k n ý n v z c-
s t u p e m, jejž vykazují Kozorožec, Vodnář, Ryby, Skopec,
Býk a Blíženci.

Toto rozdelení spočívá v základě na tom, že znamení s přímým vzestupenem, byť na ekliptice bez výjinky všechny obsahly rozpětí 30° pronítnuty však na světový rovník, vykazují rozpětí větší než 30° , kdežto znamení s šikným vzestupenem jsou než 30° . Tím také vysvětlen jest rozdíl, nad nímž některí úèastníci kursu se pozastavili při přepočtu kulminaèního bodu z hvězdného času, kterým jest vyjádřen vztah doby a místa narození ke svět. acuatoru, v obloukovou míru a srovnávali ji pak se stupnem M.C.

Znamení třídíne též dle polarity a pohlaví na p o s i t i v n í či k l a d n á, která jsou souèasně i znamení n u ž s k ý - ni: Skopec, Blíženci, Lev, Váhy, Strelce, Vodnář a n e g a -
t i v n í či z á p o r n á a ž o n s k á: Býk, Rak, Panna, Stír, Kozorožec a Ryby. Totéž rozdelení platí i pro znamení c o l e c t r i c k á a n a g n o t i c k á.

Z poètu 12 znamení jsou také 3 d v o j i t á a sicc Blíženci,

Střelec a Ryby.

Dle vlivu na vzezření / jsou-li v ascendentu / rozdělujeme známení

krásná:	Blíženci, Panna, Váhy, 0°- 15° Střelec,
středně krásná:	15° - 30° Střelec, Vodnář, Ryby,
šeredná:	Býk, Rak, Kozorožec.

Dle účinku na plodnost:

velmi plodná:	Rak, Štír, Ryby,
středně plodná:	Býk, Váhy, Střelec, Kozorožec,
neplodná:	Skopeč, Lev, Panna, Vodnář.

D u š e v n ě d o b r á / význačné nadání a bystrý rozum /:
Blíženci, Váhy, Kozorožec, Vodnář.

F i l o s o f i c k á: Kozorožec, Vodnář.

P c d a g o g i c k á: Váhy, Panna / dobří učitci /.

U n ě l c c k á: Blíženci, Panna, Váhy, Střelec.

H u d c b n í: Býk, Blíženci, Váhy, Střelec.

Vzhledem k účinkům na postavu, tělesnou konstituci a odolnost vůči nemocem rozdělujeme známení:

tučná:	0°- 15° Skopce, Býka a Lva,
hubená:	15° - 30° Skopce, Býka a Lva,
normální:	Panna, Váhy,
tuhá:	15° - 30° Blíženců, Štíra, Střelce.
slabší:	0°- 15° Blíženců, Štíra, Střelce.
k nemocem náchylná:	Býk, Rak, Štír, Kozorožec, Vodnář.

Dle temporanentu:

cholerická:	Skopeč, Lev, Střelec,
melancholická:	Býk, Panna, Kozorožec,
sanguinická:	Blíženci, Váhy, Vodnář,
flcgmatická:	Rak, Štír, Ryby.

Dle povahy známení na

vřelá a suchá:	Skopeč, Lev, Střelec,
studená a suchá:	Býk, Panna, Kozorožec,
vřelá a vlhká:	Blíženci, Váhy, Vodnář,
studená a vlhká:	Rak, Štír, Ryby.

Mimo to každé známení má určitý vliv na některý orgán nebo část lidského těla a dle obsazení planetou dobrou nebo zlou jest dotyčný orgán chorobám vzdorný nebo nemocem snadně podléhající. Spojitost známení s jednotlivými orgány jest tato:

Skopec	hlava	Váhy	ledviny
Býk	krk a šíje	Štír	pohlavní ústroje
Blíženci	plice a ruce	Střelec	kyčle a stehna
Rak	prsa a žaludek	Kozorožec	kolena
Lev	srdce a záda	Vodnář	holeně
Panna	střeva	Ryby	nohy.

Poznavše rozdělení znamení roztrídíme si i planety na různé druhy. Podobně jako ona dělíme je na.

o hňové: ☽, ♂, ♄,

zemňové: ♀, ♀,

vzduchové: ♀, ♂,

vodové: ♀, ♄.

Zapamatování jest velmi lehké, neboť jsou to vlastně vládci znamení stejných elementů / živlů /.

Další rozdělení zná planety dobré či příznivé, již jsou Jupiter, Venuše, Slnce a částečně Neptun, zlé či nepříznivé Saturn, Mars a částečně i Uran a konečně neutrální nazýváme Merkur a Měsíc, které přijímají na sebe vlastnosti oněch planet, s nimiž jsou vázány mocnými aspekty.

K elektrickým počítáme Slnce, Mars, Jupiter a Uran, k magnetickým Měsíc, Venuši, Saturn a Neptun.

Konečné rozdělení jest ještě na planety denní: Slnce, Jupiter, Saturn a Uran, na noční, již jsou Měsíc, Venuše, Mars. Zbývající Merkur a Neptun platí za denní i noční. Jsou-li východné, považovány jsou za denní, západné za noční.

Rozdělení d o m ů na rohové, střední a koncové již známe, zde třeba se ještě zmíniti, že I., III. a IX. dům nazýváme i n t e l e k t u e l n í m i, neboť přítomnost planet v nich účinkuje především na naše duševní schopnosti.

Ku konci nutno ještě připomenouti, že v horoskopii jsou světové strany proti zvyku o b r á c e n y. Jsou-li všechny mapy kresleny tak, jako bychom se dívali od jihu k severu, tož při diagramech horoskopů stojíme opačně, dívajíce se od severu k jihu. Následkem toho máme po l e v é ruce v ý c h o d, po p r a v é z á p a d, před sebou j i h a za zády s e v e r.

Tento poslední statí zakočili jsme látku, již třeba bezpodmínečně znáti ke stavbě základního či kořenového horoskopu, zvaného též radikálním neb nativním.

Až si osvojíme i znalosti, týkající se výkladu horoskopu, seznáme, že základní horoskop dovede nám v hrubých rysech prozraditi jak povahové vlastnosti a duševní schopnosti osoby zrozencovy, tak i osudový průběh, abychom však mohli stanoviti i dobu, kdy určité změny, planetami vyvolané, nastanou, jsme nuceni sáhnouti ještě k horoskopu jiným, t. zv. pomocným. Tyto horoskopy jsou v těsné souvislosti s horoskopem základním, vzat jest však při nich zřetel na pohyb planet od okamžiku narození určité osoby, pro kterou byl základní horoskop námi počítán.

Těchto pomocných horoskopů jest několik druhů, prozatím ale seznáme se s dvěma nejdůležitějšími a sice s t. zv. horoskopem prorogressivním a solárním.

Rozdíl mezi oběma druhy uvedených horoskopů jest následující:

Ač oba staví na pohybu planet, jest u solárního horoskopu uvažován pohyb odpovídající skutečnosti, kdežto prorogressivní horoskop založen jest na předpokladu, že změna v polohách planet za jeden určitý den po narození dovede vyvolati změny v životě jednotlivcově po dobu celého roku, který pořadově odpovídá počtu dnů po narození dotyčné osoby.

Není však účelem těchto řádek detailněji oba tyto druhy horoskopů definovati, nýbrž býti zatím jenom úvodem k samostatným statím o nich. Abychom ale do jejich principu co nejsnadněji vnikli, seznámíme se nejprve s nejsnadnějším způsobem, jímž možno určovati některé životní změny na základě pohybu planet a sice s t. zv. přechody či transity planet.

X.

O TRANSITECH.

Planety, pohybujíce se bez přestání svými přesně vymezenými drahami ve Vesmíru, zaujmou během života jednotlivcova, jak zcela přirozeno, různé posice vzhledem k místům, kde při jeho narození stály, ba planety větší rychlosti nejednou tutéž posici i přejdou či touto posicí svou transituji. Každý tento přechod nezůstane ale bez odezvy na určitou životní změnu, tu lehčí, jindy zase závažnější a budeme-li tyto přechody za svého života pozorně sledovati, seznáme brzy, že účinek jejich řídí se čistě povahou dotyčných planet a doba trvání účinku že bude v souvislosti i s rychlostí jejich pohybu. Brzy také se ale přesvědčíme, že působení jejich neprojevuje se jenom tehdy, přecházejí-li přes vlastní svá místa kořenového horoskopu, ale i přes posice planet druhých,

ba vliv svůj projevují i tehdy, transitují-li i takovými místy, kam v určitých uhlech, které nazvali jsme aspekty, vrhaly své paprsky planety v dobu narození a které býchom mohli právem nazvat citlivými místy horoskopu.

Při těchto přechodech zachovávají planety podobně jako tomu bylo u aspektů určitou hranici působnosti či orbis, které však nesmíme brát větší než 2 a $\frac{1}{2}$ stupně. Vezmeme-li pak v úvahu jejich různou rychlosť, tu samozřejmě bude různá i doba, kterou budou k proběhnutí tohoto orba potřebovat a v které budeme moci jejich vliv pocítovat.

Délka trvání jejich vlivu zjištěna byla zkušenostmi takováto:

Nepětun	8 týdnů	Mars	6 dnů
Uran	6 ,,	Venuše	4 ,,
Saturn	5 ,,	Merkur	3 ,,
Jupiter	3 ,,	Slunce	5 ,,
	Měsíc	10 hodin.	

Je-li planeta retrogradní, tu přirozeně její vliv se časově prodlouží, ba často se i stává, že následkem retrogradity přejde tímže místem v poměrně krátké době i tříkráte. Největší účinek transitu theoreticky můžeme očekávat v onen okamžik, kdy přesně přechází určitým místem základního horoskopu, v praxi ale seznámě brzy, že vliv se obvykle projeví teprve tehdy, jestliže se v určitou dobu nahromadilo několik planetárních vlivů současně, ovšem poměrně shodné povahy.

Abychom snáze mohli transity sledovat, jest nejlépe na horoskopickém diagramu na vnějším kruhu vyznačiti si mocnější aspekty, tedy oposice, trigony, sextily a kvadraty a sice příznivé, tedy sextily s trigony červeně, opozice a kvadraty zeleně, vlastních posic planet označovat již netřeba.

Další velmi dobrou pomůckou, které můžeme upotřebiti nejen k stanovení transitů, ale i progressí, jest přehledná tabulka aspektů, jíž provedl jsem jako příklad k horoskopu dámy, narozené dne 18. listopadu 1902 v Hradci Králové. Otištěna na druhé straně, nepotřebuje dlouhých vysvětlivek, jak podobnou pro kterýkoliv horoskop si zhotovit. Seřadíme jednoduše planety za sebou v pořadí dle stupňů a neopomeneme mezi ně zařaditi i M.C. a I.C., ascendent i descendant a konečně Dračí hlavu a Bod štěstí. Abychom určili i semi- a sesquikvadraty, připočteme k planetám po 15 stupních, čímž dostaneme posice planet i citlivých míst dvojmo. Nyní seřadíme si všechna čísla postupně, jak jdou za sebou a spolu s planetami zaneseme do tabulky. V přiložené tabulce jest pouze 25 různých posic a vyneschány semi- a sesquikvadratury M.C. a I.C., ascendentu i descendantu a Bodu štěstí. Chce-li být i kdo důkladnější, tož může i pro tyto ponechati místo, takže bude mít celkem 30 řádek a s hoření, do níž nützno vépsati symboly znamení, tedy 31.

PŘEHLED ASPEKTŮ

18.XI.1902

Pl. N.N. Hradec Kr.

	°	'	Y	Q	II	Cap	mp	h	m	x	g	≈	X	
M.C.	3	0	♂	∨	*	□	△	×	♂ ^o	×	△	□	*	∨
I.C.	3	0	♂ ^o	×	△	□	*	∨	♂	∨	*	□	△	×
半	3	15	□	*	∨	♂	∨	*	□	△	×	♂ ^o	△	△
⊕	4	58		□		□				∠		∠		
♀	8	0	□		□	□			∠		∠			
☿	8	27			□			□			∠		∠	
♂	8	28			□			∠		∠			□	
D	8	44	□	*	∨	♂	∨	*	□	△	×	♂ ^o	△	△
○	10	32	□		□				∠		∠			
⊕	10	38	∨	*	□	△	×	♂ ^o	×	△	△	□	*	∨
☿	10	39	*	□	△	×	♂ ^o	×	△	□	*	∨	♀	∨
♀	12	18	×	♂ ^o	×	△	□	*	∨	♀	∨	*	□	△
♂	14	27	×	△	□	*	∨	♀	∨	*	□	△	×	♂ ^o
半	18	15		∠			∠		□		□		□	
⊕	19	58	△	×	♂ ^o	×	△	□	*	∨	♀	∨	*	□
♀	23	0	×	♂ ^o	×	△	□	*	∨	♀	∨	*	□	△
☿	23	27	□	*	×	♂ ^o	×	△	□	*	∨	♀	∨	*
♂	23	28	♂	∨	*	□	△	×	♂ ^o	×	△	□	*	∨
D	23	44		∠			∠		□		□		□	
○	25	32	×	♂ ^o	×	△	□	*	∨	♀	∨	*	□	△
⊕	25	39			□			□			∠		∠	
♀	27	18			□			∠			∠		□	
Asc	27	26	□	*	×	♂	∨	*	□	△	♂ ^o	×	△	△
Dsc	27	26	□	△	×	♂ ^o	×	△	□	*	∨	♀	∨	*
♂	29	27	□			∠			∠		□			

Jakmile jsme do tabulky vepsali planety i symboly v uvedeném pořadí, označíme červeně pod symbolem znamení, v kterém se dotyčná planeta nebod nachází, a v příslušné řádce původní posici planety odpovídající značku konjunkce \bigcirc . Tedy na př. Neptun v uvedeném horoskopu nacházel se v $3^{\circ} 15'$ Raka, tedy značku konjunkce vepíšeeme do sloupce, označeného symbolem znamení \odot . Nyní již není nesnadno vyznačiti i aspekty druhé do ostatních znamení. Počinaje od konjunkce následují za sebou směrem do prava semisextil, sextil, kvadrat, trigon, quincunx a na konec oposice, od této pak zase opačně quincunx, trigon, kvadrat atd., což provedeme u všech planet i bodů u původní jejich posice. Nyní zbývá nám ještě vepsati semi- a sesquikvadraty, což ale není úlohou rovněž nijak těžkou. Pamatujme si toto pravidlo: Nachází-li se planeta v určitém znamení mezi 0° a $15'$, pak nejbližší semikvadrát vpade do sousedního znamení následujícího, ovšem do stupně o 15° vyššího. Jestliže ale jest původní posice planety mezi $15^{\circ} - 30^{\circ}$, řídime se určením nejbližšího sesquikvadratu v levo, který opět vpade do sousedního znamení na levo od konjunkce. Jakmile jsme zjistili sloupek tohoto nejbližšího semikvadratu, následují již druhý semikvadrát i oba sesquikvadraty vždy o $\frac{1}{3}$ znamení dále, takže se nemůžeme naprostě v přesném jejich určení zmýliti. Postupovali-li jsme do prava, tož po semikvadratu musí následovati postupně za sebou ve Zvěrokruhu dva sesquikvadraty a další semikvadrat, jestliže jsme určili první sesquikvadrat na levo od konjunkce, tož zůstává pořadí těchto 4 aspektů totéž: opět ve $\frac{1}{3}$ znamení v levo jest sesquikvadrat, jemuž v $\frac{1}{6}$ znamení do leva následuje druhý a na pravo od semikvadratu v $\frac{1}{3}$ znamení najde své místo semikvadrat druhý. Příkladem zůstaneme opět u Neptunu: sejdeme až na řádku k $18^{\circ} 15'$, kde v Raku by byla konjunkce; proto, že Neptun v původní své posici jest ve $\frac{1}{3}$ stupních, musí být semikvadrat hned ve Lvu. O $\frac{1}{3}$ znamení do prava, tedy ve Štíru, jest první sesquikvadrat, druhý ve Vodnáři, zbývající semikvadrat opět o $\frac{1}{3}$ znamení dále, tedy v Býku.

Dalším naším úkolem bude nyní sledovati transity v roce 1934; na předvedení stačí nám ale úplně, jestliže je určíme tůliko pro jeden měsíc a sice červen. Rozevřeme-li ciferníky z 1934 a najdeme v nich 12. stranu, můžeme postupně v naší tabulce sledovati jeden transit za druhým a hned na jiném listě zaznamenávat i dobu, kdy který z nich se přesně uzavře.

Vezměme nejprve Slunce: Během června pohybuje se od $10^{\circ} 17'$ Blíženců až k 8° Raka. V naší tabulce aspektů zříme jako nejbližší stupeň $10^{\circ} 32'$, u něhož nachází se právě symbol Slunce. Jestliže ale přejdeme do sloupku Blíženců, vidíme hned, že aspekt transitujícího Slunce se Sluncem základního horoskopu, či jak v astrologii jej nazýváme s "radikálním" Sluncem tvořen není, ale hned za ním bude následovati transit Slunce kvádratem Bodu štěsti a sice ještě 1. června. Téhož dne ale uzavírá se i trigon transitujícího Slunce s radik. Jupiterem. Dále by přišel na řadu Merkur, ale quincunx jest příliš slabý aspekt, než aby se jej postupující Slunce povšiml a proto také v dalším a při transitech vůbec nebudeme se slabých as-

pektů všimati také, vybírajícce pouze konjunkce či přímé přechody, oposice, kvadraty a trigony.

Tedy pokračujme: Dne 5. června bude následovat transit Slunce kvadratem rad. Marse, 11. oposici Urana. Ostatní aspekty v Blížených jsou již všechny bezvýznamné, teprve v Raku přijde na řadu 25. června kvadrat tr. Slunce s M.C. i I.C. / X. a IV. domem / a téhož dne i přechod rad. posici Neptunu. Jiných aspektů již Slunce tvořit do konce června nebude.

Přejděme nyní k Merkuru, který svóji pout začíná $0^{\circ}15'$ Raka:

2. června přechází kvadratem M.C. i I.C. a současně i oposici Neptunu, 6. tvoří konjunkci s rad. posicí Měsíce, 8. uzavírá trigon s Bodem štěstí, 9. či spíše již 10. trigon s vlastní radikální posicí, a teprve až 23. tvoří těsně za sebou trigon s Venuší, oposici se Saturnem a kvadrat s Dračí hlavou. Pak nastává jeho retrogradní pohyb, takže začátkem července utvoří tyto aspekty znovu, ale v opačném pořadí.

Tyto dvě ukázky k vysvětlení zcela postačí, zkusme však ještě jednu planetu s pomalým oběhem, třeba retrogradního Jupitera, který za celý červen se hne toliko z $13^{\circ}24'$ Vah zpět na $13^{\circ}17'$ a po obratu do přímého běhu nedojde v červnu dále než k $13^{\circ}52'$ Vah. Nahledneme-li nyní do naší pomocné tabulky, shledáme, že v rozsahu $13^{\circ}17' - 13^{\circ}52'$ Vah nenachází se ani planeta, ani jiný citlivý bod, takže pocelý Měsíc zůstane Jupiter pro dotyčnou osobu bez vlivu. - Transity Měsíce nebude sledovati vůbec, neboť jsou zcela bezvýznamny.

Podobně, jako určovali jsme transity pro měsíc červen, můžeme postupovati i pro měsíce další a stanoviti je případně pro celý rok najednou. U planet s pomalým oběhem, obzvlášt u Saturnu a Jupitera, neopomneme zaznamenati si, kdy přestupují i z jednoho domu do druhého a obzvlášt věnujme jim pozornost, transitují-li přes vrcholy I. neb X. domu. Není vyloučeno, že transitem svým přes tato místa mohly by nám poskytnouti příležitost zjistit, zda správna jest doba našeho narození, resp. výpočet našeho horoskopu.

Kdo by chtěl postupovati ještě přesněji, lépe řečeno, chtěl by si s transity ještě více pohráti, má možnost počtem stanoviti transity až na hodiny, ale práce s tím byla by zcela bezúčelná a proto rozluštění tohoto oříšku ponechávám těm, kdož sami o své vůli chtěli by tento počtařský výkon prováděti. Způsob počtu jest tentýž jako při stanovení posic planet pro určitou dobu narození.

Na vysvětlenou v některých příručkách uváděných zkratek připojuji:

je-li před symbolem planety zkratka tr, pak planeta označená jest transitující či v pohybu / též transitor zvaná / a planeta druhá nese přípojku r / = radix či planeta radikálního - kořenového horoskopu /. Př. transituje-li Mars přes trigon Slunce v

horoskopu základním, zaznamenáme si ve svých poznámkách transit ten následovně:
tr. $\odot \Delta \odot r.$

XI.

S O L Á R N Í H O R O S K O P .

Solární či roční horoskop má svůj základ v právě uvedených transitech a má nám sloužit k předurčení změn neb událostí vždy pro jeden rok předem.

Za výchozí bod k jeho výpočtu běže se přesně tentýž okamžik v každém roce, kdy Slunce zaujme tutéž posici jako v dobu narození. Sledujeme-li ale v efemeridách rok po roce onen stupeň, přesvědčíme se, že Slunce netransituje svou původní posici vždy v stejný den či lidově řečeno, v den našich narozenin, tím spíše pak ne v hodinu narození.

Máme-li se pustiti do výpočtu solárního horoskopu, musíme nejprve z efemerid pro dotyčný rok zjistiti den, kdy přibližně Slunce místa, v kterém se nacházelo v dobu narození, dosáhne. Za příklad poslouží nám opět horoskop dámy, narozené 18. XI. 1902 v Hradci Králové a ukolem našim bude, vypočíti tedy solární horoskop pro rok 1934/5.

V horoskopu jejím kotvilo Slunce v dobu narození v $23^{\circ} 32'$ Štíra. Vezmeme-li k ruce efemeridy pro letošní rok a otevřeme stránku s měsícem listopadem, vidíme, že náhodně den souhlasí, ale aspoň v hodinách bude se jeviti rozdíl. Narození událo se v 8 h 20 m večer, letos však dosáhne Slunce téhož stupně již po 1 h odpoledne či téměř v greenwichské poledne, jak přesvědčil nás pohled do efemerid.

Nalezli-li jsme den, musíme nejprve zjistiti denní pohyb Slunce v tomto dni. Dle výkazu na 28. str. činí $1^{\circ} 0' 32''$. Další prací bude určiti, kdy dosáhne přesně téhož místa jako v okamžik narození. K tomu použijeme opět naši dávno osvědčené trojčlenky - tentokráté diurnálních logaritmů pro jejich nepřesnost pomineme - a zjistíme její pomocí, v kterou chvíli se tak stane. Poměr jest následující: jestliže Slunce za den postoupí o $1^{\circ} 0' 32''$, za kolik hodin dosáhne posice v dobu narození, jeví-li se mezi ní a polcdním stavem Slunce rozdíl $/ 25^{\circ} 32' - 25^{\circ} 28' / 0^{\circ} 4' ?$

Abychom předešli možným mýlkám, předvedme si výpočet bez dlouhých slov:

Posice Slunce v pol. 19./11 1934	$26^{\circ} 28' 35''$
" , , , v pol. 18./11 1934	$25^{\circ} 28' 3''$
Denní pohyb Slunce za 24 hodin	$1^{\circ} 0' 32''$

Posice Slunce v dobu narození	$25^{\circ} 32'$
, , , v poledne dne 18./11 1934	$25^{\circ} 28'$
Rozdíl mezi stavem poledním a dobou narození	$0^{\circ} 4'$

$$1^{\circ} 0' 32'' : 24 \text{ h} = 0^{\circ} 4' : X; X = \frac{24 \text{ h} \times 0^{\circ} 4'}{1^{\circ} 0' 32''}$$

$$X = \frac{1440 \times 4}{60,5} = \frac{5760}{60,5} = 95 \quad X = 1 \text{ h } 35 \text{ m}.$$

Dosáhne tedy Slunce též posice co v dobu narození 1 h 35 m po greenwichském poledni, což jest současně doba, pro kterou bude třeba stanoviti posice i planet ostatních.

Nyní musíme ale určiti také rozdelení domů, k čemuž potřebujeme znati místní čas. Nyní si ale dobré pamatujme:

Zkušenostmi bylo dokázáno, že solární horoskop skytá pravděpodobnější výsledky, je-li počítán pro ono místo, kde právě v tu dobu dotyčná osoba se zdržuje a nikoli pro původní místo narození.

Řekneme, že dotyčná dáma jako vdaná, ocitla se až na Slovensku v Košicích, které se nacházejí až na $21^{\circ} 16'$ v. d., takže rozdíl proti Greenwichi jest 1 h 25 m 4 s. Přičteny k stanovené době pro Green-wich dostaneme za místní čas tento výsledek:

Čas dle Greenwiche	1 h 35 m
+ vzdálenost Košic	1 h 25 m
místní čas sol. horoskopu	3 h 0 m.

Abychom z místního času dospěli výpočtem ke kulminačnímu bodu a z něho určili pak domy, musíme připočíti ještě hvězdný čas předcházejícího poledne, tak jako jsme byli zvyklí při základním horoskopu. Tedy:

Hvězdný čas v poledne dne 18/11 34	15 h 47 m 22 s
- oprava ze vzdál. Košic	14 s
hvězdný čas v poledne v místě	15 h 47 m 8 s
+ místní čas sčet. přechodu	3 h 0 m 0 s
+ urychlení hvězdn. času při 3 h	30 s
kulminační aequatorový bod	18 h 47 m 38 s.

Jelikož Košice leží na $48^{\circ} 43'$ sev. šíře, použijeme již tabulek pro 49° a z nich vypíšeme toto rozdelení domů:

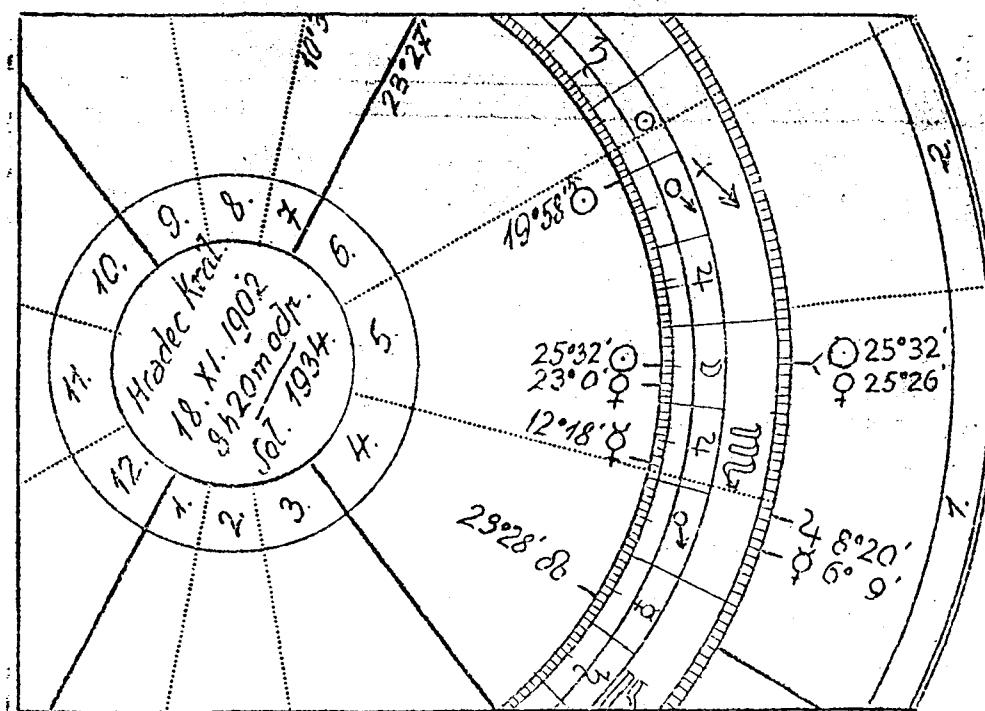
X.	11°	γ	I.	$25^{\circ} 15'$	γ
XI.	1°	\approx	II.	1°	\approx
XII.	1°	\times	III.	22°	\approx

Nyní se pustíme do výpočtu posic planet: Greenwichský čas k tomu potřebný známe, neboť vyšel nám výsledkem při stanovení doby, kdy Slunce dosahne dne 18. listopadu 1934 téhož stupně jako v den narození, tedy v 1 h 35 m odpol. greenw. času. Diurnální logaritm této hodnoty jest dle tabulek z efemerid 1, 1806.

Výpočtem jako věci již známou nebudeme se však zdržovati a proto uvedu zde pro nás solární horoskop stanovené posice planet přímo:

\odot	$25^{\circ} 32' \text{ m}$	$\text{♀ } 25^{\circ} 26' \text{ m}$	$\text{η } 21^{\circ} 57' \text{ ≈≈}$
♂ 	$23^{\circ} 5' \text{ γ}$	$\text{♂ } 17^{\circ} 58' \text{ m}$	$\text{♂ R } 28^{\circ} 26' \text{ γ}$
♀ 	$6^{\circ} 9' \text{ m}$	$4^{\circ} 8^{\circ} 20' \text{ m}$	$\text{♀ } 14^{\circ} 21' \text{ m}$
		$\text{♂ } 4^{\circ} 33' \text{ ≈≈}$	

Hotovi tedy úplně s potřebnými výpočty, nakreslíme si nyní diagram našeho solárního horoskopu. Poněvadž musíme ale nově zaujaté posice planet pro správná výklad posuzovati ve vztahu k základnímu horoskopu, přidržíme se ustáleného již zvyku a zaneseme si základní i solární horoskop na formulář jeden společně. Do vnitřního kruhu vepíšeme posice planet a rozdělení domů horoskopu základního a solární unisti- ne na vnější obvod. Ukázku, jak bude vyhlížeti as hotový diagram, předvádíme vám na tuto naznačeném jeho výseku, což doufám k objasnění zcela postačí.

Nyní nám zbyvá ještě práce poslední: stanovení aspektů.

Pro planety solárního horoskopu platí stejně orbis jako v horoskopu základním, náleží však určovati aspekty nezi planetami základního horoskopu a solárního navzájen, tu musíme vzít rozsah působnosti

stí toliko jen poloviční, neboť se předpokládá, že planety v původních posicích již nevyzařují. Neopomene také nikdy určiti, zda planety ve svých nových posicích neozařují také I. a X. dům základního

horoskopu. Rozhodně ale budeme pamětliji toho, že důležitější a významnější jsou aspekty mezi posicemi planet solárního a základního horoskopu než mezi planetami samotného solárního.

Chce-li kdo, může vypočítati pro solární horoskop i různé ony "body", ale nehledě k jejich bezvýznamnosti, přidělal by si zbytečně práci a později ve výkladu sám sobě způsobil zmatek.

Ani aspekty nebudu vypočítávat a v přehledu uvedu již hotový výsledek:

a./ Aspekty planet solárního horoskopu:

○ ♂ ♀, □ ♀, ♀ ♂, ♂ ♀, ♀ * ♀,
□ * ♀, ♂ ♀, ♀ □ ♀, ♀ * ♀.
♂ ♂ ♀,

b./ Aspekty planet solárního horoskopu s planetami a vrcholy domů horoskopu základního:

○ solar ♀ solar ♂ ○ ♀, * ♀, ♀ solar □ ○ ♀, * ○
□ solar □ ♀, Δ ○, Δ I. ♂ solar ♂ ♂, * ♀, ○ solar □ I. dům r
♀ solar Δ D, ♀, ♀ solar ♂ ♀, Δ D, □ ♀, ♀ solar * ♀, ♂ ♂

Ku konci uvádí, že solární horoskop nabývá poslední dobou vrchu nad všemi ostatními způsoby urcování doby osudových změn, bohužel že nedostává se posud dosti zkoušenosti, z nichž mohla by být přesně stanovena pravidla jako pro výklad horoskopu základního. Sám jsem se ale v mnoha případech presvědčil, že solární horoskop napomůže mnohdy odhrnouti clonu i tam, kde všechny ostatní druhy horoskopů zcela selhaly stejně jako různé druhy t. zv. direkcí. Proto všem účastníkům doporučuji výpočet solárního horoskopu, jak svého vlastního, tak i rodinných příslušníků, jako velmi dobrý a cenný studijní material, až budou mít za sebou aspoň z hruba základní znalosti výkladu horoskopu nativního.

XII.

PROGRESSIVNÍ HOROSKOP.

O progressivním horoskopu řekli jsme již, že jeho základ spočívá rovněž v pohybu či postupu neb progressi planet Vesmírem, ale s tím rozdílem proti transitům neb solárnímu horoskopu, že planety nepostupují v něm normální svojí rychlostí, nýbrž toliko její $1/365$, takže se jejich pohyb za 1 den ve skutečnosti rovná pohybu v progressivním horoskopu za 1 celý rok.

Vysvětlouvat zde, jak dospělo se k této teorii, vedlo by nás příliš daleko; hlavní věcí jest, že skutečnost její oprávněnost potvrzdila a na nás jest, abychom se o tom přesvědčili.

Základním pravidlem pro stavbu progressivního horoskopu jest toto:

Konstellace planet během prvého dne po narození působí na průběh života v prvním roce, každý den následující rozhoduje o onom roce, který pořadově jest s ním shodný, tedy na př. 10-tý den desátému roku, 28-ý dvacátému osmému atd.

Místo dlouhých výkladů použijme však opět příkladu a za úkol určíme si, vypočíti progressivní horoskop pro 11. rok hoška, narozeného v Opavě letošního 14. ledna.

Za základ k výpočtu každého progressivního horoskopu běže se vždy tatáž hodina jako při nárození, tedy v našem případě 7 h 30 m s. e. č. dopoledne, hvězdný čas musí ale být vzat z onoho dně, který pořadově odpovídá roku, pro který jest nám horoskop počítat. My jsme si určili 11. rok a poněvadž astronomická doba zrození byla 13. ledna 1934 - 19 h 30 m s. e. č., musíme k tomuto datu připočíti 10 dnů, abychom dospěli k rozhraní mezi desátým a jedenáctým rokem. Budc tedy výchozím datem pro náš progressivní horoskop 23. leden 1934 - 19 h 30 m s. e. č.

A nyní postupujeme stejně jako při základním horoskopu:

Hvězdný čas v poledne dne 23/1	20 h 8 m 32 s
- korrektura z 1 h 12 m vých. délky	12 s

hvězdný čas místní / opavský /	20 h 8 m 20 s
doba naroz. od předch. pol. v č. m.	19 h 41 m 36 s
+ korrekce z 19 h	3 m 7 s
+, , z 42 m	7 s

součet	39 h 53 m 10 s
- odpočet	24 h

<u>Kulminační aquator. bod progres. horoskopu</u>	<u>15 h 53 m 10 s.</u>

Tomuto hvězdnému času odpovídá dle tabulek pro 50° následující rozdelení domů / pro 15 h 53 m 26 s /:

X. 1° ♂	I. 1° 0' ♀
XI. 20 ° ♂	II. 28 ° ♀
XII. 8 ° ♀	III. 7 ° ♀

Všimněme si nyní rozdílu ve stupních M.C. tohoto horoskopu a horoskopu základního: původně byl vrchol X. domu v $21^{\circ} \text{ } \text{♂}$, nyní je v $1^{\circ} \text{ } \text{♂}$, či právě o 10° dále. Počítali-li bychom horoskopy ty pro

léta další, zjistili bychon, že se M.C. posune za každý rok přibližně o 1° dále a tak setkáme se v některých příručkách s pravidlem, dle něhož není třeba počítati rozdelení domů pro progressivní horoskop obvyklým způsobem, nýbrž připočísti prostě k M.C. za každý rok 1° a k tomuto novému M.C. příslušné rozdelení v domy vyhledati v tabulkách. Nás příklad by sice pravidlo toto potvrzoval, jak se ale přesvědčíme u příkladu jiného následkem nestejného vze stupu jednotlivých znamení objevuje se nám značný rozdíl a sice tím větší, čím pokročilejší bude věk osoby, pro kterou jsme nuceni progressivní horoskop počítati. - Je přirozeno - chtěli-li bychom určovati domy tinto způsobem, že musíme se držeti téhož stupně zeměpisné šíře jako při horoskopu základním a dle něho hledati i v tabulkách. Rovněž nezaponínejme, že do počtu musíme vzít vždy uplynulý rok, tedy při progr. horoskopu pro 11. rok připočísti toliko 10° , pro 35. rok 34° atd.

Nyní nám zbývá určiti ještě posice planet pro danou dobu narození a příslušný rok. Normálně postupovali bychom opět tak jako při horoskopu základním: převedli bychom totiž místní čas narození v greenwichský, tedy u hošíka z 19 h 30 m s.e.č. neb 19bh 41 m 36 s n.č. na 18 h 30 m dne 23. ledna. Poněvadž většina nás bude se zabývati astrologií zcela vážně a nikoli tedy přechodně, onřezlo by nás brzy počítati nejen sobě, ale i jiným každým rokem tyto posice planet znova a proto uvedu zde návod, jak si tento výpočet posic planet co nejvíce zjednodušiti, totiž upotřebiti přímo polední jejich stav, jak udáván jest v efemeridách.

Máme-li užiti této výhody, musíme nejprve určiti t. zv. tabulkový den, který je dobově odchylný ode dne narození a k němuž v našem případě a stejně i v jiných dospějeme následujícím způsobem:

Narození hošíkovo udalo se v 7 h 30 m ráno v s.e.č. či v 6 h 30 m v čase greenwichském. Do nejbližšího greenw. poledne, pro nějž jsou posice planet v efemridách udány, nedostává se nám tudíž 5 h 30 m. Použijeme-li nyní našeho klíče, dle něhož pro progr. horoskopy platí 1 den za 1 rok, či 24 h za 12 měsíců a tudíž 2 hodiny za 1 měsíc a 4 m za 1 den, dostaneme z našich 5 h 30 m 2 měsíce a $22\frac{1}{2}$ dne. Jestliže tuto dobu přičteme k našemu datu narození - dle občanského rozdelení - tedy ke 14. lednu, přijdeme k datu 7. dubna, který bude oním hledaným tabulkovým dnem, pro nějž nožno použiti posic planet pro 14. leden greenwichského poledne v efemericích uvedených. Tedy rozurijmě: hranici, pro kterou budeme nyní noci vzít bez výpočtu polední posice planet pro nás progressivní horoskop, nebude již den hošíkových narozenin, nýbrž 7. duben každého roku, takže nám počítaný horoskop progressivní bude mít vždy platnost od 7. dubna jednoho roku do 6. dubna roku následujícího.

K tomuto tabulkovému dni můžeme dospěti také druhým a snazším způsobem následovně:

1./ Nejprve od 24 h / 23 h 60 m / odečteme dobu zrození v greenwichském čase:

$$\begin{array}{r} 23 \text{ h } 60 \text{ m} \\ - 18 \text{ h } 30 \text{ m} \\ \hline 5 \text{ h } 30 \text{ m} \end{array}$$

2./ Ke zbytku připočteme polední hvězdný čas astronomického dne zrození - z 13. ledna 1934 - který byl 19 h 29 m 6 s:

$$\begin{array}{r} 5 \text{ h } 30 \text{ m} \\ + 19 \text{ h } 29 \text{ m} \\ \hline 24 \text{ h } 59 \text{ m} \\ - 24 \text{ h } \\ \hline 0 \text{ h } 59 \text{ m} \end{array}$$

Konečný výsledek, jak dosvědčí nám nahlédnutí do tabulek, není nic jiného, než přibližný hvězdný čas minulým způsobem vypočteného takového dne - 7. dubna 1934.

Tím, že použijeme při stavbě progressivního horoskopu výhod tabulkového dne, porušujeme obvyklou souvislost mezi rozdelením horoskopu v domy a mezi planetami, neboť domy stanovili jsme pro den narozenin, kdežto umístění planet pro den zcela jiný, v tomto případě o 2 měsíce a 23 dny pozdější. Sledujeme-li ale pohyb M.C., který činí takřka 1° za rok, bude tu rozdíl necelá $1/3$ stupně proti správnému postavení M.C. a tudíž celkem bezvýznamný. Můžeme tedy s klidným svědomím pro horoskop každý použít této výhody a pro nás použijeme tedy poledních posic planet z 24. ledna přímo z efemerid. Dle nich budou v horoskopu hošikově umístěny tedy takto:

\odot	$3^{\circ} 50' \approx$	\varnothing	$21^{\circ} 57' \approx$	II	$17^{\circ} 3' \approx$
D	$26^{\circ} 32' \text{ }\text{S}$	O	$21^{\circ} 34' \approx$	O	$23^{\circ} 41' \text{ V}$
M	$6^{\circ} 50' \approx$	4	$22^{\circ} 54' \text{ } \text{A}$	R	$11^{\circ} 57' \text{ my}$

Nákres progressivního horoskopu provedeme stejným způsobem jako solárního. Do vnitřního kruhu umístíme diagram základního, na vnější kruh progressivního a aspekty určíme rovněž tak, tedy mezi posicemi novými a mezi novými i původními, takže s tím rozdílem, že orbis bude sníženo takřka 1° na obě strany, takže pro aspekty Slunce a Měsice máme dovoleno zvýšit je na 1 a $\frac{1}{2}$ stupně. Také přednost dáme aspektům, které jsou v aplikaci, neboť ty vejdou teprve v činnost, kdežto aspekty v separaci učinek svůj již umírní a byly významnější pro horoskop z roku minulého. Uvedu zde opět jenom výsledek:

\odot pr. bez aspektů	O' pr.	$\Delta 4$ r. \square X.dům r.
D pr. , , ,	4 pr.	O' r.
O pr.	II pr.	V I.dům r.
M pr. $\Delta 4$ r. $\Delta 4$ pr. \square X.dům r.	O pr.	bez aspektů
	$\text{4}'$ bez aspektů.	

Jak vidno, byla žen velice malá vinou sníženého orba, ač při progresivním horoskopu všimáme se aspektů i nejslabších, kterých v základním horoskopu jsme se vyhýbali, tedy i semisextilům a quincunxům, semii i sesquiquadratům.

Důležitější ale je, sledovati planety v jejich postupu během roku. Vlastní progressivní horoskop podá nám také náznak změn, kdežto sledování planet za jejich progressivního pohybu napomůže nám určit i dobu, kdy ten který aspekt se naplní či uzavře. Při tom nejvíce dbáme aspektů slunečních, u kterých účinnost se odhaduje na 3 roky, a měsíčních o trvání 3 měsíců. Ale sledování těchto aspektů vymyká se již rámci progressivního horoskopu a patří do výpočtu t. zv. sekundérních dírek, o nichž zmíním se dále, neboť jest třeba uvésti ještě několik poznámek k vlastnímu progressivnímu horoskopu.

Náš příklad týkal se narození dopoledního a proto volili jsme jako bližší hranici při stanovení tabulkového dne následující poledne a tím také za výchozí den vyšlo nám datum pozdější než den narozenin. Stane se ale, že dostane se nám do rukou horoskop s odpolední hodinou narození a jak tu si počínat? K snažímu pochopení uvedu opět příklad: Vezměme třeba výpočet progressivního horoskopu děvčátka pro jeho 25. rok, které se narodilo v Praze 20. února 1924 o 4 h 23 m odpoledne. Jaký bude tentokrát tabulkový den? Uzáloží se narození ve 4 h 23 m odpoledne, jest greenwichský čas jeho o 1 h menší, tedy 3 h 23 m. Abychom se přesvědčili, že určili jsme tabulkový den správně, provedeme k vůli kontrole oba druhy výpočtů.

Nejprve volíme způsob snazší - stanovením hvězdného času hledaného dne: Odečteme opět od 24 h greenwichský čas zrození:

$$\begin{array}{r} 23 \text{ h } 60 \text{ m} \\ - 3 \text{ h } 23 \text{ m} \\ \hline 20 \text{ h } 37 \text{ m} \end{array}$$

A nyní připočteme hvězdný čas astronomického dne zrození, kterým zůstává nás občanský den 20. únor:

$$\begin{array}{r} 20 \text{ h } 37 \text{ m} \\ + 21 \text{ h } 59 \text{ m} \\ \hline 42 \text{ h } 36 \text{ m} \\ - 24 \text{ h} \\ \hline 18 \text{ h } 36 \text{ m.} \end{array}$$

Poněvadž narození se udalo po poledni, je zcela přirozeno, že polední stav planet musí odpovídati dnu před narozením a nikoli, jak tomu bylo v předešlém případě, po narození, a proto budeme hledati nyní hvězdnému času odpovídající den v některém měsíci, narození předcházejícímu. A skutečně, jdeme-li v tabulkách zpět, dojdeme k 31. prosinci 1933 jako k tabulkovému dni.

Zkusme nyní způsob druhý! Pomocí klíče $24\text{ h} = 1\text{ rok}$ dospějeme pře-
počtem $3\text{ h } 23\text{ m}$ k 1 měsíci a 21 dnům či k 51 dnům, jak vidno z následujícího:

$$\begin{array}{rclcl} 3\text{ h } 23\text{ m} & = & 2\text{ h} & = & 1\text{ měsíc} \\ & & 1\text{ h} & = & \frac{1}{2}\text{,} \\ & & 23\text{ m} & = & 6 \times 4\text{ m} \\ & & & & = \end{array} \begin{array}{l} 30\text{ dnů} \\ 15\text{ dnů} \\ 6\text{ dnů} \\ \hline \text{celkem} \end{array} \begin{array}{l} 51\text{ den} \\ \text{či } 1\text{ měsíc } 21\text{ den.} \end{array}$$

Poněvadž jsme vycházeli od poledne narození předcházejícího, odečteme těchto 51 dnů od ukončených 19 dnů v únoru takto: celý leden a 19 dnů v únoru dá dohromady $31 + 19$, tedy 50 dnů. Poněvadž naše číslo jest ale o 1 větší, musíme se zhojiti ještě na roce minulém odečtením zbývajícího jednoho dne a přijdeme tak k 31. prosinci, takže máme potvrzeno, že pomocí hvězdného času určili jsme tabulkový den také správně. Rozdíl jednoho dne tu nerozhoduje, neboť difference podobná vzniká dosti často vinou zbývajících zlomků, ale té není třeba se valně všimati, neboť později se přesvědčíme, že žádný z tvořících se aspektů nedostaví se se svým účinkem přešně na den, nýbrž téměř pravidelně musí být povzbuzen konstellací ještě jinou.

Tedy pro tento náš poslední příklad bude hraničním dnem progressivního horoskopu vždy 31. prosinec, jestliže použijeme k jeho se-stavení poledních posic planet.

Aspekty progressivního horoskopu značíme v záznamech podobně, jako jsme činili u horoskopu solarního. K planetě progressivní připojujeme zkratku pr., k planetě z horoskopu základního či radikalního písmenu r.. Jestliže tvoří aspekt mezi sebou dvě planety progressivní, tož ponesou tuto zkratku pr rovněž planety obě.

Abychom si usnadnili stanovení tabulkového dne přepočtem, jehož použijeme vždy spíše ke kontrole způsobu druhého než samostatné, připojuji zkrácenou tabulku pořadových čísel dnů v roce:

1. leden	1. den	1. červenec	182. den
1. únor	32. ,,	1. srpen	213. ,,
1. březen	60. den .	1. září	244. ,,
1. duben	91. ,,	1. říjen	274. ,,
1. květen	121. ,,	1. listopad	305. ,,
1. červen	152. ,,	1. prosinec	335. ,,

Za přestupných let nutno ovšem u všech měsíců vyjma ledna přidati o den více. - Jak tabulky této použíti, znázorní nám náš prvý příklad, kde přepočtem 5 h 30 m dostali jsme 2 měsíce a $22\frac{1}{2}$ či 23 dny, celkem $2 \times 30 + 23$ neboli 83 dny. Připočteme-li je k 14. lednu jako k datu výchozímu, dostaneme $14 + 83 = 97$. Dle tabulky jest 91. dnem 1. duben, bude proto 97. dnem 7. duben. Nejinak si počínáme, máme-li dny odpočítávat jako v příkladu druhém. Přepočtem získali jsme z $3\text{ h } 23\text{ m}$ 51 den. Dle předešlé tabulky jest 19. únor 50. dnem a proto jsme nuceni sáhnouti ještě do roku minulého a odečísti zbývající 51. den, takže dospějeme k 31. prosinci jako minule.

XIII.

SEKUNDERNF DIREKCE.

Slovem d i r e k c e či česky v e d e n í rozumíme v astrologii oblouk či lépe řečeno dráhu, kterou potřebuje vykonati některá z planet, aby dosáhla posice planety neb důležitého bodu at již horoskopu základního neb progressivního. Dráha tato, převedena v čas, udá nám dobu uzavření tvořeného aspektu s dotyčnou planetou neb bodem a prozradí nám předem, kdy můžeme asi čekati vliv oné planetární konstellace.

Direkce rozeznáváme v základě dvoje:

1./ p r i m e r n í či prvotné, které jsou opřeny o otáčení naší Země kolem své vlastní osy a

2./ sekunderní či druhotné, které založeny jsou na skutečném pohybu planet.

U prvého druhu jest samozřejmý, že poměrně rychlým rotačním pohybem Země vyvolán jest i velmi rychlý posun planet na nebeské báni, takže na př. Slunce vykoná za 24 h dráhu úplného kruhu či plných 360° , rovněž tak ale i planety ostatní. Proto pohyb ten zredukován ve vztahu k vlivu na životní průběh na $1/360$ či tak, že každá z planet vykoná za 1 rok dráhu jednoho stupně. I tak ale direkce tyto jsou ještě velmi citlivy a těžko lze jich upotřebiti, není-li co nejpřesněji známa doba narození. Vždyt nesprávnost 4 m v době zrození zavinuje již v předurčování údálostí z nativního horoskopu rozdíl jednoho roku. Proto také direkce tyto jsou většinou pomíjeny a stavěno jest více na direkciích sekunderních.

Sekunderní direkce jsou v těsné souvislosti s progressivním horoskopem, neboť princip postupu planet v obou spočívá na stejných základech, totiž na poměru ke skutečnému pohybu planet Vesmírem v míře časové 365 : 1, či 1 rok v progressi roven 1 dni skutečného jejich pohybu. Poněvadž u nich za tohoto poměru odpovídá za 2 hodiny proběhnutá dráha kteroukoliv z nich progres. dráze 1 měsíce v horoskopu, jest jasno, že vůči době zrození nejsou již tak citlivy jako direkce prve jmenované a proto došly také nepoměrně většího rozšíření. Druhou příčinou, proč je jich hojně užíváno v běžné horoskopii, jest velmi snadný jejich výpočet, který si proto předvedeme v pokračování vypočteného již progressivního horoskopu hošíkova.

Nejčilejší, ale také velmi významnou planetou pro sekunderní direkce jest Měsíc. Ten v progressivní den 24. ledna 1934 za poledne byl v $26^{\circ} 31' 44''$ δ . Den na to v $8^{\circ} 32' 30''$ \mathbb{I} , takže vykonal za 24 h dráhu $12^{\circ} 0' 46''$, která bude odpovídati době od 7. dubna 1944 do 6. dubna 1945 v progressi. Pro zajímavost, ale také ne bezúčelně zkusme tuto jeho celoroční dráhu rozpočíti na jednotlivé měsíční úseky. Počet bude snadný: $12^{\circ} 0' 46'' : 12 = 1^{\circ} 0' 4''$, o které se posune měsíčně, takže do tabulky srovnán, bude nás rozvrh následující:

od 7/ 4 1944	26° 31' 44"	♂
od 7/ 5	27° 31' 48"	
od 7/ 6	28° 31' 52"	
od 7/ 7	29° 31' 56"	
od 7/ 8	0° 32' 0"	☽
od 7/ 9	1° 32' 4"	
od 7/10	2° 32' 8"	
od 7/11	3° 32' 12"	
od 7/12	4° 32' 16"	
od 7/ 1 1945	5° 32' 20"	
od 7/ 2	6° 32' 24"	
od 7/ 3	7° 32' 28"	

Sledovali-li bychom tuto dráhu jeho s tabulkou aspektů, viděli bychom ihned, které aspekty uzavře během doby od 7. dubna 1944 do 6. dubna 1945. Nalezneme následující:

v době mezi 7/6 a 7/8	⊐ ⊕ v 29° 27'	✗
„ „ 7/10 a 7/11	♀ I. dům v 17° 52'	☽
„ „ 7/12 a 7/1	⊐ ☽ 5° 0' ☽ a ☽ ♀ v 19° 45'	☽
„ „ 7/2 a 7/3	♀ 4 22° 18'	⊕
„ „ 7/3 a 7/4	♀ ⊖ 23° 25' ☽ a ⊖ ⊖ v 23° 32' ♀	

Rozhodně tolik zvědavý jest každý z nás, aby se pokusil vypočisti kdy který z aspektů se přesně uzavře. Počet není těžký - opět obyčejná trojčlenka nám pomůže. Vyběřeme si za příklad, kdy bude úplně sevřen sesquikvadrat MĚSÍCE s vrcholem I. domu, který v základním horoskopu se nachází v 17° 52' ♀. Dle předešlého zjištění má to být z hruba mezi 7. říjnem a 6. listopadem, kdy progres. MĚSÍC se bude pohybovat od 2° 32' 8" ke 3° 32' 12" ♀. Abychom snáze dospěli k stupni sesquikvadratu ascendentu, připočteme si ihned k měsíčné pozici 15°, takže dostaneme tím rozpětí 17° 32' 8" - 18° 32' 12", přesvědující, že skutečně ascendent v této hranici leží. Nyní postavíme si následující rovnici:

Jestliže MĚSÍC za 30 dnů vykoná progressivně dráhu 1° 0' 4", kolik dnů bude potřebovat, aby dospěl z 2° 32' 8" k 2° 52' aneb což stejně z 17° 32' 8" k 17° 52', tedy k rozdílu 0° 19' 52"?

$$30 : 1^\circ 0' 4'' = X : 19' 52''; \quad X = \frac{30 \times 19' 52''}{1^\circ 0' 4''}$$

Poněvadž se nám zde sešly různorodé hodnoty, srovnáme si vše na oboukové sekundy, toliko dny necháme nezměněny. Rovnice pak bude vylížeti následovně:

$$X = \frac{30 \times 1192''}{3604''} = \frac{35760''}{3604''} = 9,9 \text{ či } 10 \text{ dnů.}$$

Přičteme-li těchto 10 dnů k 7. říjnu 1944, zjistíme, že sesquikvadrat MĚSÍCE s I. domem bude dosaženo 17. října. Po větší přesnosti netužme, neboť již víme, že samotný jeden aspekt zřídka vyvolá změ-

nu bez popudu ještě jiné konstellace.

Zkusme ale nyní ještě vypočísti, kdy naplní se aspekt některé planety s pomalým během, na př. trigon progressivního Marsu s radikálním Jupiterem. Mars bude se pohybovat od 7. dubna 1944 do 6. dubna 1945 mezi $21^{\circ}34'$ a $22^{\circ}22'$ Vodnáře. V tomto rozsahu nachází se jmenovaný trigon Jupiterův a sice v $22^{\circ}18'$ Vah. Rovnice bude podobná jako při výpočtu aspektů měsíčných:

Vykoná-li Mars za progressivní rok dráhu $0^{\circ}48'$ / rozdíl mezi jeho posledními posicemi dne 24. a 25. ledna 1934, odpovídající progressivně době od 7. dubna 1944 do 6. dubna 1945 /, za jakou dobu proběhne oblouk $0^{\circ}44'$, potřebný k úplnému uzavření trigonu s Jupiterem radikálným? Tentokrát výpočet jest zvlášt jednoduchý a prostým dělením 4 vidíme, že poměr jest tu $11 : 12$, čiže aspekt ten bude uzavřen za 11 měsíců, ale přes to srovnáme si jej do rovnice, při čemž rok rozměníme na 12 měsíců:

$$12 \text{ měsíců} : 0^{\circ}48' = X : 0^{\circ}44'; \quad X = \frac{0^{\circ}44' \times 12}{0^{\circ}48'} = \frac{528}{48} = 11 \text{ měsíců.}$$

Připočteme-li výsledek k 7. dubnu 1944, dospějeme k datu 7. března 1945, kdy tedy bude přesně uzavřen trigon mezi progressivním Marsem a radikálním Jupiterem.

Kam v progressivním horoskopu může až zavést 1° orbis, ukáži následujícím: Ve výkazu aspektů mezi progressivními a radikálními planetami uvedena jest také oposice progr. Jupitera s rad. Uranem, jelikož jest v dovolené mezi./ Pr. Jupiter $22^{\circ}54' \Delta$, rad. Uran $23^{\circ}32' \gamma$, tedy rozdíl toliko $0^{\circ}38'$./ Vezmeme-li ale do ruky efemeridy a sledujeme-li v nich pohyb Jupiterův, zjistíme, že 7. února, dosáhnuv toliko $23^{\circ}7'$ Vah, dává se do retrogradního pohybu, v kterém setrvá až do 11. června. Počítáme-li v sekunderních direkcích 1 den za 1 rok, tu jest zřejmo, že za života hošikova, kdyby byl i 100 roků živ, uzavření tohoto aspektu se nedočká, třebaže vzhledem k dovolenému orbu vzali jsme ho za platný pro rok 1944/5. Ovšem ve skutečnosti bude tento aspekt jevit svůj vliv v životě hošikově od narození až do smrti, ať již svým účinkem na jeho povahové vlastnosti nebo na různé životní nesnaze, třebaže se neuzavře nikdy uplně.

Uvedené příklady výpočtu sekunderních direkcí, doufám, úplně postačí k pochopení. Více nesnází většině začátečníků bude spíše způsobovati sestavování progressivního horoskopu, dokud úplně do uvedené látky, na první pohled plné spletitosti, nevniknou. Proto znova dodatkem uvedu základní pravidla, platná jak k výpočtu progressivního horoskopu, tak i s ním souvisejících sekunderních direkcí.

1./ Rozdelení progressivního horoskopu v domy počítá se vždy z hvězdného času určeného dně, který pořadově odpovídá progressivnímu

roku.

2./ Tabulkový den musí být vždy, událo-li se narození před polednem, položen za den narození, jestliže k narození došlo po poledni, tož bude se náležati v době před narozením.

3./ Bylo-li použito methody tabulkového dne, tedy do horoskopu zaneseny polední posice planet, tož při všech výpočtech sekunderních direkcí musí být vycházeno od něho a nikoli ode dne narození.

4./ Nebuduž nikdy zapomenout, že polední stav planet jest počítán pro greenwichský cas a proto při stanovení tabulkového dne musí se vždy at již místní neb normální cas doby narození převésti v čas greenwichský.

Sekunderní direkce dělíme v základě na tyto 4 druhy:

a./ s o l á r n í, jimiž rozumíme všechny direkce, tvořené progressivním neb radikálním Sluncem,

2./ l u n a r n í, jež za své progressivní dráhy tvoří Měsíc,

3./ m u t u a l n í, tvořené mezi planetami ostatními a konečně

4./ direkce s r o h o v ý m i d o m y, tedy s ascendentem a M.C., at již základního neb progressivního horoskopu, všech planet.

K sledování sekunderních direkcí doporučuji tutéž přehlednou tabulku aspektů, jejíž vzor jest uveden na 68. str. a které s výhodou jest používáno i k stanovení transitů. Její pomocí jest vyloučeno, aby kterýkoliv aspekt nám unikl.

Aby bylo zabráněno mýlkám v stanovení hraničního dne pro výpočet sekunderních direkcí, čímž snadně obzvlášt u starších lidí může nastati předběhnutí neb opoždění stanovených direkcí o celý rok, doporučuji všem, kdož mají efemeridy pro svůj rok narození neb i pro členy rodiny, následující postup:

Nejprve budiž určen tabulkový den a sice způsobem, při němž stanovíme hvězdný čas jeho. Jakmile ten jsme zjistili, poznámejme jej ihned do efemerid k příslušnému dni, jehož polední posic použili bychom jinak pro první progressivní horoskop a ke každému dni následujícímu připíšme postupně roky, jak půjdou za sebou. Jest to úloha snadná, která ušetří nám v pozdějších letech mnoho mýlek, kterým jinak při největší opatrnosti bychom se nevyhnuli.

Na ukázku provedme si zážnam, kterého bychom použili v případě nášeho hoška, 14. ledna v Opavě narozeného. Pro něho zjistili jsme za tabulkový den pozdější datum než byl den narození a sice proto, že narodil se před polednem. Byl to 7. duben, kterému búdou odpovídati polední posice planet ze dne 14. ledna a proto k tomuto dni - 14. lednu 1934 - připojíme tuto poznámkou na levém vlném okraji v efemeridách: 7. duben 1934, k 15. lednu 7. duben 1935, k 16./ 1

7. duben 1936 atd. Obzvlášt u osob starších doporučuji toto označení, neboť při delším věku jest mýlky zvlášt lehce možna v určení správného progressivního roku.

K dnešní lekci připojena je příloha s výpočtem solárního horoskopu dámy narozené v Hradci a progressivního horoskopu hocha z Opavy. Poslouží vám velmi dobře jako vzory k výpočtům stejných horoskopů pro osoby jiné, neboť jsou v nich uvedena všechna základní data k správnému výpočtu potřebná.

D O S L O V .

Pojednáním o sekunderních direkcích ukončen jest tento I. díl astrologického kursu. Pokusil jsem se snéstí do něho vše, co jest nezbytno znáti, aby další studium astrologie - výklad základního horoskopu i horoskopů pomocných - bylo umožněno i naprostým laikům v tomto oboru.

Kurs ovšem podmiňoval, aby lekce byly pozorně čteny a úlohy svědomitě vypracovávány. Kdo tak důsledně činil, osvojil si zcela jistě všechny potřebné znalosti k samostatnému výpočtu jakéhokoliv horoskopu a nezůstane bezradným ani nad případem nejtěžším. Přes to ale, ocítli-li by se někdo z vás kdy v nejistotě, nabízím mu svoji pomoc i radu dále - v jednodušších případech prostě za náhradu porta, v složitějších neb obsáhlějších za mírnou náhradu obětovaného času.

Do dalšího studia astrologie přeje neutuchajícího zájmu

V. R o u č k a.